

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU
POSTUPAKA JAVNE NABAVE**

KLASA: UP/II-034-02/26-01/96

URBROJ: 354-02/1-26-9

Zagreb, 23. ožujka 2026.

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, OIB: 95857869241 u sastavu Vijeća: Zvonimir Jukić, zamjenik predsjednice te Jasnica Lozo, članica i Saša Čaldarević, član u žalbenom postupku pokrenutom po žalbi žalitelja Proditus d.o.o., Solin, OIB: 19702214044, zastupan po opunomoćeniku Tončiju Ravliću, odvjetniku iz Odvjetničkog društva Ravlić & partneri iz Zagreba, na dokumentaciju o nabavi u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2026/S F02-0000893, predmeta nabave: rekonstrukcija javne rasvjete-modernizacija sustava i prelazak na LED tehnologiju, naručitelja Općina Baška Voda, Baška Voda, OIB: 23958451309, na temelju članka 3. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 18/13, 127/13, 74/14, 98/19 i 41/21) te članaka 398. i 425. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16, 114/22; dalje u tekstu: ZJN 2016) donosi

RJEŠENJE

1. Poništava se dio sadržaja dokumenta: „Prilog 1. Troškovnik JR Baška Voda.xlsx“ i to stavka 2. „Nadzorno-upravljački modul“ (CNUS), podstavka 2.2 „Oprema za električna mjerenja“ u dijelu navedenog dokumenta naziva: „Minimalni zahtjevi za aplikacijski paket nadzorno-upravljačkog modula“ i to zahtjev: „Mora imati Rješenje o odobrenju tipa mjerila izdano od strane Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske.“ kao sastavni dio dokumentacije o nabavi u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2026/S F02-0000893, predmeta nabave: rekonstrukcija javne rasvjete-modernizacija sustava i prelazak na LED tehnologiju, naručitelja Općina Baška Voda, Baška Voda.

2. Nalaže se naručitelju Općina Baška Voda, Baška Voda da u roku od 8 dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave naknadi žalitelju Proditus d.o.o., Solin troškove žalbenog postupka u iznosu od 2.700,00 eura.

O b r a z l o ž e n j e

Naručitelj, Općina Baška Voda, Baška Voda, objavio je dana 04. veljače 2026. godine u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (EOJN RH) poziv

na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2026/S F02-0000893, predmeta nabave: rekonstrukcija javne rasvjete-modernizacija sustava i prelazak na LED tehnologiju.

Kriterij odabira ponude je ekonomski najpovoljnija ponuda temeljem kriterija Cijena ponude relativnog značaja 60%, odnosno maksimalno 60 bodova, kriterija Ukupna radna snaga relativnog značaja 20%, odnosno maksimalno 20 bodova te kriterija Funkcionalne i kvalitativne značajke svjetiljki relativnog značaja 20%, odnosno maksimalno 20 bodova.

Nezadovoljan objavljenom dokumentacijom o nabavi dana 16. veljače 2026. godine žalbu je na istu Državnoj komisiji za kontrolu postupka javne nabave izjavio žalitelj Proditus d.o.o., Solin koja žalba je uređena podneskom zaprimljenim kod ovog državnog tijela dana 18. veljače 2026. godine.

Žalitelj ističe nezakonitost odredbi dokumentacije o nabavi te žalbenim zahtjevom traži poništenje dijela dokumentacije o nabavi zahvaćenog nezakonitošću kao i da se naloži naručitelju da nadoknadi trošak pokretanja žalbenog postupka u ukupnom iznosu od 2.700,00 eura.

U odgovoru na žalbu naručitelj osporava osnovanost žalbenih navoda te predlaže žalbu odbiti kao neosnovanu, kao i zahtjev za naknadu troška žalbenog postupka.

U tijeku postupka pred ovim tijelom izvedeni su dokazi pregledom i analizom dokaznog materijala koji se sastoji od obavijesti o nadmetanju, dokumentacije o nabavi i predloženih dokaza kako će biti navedeno nadalje u nastavku obrazloženja ove odluke.

Žalba je dopuštena, uredna, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe.

Žalba je osnovana.

Žalitelj u žalbi navodi da je u Prilogu 2. Tehnički zahtjevi za svaki od traženih tipova svjetiljki (Tip 1 – Tip 7) naručitelj propisao obvezan oblik, dimenzije i masu svjetiljki te ističe da je u troškovniku dodatno propisao niz uvjeta koji kumulativno ograničavaju mogućnost sudjelovanja većine proizvođača na tržištu, što je suprotno temeljnim načelima javne nabave, te člancima 209. i 210. ZJN 2016. U nastavku žalbenog navoda upućuje i navodi odredbe članka 4. ZJN-a članka 205. stavka 1. i 2., članka 206. stavka 2., članka 210. stavak 1. ZJN 2016 te zaključuje da sukladno citiranim člancima ZJN-a, tehničke specifikacije moraju svim gospodarskim subjektima osigurati transparentan pristup postupku javne nabave te ne smiju imati učinak neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja. Propisivanje vizualnih i mehaničkih karakteristika svjetiljki bez ikakvog tehničkog opravdanja onemogućava nuđenje jednakovrijednih rješenja čime se krše temeljna načela javne nabave, prije svega načela tržišnog natjecanja i razmjernosti. Navodi da postavljanje dimenzija i mase svjetiljki nema opravdanja u svrsi nabave. Ističe da je cilj postići energetske učinkovitost i ekološku prihvatljivost javne rasvjete, a ne osigurati da svjetiljke budu točno određene veličine i težine. Smatra da takva ograničenja nisu funkcionalni parametri, već proizvoljni uvjeti koji isključuju velik broj proizvođača i time narušavaju načelo tržišnog natjecanja i razmjernosti iz članka 4. ZJN te dovode do povrede

citiranih članaka 205., 206., kao i članka 210. ZJN 2016. Navodi da usporedne tablice (Tablica 1.) koje prilaže žalbi kao dokaz jasno demonstriraju da zadani kriteriji isključuju većinu proizvoda renomiranih proizvođača: Philips, Schreder, Thorn, MS Lux, Siteco, Luxtella, Veritas. Takvi zahtjevi ne predstavljaju funkcionalne tehničke karakteristike potrebne za postizanje cilja nabave (energetski učinkovita i ekološki prihvatljiva rasvjeta), već arbitrarna fizička ograničenja koja usmjeravaju natječaj na unaprijed određene proizvođače koji imaju svjetiljke upravo takvih dimenzija i mase, prema kojima su se kriteriji određivali, zaključuje žalitelj. Kad se pored toga u obzir uzmu ostali zahtjevi (IP66, IK10, RG0, Temperaturno područje -35 do +50 i sl.) koje je potrebno kumulativno ispuniti, navodi, onda postaje jasno vidljivo neprimjereno ograničavanje tržišnog nadmetanja. Iz usporedne tablice (Prilog 1: Usporedna tablica svjetiljki različitih proizvođača) te tehničkih listova (Prilog 2: Tehnički listovi svjetiljki) jasno proizlazi da se kumulativno ispunjavanje svih zadanih kriterija svodi na jednog proizvođača, dok su mnogi drugi renomirani proizvođači neopravdano i faktično isključeni iz postupka nadmetanja, navodi žalitelj. Takvo postupanje proizvodi zaključak da su tehničke specifikacije oblikovane na način koji pogoduje unaprijed određenom proizvodu ili proizvođaču, što je protivno odredbama članka 205. i 206. ZJN-a te temeljnim načelima javne nabave propisanim člankom 4. ZJN-a, naveo je žalitelj. Navodi da u nastavku žalbe iznosi detaljna pojašnjenja navedenih povreda načela javne nabave, kao i samog ZJN 2016 te tako ističe u odnosu na Tip 1- da naručitelj propisuje maksimalnu visinu svjetiljke 103 mm, i maksimalnu masu 5 kg. Navodi da analiza proizvoda na tržištu pokazuje da od devet uspoređenih modela svjetiljki raznih europskih proizvođača prisutnih na hrvatskom tržištu samo LUG zadovoljava kumulativno propisane kriterije. Ističe da je naručitelju postavljeno pitanje za obrazloženjem ovakvog ograničavanja: ima li razuman razlog zbog kojeg svjetiljka visine 11cm ili 12 cm i težine 6 kg, dakle neznatno proširenih kriterija a koji znatno otvaraju tržišno nadmetanje, naručitelju nije prihvatljiva. Naime, razlog ne može biti uobičajen odgovor o vizuri mjesta (jer se radi o zaista minimalnim razlikama u dimenzijama), ili statici stupova kad je opće poznato da su nove LED svjetiljke znatno lakše od postojećih). Žalitelj navodi i da je postavljen zahtjev za izmjenom spornih specifikacija, na koji do roka za podnošenje žalbe naručitelj nije odgovorio, čime je također povrijeđen zakon na štetu žalitelja. Oni rijetki modeli svjetiljki koji zadovoljavaju uvjet visine i težine ne zadovoljavaju neki od ostalih tehničkih zahtjeva IK 10, Temperaturno područje -40oC do +50 oC, RG0 i sl. Time je zahtjev očito postavljen proizvoljno i diskriminatorno te suprotno odredbama ZJN 2016. Nadalje navodi u odnosu na Tip 3 - dekorativna svjetiljka za Tip 3 svjetiljke da su zadani promjer 380–600 mm, visina 480–600 mm i masa do 11 kg. Usporedba pokazuje da jedino svjetiljka Veritas VEGA formalno zadovoljava sve tri kategorije. Mnogi slični modeli svjetiljki drugih proizvođača ne zadovoljavaju restriktivan uvjet visine za ovakav tip svjetiljke (LUG Artera, Novatilux INOVA, Vizulo LAPWING, GMR Virgo, Benito Lira), dok drugi ne zadovoljavaju ostale uvjete (IK10, temperaturno područje -35oC do +50oC) što jasno pokazuje ograničavajući učinak ovako propisanih tehničkih specifikacija na tržišno natjecanje. Dakle, zahtjev je postavljen tako da jedan proizvođač udovoljava kriterijima, dok su ostali renomirani proizvođači isključeni. Navedeni primjeri pokazuju da se tržišno natjecanje svodi uglavnom na jednog proizvođača što je suprotno načelima javne nabave kao i citiranim odredbama čl. 205. i 206. ZJN 2016, istaknuo je žalitelj. Kumulativno propisivanje dimenzija i mase nije tehnički opravdano jer ne postoji objektivan razlog temeljem kojeg bi svjetiljke morale biti upravo takvih fizičkih karakteristika. Funkcionalne i ekološke karakteristike već su uređene važećim

propisima (ULOR = 0, emisija svjetla, Pravilnik o zonama rasvjetljenosti, dopuštenim vrijednostima rasvjetljavanja i načinima upravljanja rasvjetnim sustavima). Takvim zahtjevima naručitelj onemogućava primjenu jednakovrijednih rješenja i ograničava tržišno natjecanje, što je u izravnoj suprotnosti s člankom 4. člankom 205., 206. i člankom 210. stavcima 1. i 2. ZJN 2016, zaključio je žalitelj.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi u odnosu na navod o diskriminatornom propisivanju oblika, dimenzija i mase svjetiljki te žaliteljevo isticanje u žalbi da je naručitelj dokumentacijom o nabavi propisivanjem kombinacije određenih tehničkih uvjeta neopravdano ograničio tržišno natjecanje te da kumulativni tehnički zahtjevi navodno pogoduju određenom proizvođaču, čime bi bile povrijeđene odredbe članka 4., članka 205., članka 206. te članka 210. ZJN 2016 da takvi navodi žalitelja nisu osnovani niti proizlaze iz stvarnog sadržaja dokumentacije o nabavi niti iz objektivnog stanja tržišta. Naručitelj navodi da je predmet nabave opisao jasno, precizno i neutralno, sukladno članku 205. ZJN 2016 na način koji omogućuje usporedivost ponuda i jednak pristup gospodarskih subjekata postupku javne nabave. Tehničke specifikacije definirane su s ciljem osiguravanja funkcionalnog, sigurnog i dugoročno održivog sustava javne rasvjete, pri čemu ni u jednom dijelu dokumentacije o nabavi nije upućeno na određenu marku, proizvođača ili proizvod. U dokumentaciji o nabavi jasno je obrazloženo da svjetiljke unutar pojedine skupine moraju biti iste obitelji i iste veličine kućišta radi osiguravanja ujednačenog izgleda sustava javne rasvjete te radi pojednostavljenja i ekonomičnijeg održavanja infrastrukture. Takav zahtjev predstavlja legitimnu tehničku i operativnu potrebu naručitelja u upravljanju sustavom javne rasvjete koji obuhvaća velik broj svjetiljki i zahtijeva određenu razinu standardizacije opreme radi optimizacije održavanja, dostupnosti rezervnih dijelova i smanjenja operativnih troškova. Suprotno navodima žalitelja, istaknuo je naručitelj, dimenzije i masa svjetiljki nisu proizvoljni niti arbitrarni uvjeti, već tehničke karakteristike koje izravno utječu na kompatibilnost svjetiljki s postojećim stupovima i nosačima javne rasvjete, mehaničko i aerodinamičko opterećenje konstrukcija, sigurnost montaže i održavanja te vizualnu ujednačenost rasvjetne infrastrukture. U praksi projektiranja i upravljanja sustavima javne rasvjete takvi konstrukcijski parametri redovito se definiraju tehničkim specifikacijama upravo radi osiguravanja stabilnosti, sigurnosti i dugoročne funkcionalnosti sustava. Također je potrebno naglasiti, smatra naručitelj, da žalitelj svojim navodima nije dokazao da osporavane tehničke specifikacije objektivno upućuju na određenog proizvođača ili proizvod, što predstavlja ključni kriterij za ocjenu diskriminatornosti tehničkih specifikacija u smislu ZJN 2016. Naprotiv, ističe, analiza tržišta pokazuje da osporavane tehničke zahtjeve može zadovoljiti veći broj proizvođača i modela svjetiljki, čime je nedvojbeno potvrđeno da tehničke specifikacije dokumentacije o nabavi ne ograničavaju tržišno natjecanje. Naručitelj naglašava da žalitelj svoje zaključke temelji na usporednoj tablici ograničenog broja modela pojedinih proizvođača te iz takvog selektivnog uzorka izvodi zaključak da kumulativne tehničke zahtjeve može zadovoljiti samo jedan proizvođač. Takav pristup ne predstavlja objektivnu analizu tržišta. Naime, navodi naručitelj, proizvođači javne rasvjete u pravilu imaju više serija svjetiljki, a unutar pojedine serije i više dimenzijskih i konstrukcijskih varijanti koje se mogu značajno razlikovati po obliku, dimenzijama, masi i konfiguraciji opreme (primjerice vrsti drivera, optike, prenaponske zaštite, komunikacijskih modula ili dodatnih komponenti). Odabir samo pojedinih modela iz proizvodnog portfelja proizvođača stoga ne može predstavljati vjerodostojnu tržišnu analizu niti može biti dokaz da tehničke specifikacije ograničavaju tržišno natjecanje.

Suprotno takvom selektivnom pristupu žalitelja, naručitelj navodi da je provjerom tržišta utvrdio da osporavane tehničke zahtjeve može zadovoljiti veći broj proizvođača. Nadalje naručitelj navodi posebno očitovanje u odnosu na TIP 1 – cestovna svjetiljka te žaliteljev navod da određena kombinacija tehničkih specifikacija za Tip 1 svjetiljku ograničava tržišno natjecanje te da takve uvjete može zadovoljiti samo jedan proizvođač te ističe da su tvrdnje neosnovane. Navodi da žalitelj u svojoj usporednoj analizi upire na svjetiljku proizvođača LUG kao jedini model koji navodno može zadovoljiti kumulativne tehničke zahtjeve dokumentacije o nabavi koje je žalitelj uspoređivao i dokazivao u dostavljenoj dokaznoj tablici. Međutim, navodi naručitelj, provjerom tržišta utvrdio je da osporavane tehničke zahtjeve može zadovoljiti znatno veći broj proizvođača i modela svjetiljki. Naime, osim svjetiljke proizvođača LUG, naručitelj u Prilogu 1 Analiza tržišta svjetiljki TIP 1 navodi još šest svjetiljki pet različitih proizvođača, i to: Veritas ESCO – LUNA S model, MS Lux – City S model, Schröder – Izylum Neo model, Luxtella cestovna svjetiljka – LED street light OP model, ENELTEC – Ekonomični model LED svjetiljke (M), ENELTEC – Ekonomični model LED svjetiljke (L). Naručitelj nadalje navodi da su tehničke karakteristike navedenih svjetiljki prikazane u usporednoj tablici u Prilogu 1. Analiza tržišta svjetiljki TIP 1, pri čemu su u istom dokumentu dostavljeni i dokazi u vidu tehničkih listova proizvođača s jasno označenim ključnim tehničkim karakteristikama koje je žalitelj osporavao u svojoj dokaznoj tablici. Navodi da je posebno važno naglasiti da su u istom dokumentu navedena čak tri proizvođača koje žalitelj u svojoj analizi navodi kao proizvođače koji ne mogu zadovoljiti kumulativne tehničke zahtjeve, i to MS Lux (City svjetiljka), Veritas ESCO (Luna) te Luxtella (OP model). Naručitelj navodi da je upravo za navedene proizvođače dostavio matricu tehničkih uvjeta, izrađenu prema predlošku žalitelja, koja pokazuje da isti zadovoljavaju osporavane tehničke zahtjeve dokumentacije o nabavi. Drugim riječima, koristeći istu metodologiju usporedbe tehničkih parametara koju primjenjuje žalitelj, naručitelj je već u osnovnoj provjeri tržišta utvrdio da naprijed navedene svjetiljke udovoljavaju svim osporavanim kriterijima, što je dokumentirano u Prilogu 1. Analiza tržišta svjetiljki TIP 1. U tom je kontekstu važno istaknuti da je žalitelj za svjetiljku LUNA M kao dokaz dostavio tehnički list starije generacije proizvoda (naveden temperaturni raspon -40 °C do +45°C, a masa 7,5 kg; dok je u službeno objavljenom novom tehničkom listu navedeno -40°C - +55°C, a masa 5,5 kg). Uvidom u metapodatke dostavljenog dokumenta vidljivo je da se radi o verziji tehničkog lista iz 2018. godine, koja ne odgovara aktualnoj generaciji tog modela. Dokaz je poveznica na navedeni model: <https://www.veritasesco.com/hr/products/veritas-luna>. To pokazuje površan i nestručan pristup žalitelja pri istraživanju tržišta. Suprotno tome, navodi naručitelj, uz svoje očitovanje dostavio je novu verziju tehničkog lista i prospekta proizvođača, iz kojih se mogu iščitati aktualni tehnički podaci svjetiljke LUNA S, a koji potvrđuju da navedeni model zadovoljava osporavane kumulativne tehničke zahtjeve dokumentacije o nabavi. Pritom smatra da valja istaknuti da su aktualni tehnički dokumenti proizvođača javno dostupni te su kao takvi bili dostupni i žalitelju u trenutku podnošenja žalbe. Dodatno, iz provedene analize proizlazi da već samo na području Republike Hrvatske i Republike Slovenije postoje najmanje tri proizvođača čiji modeli svjetiljki zadovoljavaju kumulativne tehničke zahtjeve dokumentacije o nabavi. Naručitelj navodi da je tijekom analize tržišta identificirao i dodatne proizvođače i modele svjetiljki koji prema dostupnoj tehničkoj dokumentaciji također zadovoljavaju osporavane tehničke kriterije, no radi preglednosti i ekonomičnosti postupka u Prilogu 1 su kao ilustrativni primjer navedeni samo pojedini modeli koji nedvojbeno potvrđuju postojanje tržišne konkurencije. Slijedom navedenog, činjenica

da je naručitelj već u osnovnoj provjeri tržišta utvrdio više različitih proizvođača i modela svjetiljki koji zadovoljavaju osporavane tehničke zahtjeve jasno ukazuje da su tehnički kriteriji dokumentacije o nabavi postavljeni na način koji omogućuje tržišno natjecanje, a ne na način koji bi pogodio jednom proizvođaču kako to neosnovano tvrdi žalitelj. Nadalje naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da dimenzijski zahtjevi nisu restriktivni, odnosno ističe da žalitelj također pogrešno interpretira dimenzijske zahtjeve dokumentacije o nabavi. Za Tip 1 svjetiljku dokumentacijom o nabavi propisana je maksimalna visina svjetiljke $V \leq 103$ mm, što predstavlja gornju granicu dimenzije kućišta, a ne točno određenu dimenziju ili uski dimenzijski raspon. Drugim riječima, svjetiljke koje imaju visinu kućišta manju od navedene vrijednosti također u potpunosti zadovoljavaju uvjet. Time je jasno da naručitelj nije propisao točno određenu dimenziju niti restriktivan raspon (primjerice 93–103 mm), već relativno široko postavljen kriterij koji omogućuje različite konstrukcijske izvedbe svjetiljki. Dodatno, i ostale dimenzije kućišta svjetiljke definirane su u širokom rasponu. Primjerice, dopuštena duljina kućišta iznosi 350 mm do 590 mm, a širina 180 mm do 400 mm, što jasno pokazuje da tehničke specifikacije nisu postavljene restriktivno, već puno šire od drugih naručitelja koji često propisuju točnu dimenziju uz dozvoljeno odstupanje od $\pm 10\text{--}30\%$ u najboljem slučaju. Ovdje je raspon dimenzija puno veći, što pokazuje intenciju naručitelja da maksimalno otvori tržište, uz zadovoljavanje određenih vizualnih i funkcionalnih značajki. Stoga činjenica da pojedini model svjetiljke određenog proizvođača prelazi navedenu dimenziju ne znači da je tehnički zahtjev restriktivan niti da ograničava tržišno natjecanje, već samo da taj konkretni model ne odgovara tehničkim potrebama naručitelja. Iz svega navedenog proizlazi da žalitelj nije dokazao da tehničke specifikacije dokumentacije o nabavi imaju učinak neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja niti da su postavljene na način koji pogoduje određenom proizvođaču, naveo je. Naprotiv, tehnička dokumentacija proizvođača jasno pokazuje da na tržištu postoji više svjetiljki različitih proizvođača koje kumulativno zadovoljavaju osporavane tehničke zahtjeve dokumentacije o nabavi, što je vidljivo iz Prilogu 1. Analiza tržišta svjetiljki TIP 1. Nadalje naručitelj iznosi posebno očitovanje u odnosu na TIP 3 – dekorativna svjetiljka te žaliteljevu tvrdnju da propisani dimenzijski zahtjevi za Tip 3 svjetiljku navodno ograničavaju tržišno natjecanje te da kumulativne tehničke zahtjeve može zadovoljiti isključivo svjetiljka Veritas VEGA ističe da ista nije točna. Navodi da je provjerom tržišta utvrdio da tehničke zahtjeve dokumentacije o nabavi za Tip 3 svjetiljku, osim svjetiljke Veritas VEGA S, zadovoljavaju najmanje sljedeći modeli: MS LUX – AGORA D (S verzija) model, LEDOLUX – GALA DOS model – te navodi da dostavlja dokaz u vidu ispisa službene internetske stranice proizvođača na hrvatskom jeziku, s obzirom na to da službena stranica proizvođača omogućuje prikaz sadržaja na hrvatskom jeziku (u Prilog2). Navedeni tehnički podaci javno su dostupni i putem sljedeće poveznice: <https://ledolux.pl/hr/prod/gala-dos-s1-luminaire-hr/> što je vidljivo iz usporedne tablice i tehničkih listova dostavljenih u Prilog 2. Analiza tržišta svjetiljki za TIP 3. Iz navedenog jasno proizlazi da tehničke zahtjeve dokumentacije o nabavi zadovoljava najmanje tri različita modela svjetiljki različitih proizvođača, čime se nedvojbeno pobija tvrdnja žalitelja da je tehnička specifikacija postavljena na način koji pogoduje jednom proizvođaču. Navodi da je tijekom analize tržišta identificirao i dodatne proizvođače i modele svjetiljki koji prema dostupnoj tehničkoj dokumentaciji također zadovoljavaju osporavane tehničke kriterije, no radi preglednosti i ekonomičnosti postupka u Prilogu 2 su kao ilustrativni primjer navedeni samo pojedini modeli koji nedvojbeno potvrđuju postojanje tržišne konkurencije. Također je važno naglasiti da se u konkretnom slučaju

radi o dekorativnoj svjetiljci, odnosno dizajnerskom tipu rasvjete kod kojeg konstrukcija svjetiljke često uključuje dodatne elemente poput dekorativne konzole ili nosača. Takvi elementi u praksi često predstavljaju zaseban proizvodni element koji se kombinira s različitim tipovima svjetiljki. Upravo zbog takvog konstrukcijskog pristupa brojni proizvođači dekorativne javne rasvjete nude i projektno prilagođena (custom-made) rješenja, pri čemu se oblik i izvedba svjetiljke mogu prilagoditi konkretnim projektima ili urbanističkim zahtjevima naručitelja. U tom smislu valja istaknuti i nedavni zaključak Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave u predmetnom postupku KLASA: UP/II-034-02/25-01/576, URBROJ: 354-02/5-25-05, u kojem je DKOM potvrdio da naručitelj u pogledu dekorativnih svjetiljki može propisati tehničke uvjete na način koji uključuje i prilagođena dizajnerska rješenja, ako takav zahtjev proizlazi iz funkcionalnih i urbanističkih potreba projekta. Iako naručitelj ima diskrecijsko pravo definirati takve zahtjeve, u konkretnom slučaju provedeno je i istraživanje tržišta, kojim je utvrđeno da postoji dovoljan broj proizvođača koji mogu ponuditi svjetiljke koje svojim vizualnim i funkcionalnim karakteristikama odgovaraju potrebama naručitelja. Iz svega navedenog proizlazi da žalitelj nije dokazao da tehničke specifikacije dokumentacije o nabavi imaju učinak neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja niti da su postavljene na način koji pogoduje određenom proizvođaču. Naprotiv, navedeni dokazi jasno pokazuju da kumulativne tehničke zahtjeve dokumentacije o nabavi može zadovoljiti više modela svjetiljki različitih proizvođača, što je potvrđeno u Prilog 2. Analiza tržišta svjetiljki za TIP 3. Ujedno smatra da valja istaknuti da žalitelj u ovom postupku nije dokazao da osporavane tehničke specifikacije objektivno upućuju na određenog proizvođača ili proizvod, što predstavlja ključni kriterij za ocjenu diskriminatornosti tehničkih specifikacija u smislu ZJN. Naprotiv, iz dostavljenih dokaza proizlazi da osporavane tehničke zahtjeve može zadovoljiti više modela svjetiljki različitih proizvođača, zbog čega nije moguće zaključiti da tehničke specifikacije dokumentacije o nabavi imaju učinak pogodovanja određenom proizvođaču ili ograničavanja tržišnog natjecanja. Slijedom navedenog, žalbeni navod o diskriminatornom propisivanju oblika, dimenzija i mase svjetiljki nije osnovan te ga je potrebno odbiti kao neosnovan, zaključio je naručitelj.

U žalbenom je postupku povodom žalbenog navoda utvrđeno da naručitelj nabavlja rekonstrukciju javne rasvjete - modernizacija sustava i prelazak na LED tehnologiju. Nabava uključuje: dobavu i ugradnju svjetiljki i ostale opreme, demontažu postojećih svjetiljki, izmještanje postojećih OJR i ugradnja novih OJR te je predviđena implementacija inovativnog centralno nadzorno – upravljačkog sustava. Predmet nabave je opisan u dokumentu „Prilog 2- Tehnički zahtjevi“ te u troškovniku „Prilog 1. Troškovnik JR Baška Voda.xlsx“ te je točno kako žalitelj navodi u žalbenom navodu da je naručitelj u odnosu na svjetiljku Tip 1- cestovna svjetiljka naveo maksimalnu težinu od 5kg dok je za visinu svjetiljke naveo jednako ili manje od 103 mm. Također je i u odnosu na Tip 3- dekorativna svjetiljka naručitelj odredio promjer 380-600mm, visina svjetiljke 480-600mm te maksimalnu masu od 11kg.

Uz žalbu žalitelj dostavlja usporedne tablice svjetiljki različitih proizvođača u svrhu dokazivanja da postavljenim uvjetima može udovoljiti određeni model svjetiljke samo određenog proizvođača.

Također je u žalbenom postupku naručitelj dostavio dokument „Analiza tržišta svjetiljki“ u kojem dokumentu su prikazani podaci u odnosu na različite modele svjetiljki pet različitih proizvođača uz priložene tehničke listove u svrhu potvrde navedenih tehničkih specifikacija.

U bitnome dakle žalitelj osporava tehničke specifikacije kojima je naručitelj za svaki tip svjetiljke propisao obvezan oblik, dimenzije i masu, smatrajući da takvi zahtjevi, osobito u kombinaciji s ostalim tehničkim uvjetima (IP66, IK10, RG0, temperaturno područje rada i dr.), kumulativno neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje i pogoduju unaprijed određenim proizvođačima, protivno načelima jednakog tretmana, razmjernosti i tržišnog natjecanja te odredbama članaka 4., 205., 206. i 210. ZJN 2016. Navodi da dimenzije i masa svjetiljki nisu funkcionalni parametri povezani sa svrhom nabave, odnosno postizanjem energetske učinkovitosti i ekološki prihvatljive javne rasvjete, već proizvoljna fizička ograničenja bez tehničkog opravdanja. Žalitelj ističe da iz usporednih tablica i tehničkih listova proizlazi kako kumulativno ispunjenje svih propisanih zahtjeva omogućuje tek vrlo ograničen broj proizvoda, a u pojedinim slučajevima samo jedan proizvođač, dok su brojni renomirani proizvođači isključeni zbog minimalnih odstupanja u dimenzijama ili masi, odnosno zbog kombinacije svih propisanih tehničkih zahtjeva. Kao primjer navodi svjetiljke Tipa 1 i Tipa 3, za koje smatra da su tehničke specifikacije oblikovane tako da neopravdano sužavaju tržišno natjecanje i onemogućuju nuđenje jednakovrijednih rješenja.

U svezi žaliteljeva osporavanja valja prije svega uputiti na odredbu članka 203. stavka 1. ZJN 2016 kojim je propisano da se tehničke specifikacije navode u dokumentaciji o nabavi, a njima se određuju tražene karakteristike radova, robe ili usluga koje su predmet nabave. Pri tome je naručitelj ovlašten, polazeći od svojih objektivnih potreba, odrediti tehničke karakteristike predmeta nabave koje smatra potrebnima za ostvarenje svrhe nabave, uz obvezu da su iste povezane s predmetom nabave te određene u skladu s temeljnim načelima javne nabave. Članak 205. nadalje određuje da se predmet nabave mora opisati na jasan, nedvojen, potpun i neutralan način koji osigurava usporedivost ponuda u pogledu uvjeta i zahtjeva koje je javni naručitelj postavio. Opis predmeta nabave ne smije pogodovati određenom gospodarskom subjektu. Opis predmeta nabave sadržava tehničke specifikacije te se, ako je potrebno, nadopunjava nacrtima, projektnom dokumentacijom, crtežima, modelima, uzorcima i slično. U opisu predmeta nabave navode se sve okolnosti koje su značajne za izvršenje ugovora, a time i za izradu ponude (npr. mjesto izvršenja, rokovi izvršenja, posebni zahtjevi u pogledu načina izvršenja predmeta nabave i slično). Kod funkcionalnog opisa predmeta nabave mora biti prepoznatljiva svrha predmeta nabave i zahtjevi koji se postavljaju za predmet nabave u tehničkom, gospodarskom, oblikovnom i funkcionalnom pogledu. Članak 206. stavak 2. također određuje da tehničke specifikacije moraju svim gospodarskim subjektima omogućiti jednak pristup postupku javne nabave i ne smiju imati učinak stvaranja neopravdanih prepreka za otvaranje javne nabave tržišnom natjecanju.

U konkretnom slučaju žalitelj dakle smatra da je naručitelj propisivanjem oblika, dimenzija i mase svjetiljki, u kombinaciji s ostalim tehničkim zahtjevima, oblikovao tehničke specifikacije na način da im može udovoljiti samo jedan proizvođač, pri čemu se poziva na usporedne tablice izrađene na temelju odabranih modela pojedinih proizvođača/ smatrajući da takvi zahtjevi, osobito u kombinaciji s ostalim tehničkim karakteristikama (IP zaštita, IK zaštita, temperaturno područje rada, RG0 i dr.), kumulativno imaju učinak neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja te da odgovaraju isključivo proizvodima jednog proizvođača.

Iz sadržaja žalbe proizlazi da žalitelj svoje tvrdnje temelji na vlastitoj usporednoj tablici u kojoj uspoređuje ograničen broj modela pojedinih proizvođača te na temelju tako odabranog uzorka zaključuje da kumulativno propisane tehničke zahtjeve može zadovoljiti samo jedan proizvođač. Takva analiza sama po sebi nije dostatna za

zaključak da su tehničke specifikacije oblikovane protivno odredbama ZJN 2016, budući da ne dokazuje da na tržištu ne postoje drugi modeli istih ili drugih proizvođača koji udovoljavaju osporenim zahtjevima. Teret dokazivanja da su tehničke specifikacije diskriminatorne ili nerazmjerne pritom je na žalitelju dok s druge strane na takva osporavanja vlastitim dokazima naručitelj može odbaciti prigovore žalitelja. U konkretnom slučaju žalitelj je uputio na određene modele kako navodi renomiranih proizvođača za koje tvrdi da ih je postavljenim tehničkim specifikacijama naručitelj isključio iz predmetnog postupka javne nabave. Tako navodi da zahtjeve za svjetiljku Tip 1-cestovna svjetiljka udovoljava samo LUG dok zahtjeve za Tip 3- dekorativna svjetiljka udovoljava samo Veritas VEGA. Međutim, sama okolnost da određeni proizvođači ili proizvodi ne udovoljavaju propisanim tehničkim karakteristikama nije dostatan razlog za zaključak da su tehničke specifikacije nezakonite. Naručitelj je ovlašten opisati predmet nabave na način koji odgovara njegovim potrebama, pa tako i odrediti dimenzije, masu ili druge konstrukcijske karakteristike proizvoda ako ih smatra važnima za izvršenje ugovora pri tome mora voditi računa da opisom predmeta nabave neopravdano iz postupka javne nabave ne isključuje gospodarske subjekte koji bi, da je predmet nabave opisan na valjan odnosno nediskriminatoran način, sudjelovali u postupku.

Naručitelj je također u žalbenom postupku dostavio dokaze u vidu prikaza tehničkih karakteristika različitih modela različitih proizvođača iz kojih proizlazi da i ti modeli udovoljavaju postavljenim zahtjevima. Naime, naručitelj je dostavio dokument „Analiza tržišta svjetiljki“, zajedno s pripadajućim tehničkim listovima proizvođača, iz kojeg proizlazi da osporene tehničke zahtjeve ispunjava više modela svjetiljki različitih proizvođača. Tako iz dostavljene analize za svjetiljke Tipa 1 proizlazi da, osim modela na koji upućuje žalitelj i tvrdi da kumulativnim zahtjevima udovoljava isključivo model proizvođača LUG, iz usporedne analize naručitelja proizlazi da osporenim traženim tehničkim zahtjevima udovoljavaju i modeli proizvođača Veritas ESCO, MS Lux, Schröder, Luxtella i ENELTEC u dvije izvedbe. Za navedene modele naručitelj je dostavio i tehničke listove proizvođača iz kojih proizlazi ispunjavanje osporenih tehničkih karakteristika.

Jednako tako, u odnosu na Tip 3 – dekorativnu svjetiljku, za koju žalitelj navodi da zahtjevima udovoljava isključivo model Veritas VEGA, naručitelj je dostavio analizu iz koje proizlazi da predmetnim zahtjevima udovoljavaju i modeli MS Lux AGORA D (S verzija) te LEDOLUX GALA DOS, uz odgovarajuće tehničke listove proizvođača. Stoga se ne može prihvatiti žaliteljeva tvrdnja da kumulativno propisane tehničke zahtjeve može zadovoljiti samo jedan proizvođač.

Iz navedenoga proizlazi da naručitelj nije ostao na razini paušalnog osporavanja žalbenih navoda, već ih je potkrijepio konkretnom analizom tržišta i tehničkom dokumentacijom proizvođača, kojom je pokazao da na tržištu postoji više različitih modela svjetiljki različitih proizvođača koji ispunjavaju osporene tehničke zahtjeve. Time je doveo u pitanje vjerodostojnost, odnosno utemeljeno je osporio, žaliteljeve usporedne analize, koja je izrađena na temelju ograničenog broja odabranih modela. Dakle iz dokumentacije dostavljene tijekom žalbenog postupka proizlazi da pojedini proizvođači u svom proizvodnom programu imaju više modela i izvedbi svjetiljki različitih dimenzija i tehničkih karakteristika, od kojih pojedini udovoljavaju zahtjevima dokumentacije o nabavi. Slijedom navedenog, sama činjenica da određeni modeli pojedinih proizvođača ne ispunjavaju propisane zahtjeve ne znači da su tehničke specifikacije oblikovane na diskriminatoran način niti da neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje.

Ovo tijelo nije ovlašteno ocjenjivati tehničku opravdanost pojedinih zahtjeva naručitelja niti određivati koje bi tehničko rješenje bilo prikladnije za njegove potrebe, već isključivo ispitati jesu li tehničke specifikacije povezane s predmetom nabave i jesu li oblikovane protivno odredbama ZJN 2016. Budući da je u ovom postupku utvrđeno da na tržištu postoji više proizvođača i više modela svjetiljki koji udovoljavaju osporavanim tehničkim zahtjevima, žalitelj nije dokazao da predmetne tehničke specifikacije imaju učinak neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja ili pogodovanja određenom proizvođaču. Naime, prihvaća se obrazloženje naručitelja da proizvođači javne rasvjete u pravilu raspolažu s više serija proizvoda, a unutar pojedinih serija i s više konstrukcijskih i dimenzijskih izvedbi koje se razlikuju prema veličini kućišta, masi, vrsti optike, upravljačke opreme i drugim tehničkim karakteristikama. Slijedom toga, usporedba samo jednog ili nekoliko modela pojedinog proizvođača ne može sama po sebi predstavljati dokaz da proizvođač ne raspolaže drugim modelima koji udovoljavaju tehničkim zahtjevima naručitelja. Osim toga, Državna komisija prihvaća i navode naručitelja da su osporene dimenzije i masa svjetiljki povezane s predmetom nabave. Naime, naručitelj je obrazložio da navedeni zahtjevi nisu određeni proizvoljno, već radi osiguravanja kompatibilnosti s postojećim stupovima i nosačima javne rasvjete, ograničavanja mehaničkog i aerodinamičkog opterećenja konstrukcija, sigurnosti montaže i održavanja te osiguravanja vizualno ujednačenog sustava javne rasvjete. Također je naveo da zahtjev da svjetiljke unutar pojedine skupine budu iste obitelji proizlazi iz potrebe standardizacije sustava radi jednostavnijeg i ekonomičnijeg održavanja te osiguravanja dostupnosti rezervnih dijelova tijekom eksploatacijskog vijeka sustava te se stoga ocjenjuje da navedeni razlozi predstavljaju objektivno opravdanje za propisivanje osporenih tehničkih karakteristika. Nadalje, nije osnovan ni žaliteljev navod da su dimenzijski zahtjevi postavljeni na restriktivan način. Iz dokumentacije o nabavi proizlazi da je za Tip 1 propisana maksimalna visina svjetiljke od 103 mm, odnosno gornja granica dopuštene dimenzije, dok su ostale dimenzije određene u relativno širokim rasponima. Sama činjenica da pojedini modeli pojedinih proizvođača prelaze tako određene maksimalne dimenzije ne znači da su tehničke specifikacije diskriminatorne, već samo da takvi modeli ne odgovaraju potrebama koje je naručitelj definirao za predmet nabave.

U konkretnom slučaju žalitelj nije dokazao da osporene tehničke specifikacije može ispuniti samo jedan proizvođač niti da one imaju učinak pogodovanja unaprijed određenom proizvodu. Naprotiv, iz dokaza koje je tijekom žalbenog postupka dostavio naručitelj proizlazi da na tržištu postoji više proizvođača s različitim modelima svjetiljki koji ispunjavaju osporene tehničke zahtjeve. Slijedom navedenoga, sama okolnost da određeni modeli pojedinih proizvođača ne udovoljavaju zahtjevima dokumentacije o nabavi nije dostatna za zaključak da su tehničke specifikacije diskriminatorne ili protivne odredbama članaka 4., 205., 206. i 210. ZJN 2016. Stoga se, slijedom prethodno navedenog ovaj žalbeni navod ocjenjuje neosnovanim.

Žalitelj nadalje u žalbi upire na onemogućavanje načela jednakovrijednosti i diskriminacija proizvođača zahtjevom za Zhaga D4i certifikatom te navodi da je u Prilogu 1. – Troškovnik, naručitelj propisao tehničke karakteristike svjetiljki, među kojima i sljedeće zahtjeve: Sučelje mora biti mehanički, električki i komunikacijski usklađeno sa standardom Zhaga Book 18 ili jednakovrijednim otvorenim sučeljem, u kombinaciji s D4i protokolom ili jednakovrijednim, čime se osigurava interoperabilnost između svjetiljke i komunikacijskih modula različitih proizvođača te mogućnost jednostavne naknadne nadogradnje Smart City funkcionalnosti bez potrebe za

zamjenom svjetiljke. Kao dokaz je potrebno dostaviti Zhaga D4i certifikat ili jednakovrijedan. Nadalje obrazlaže da je onemogućeno načelo jednakovrijednosti te ističe da naručitelj u tehničkoj specifikaciji samo formalno dopušta „zhaga book 18 ili jednakovrijedno otvoreno sučelje“, međutim istodobno kao obvezni dokaz propisuje dostavu „Zhaga-D4i certifikata ili jednakovrijednog“. Takvo normiranje je suštinski proturječno i u praksi onemogućava primjenu načela jednakovrijednosti, budući da Zhaga-D4i predstavlja specifičan certifikacijski program vezan isključivo uz Zhaga Book 18 sučelje i ekosustav certifikacije koji provodi Zhaga Consortium, ističe žalitelj. Navedeni certifikat nije opći normativni dokaz sukladnosti otvorenom standardu, već vlasnički certifikat interoperabilnosti unutar konkretnog industrijskog sustava (Zhaga Consortium). Za druga otvorena i u praksi široko korištena sučelja u javnoj rasvjeti, poput NEMA sučelja definiranog normom ANSI (ANSI C136.41), ne postoji sličan vlasnički certifikacijski sustav usporediv sa Zhaga-D4i certifikatom, niti postoji jedinstveni „jednakovrijedan certifikat“ koji bi izdavala neovisna organizacija. Žalitelj stoga postavlja pitanje koji certifikat bi trebali dostaviti ponuditelji koji, sukladno dokumentaciji, nude jednakovrijedno sučelje, recimo prema NEMA standardu? Navodi da se usklađenost takvih sučelja uobičajeno dokazuje izjavom o sukladnosti i tehničkom dokumentacijom proizvođača, ali ne i certifikatom interoperabilnosti jednakovrijednom Zhaga-D4i. Slijedom toga, zahtjev za dostavom „jednakovrijednog certifikata“ predstavlja dokaz koji objektivno ne postoji za alternativna otvorena rješenja. Na taj način naručitelj zapravo samo formalno dopušta „jednakovrijedno sučelje“, ali u suštini dokazni zahtjev veže uz dokument koji može postojati isključivo za Zhaga rješenje, čime se jednakovrijednost svodi na prividnu i neprovedivu mogućnost. Posljedično, gospodarski subjekti koji nude funkcionalno i tehnički interoperabilna otvorena sučelja, uključujući rješenja koja omogućuju priključivanje komunikacijskih i kontrolnih modula različitih proizvođača te podržavaju D4i/DALI-2 funkcionalnosti, bivaju neopravdano isključeni isključivo zbog nepostojanja specifičnog certifikata vezanog uz jedan industrijski ekosustav, a ne zbog stvarne tehničke neusklađenosti. Takvo propisivanje dokaza nije razmjerno predmetu nabave niti je tehnološki neutralno, jer ne vrednuje funkcionalne i interoperabilne zahtjeve sučelja, već de facto uvjetuje posjedovanje certifikata vezanog uz točno određenu specifikaciju, odnosno točno određenog proizvođača. Navodi da u praksi to dovodi do prikrivenog specificiranja Zhaga Book 18 rješenja, unatoč deklarativnom dopuštanju jednakovrijednosti, čime se narušava načelo jednakog tretmana i tržišnog natjecanja, budući da traženi dokazni kriterij nije objektivno dostupan za alternativne otvorene standarde, već je vezan za isključivo i točno određenu specifikaciju i točno određenog proizvođača. Nadalje upućuje na diskriminaciju proizvođača te navodi da je zahtjev za dostavom Zhaga certifikata diskriminatoran čak i među proizvođačima koji imaju svjetiljke u skladu s Zhaga Book 18 opremljene Zhaga priključnicom i DALI 2/ D4i driverom. Naime, obrazlaže, navedeni certifikat nije moguće dobiti otvorenom i slobodnom prijavom neovisnom certifikacijskom tijelu u smislu čl. 213 ZJN 2016, već je dobivanje certifikata uvjetovano članstvom u privatnoj organizaciji – konzorciju proizvođača (Zhaga Consortium), čije članstvo i postupak certificiranja, iako formalno otvoreni, uvjetuju dodatne financijske, tehničke i ugovorne obveze, koje nisu nužne za ostvarenje cilja nabave. Ograničavanje mogućnosti dobivanja certifikata samo članovima navedenog konzorcija predstavlja diskriminaciju svih ostalih proizvođača, pa naizgled logičan zahtjev za jednim certifikatom predstavlja zapravo prikriveni pritisak za plaćenim članstvom u jednom udruženju (Zhaga consortium), a sam konzorcij stavlja u položaj monopolista na prijavu na javna nadmetanja u kojima se

uvjetuje navedeni certifikat. Sukladnost sa zahtjevom za otvorenim sučeljem i D4i protokolom, odnosno interoperabilnost između svjetiljke i komunikacijskih modula različitih proizvođača može se dokazivati i drugim priznatim sredstvima, uključujući tehničku dokumentaciju proizvođača, dostavom uzoraka i sl., pa se ovim zahtjevom u suštini nameće plaćanje pristupa privatnom certifikacijskom mehanizmu, a ne samo poštivanje tehničkog standarda. Samo navođenje izraza „ili jednakovrijedan“ ne uklanja diskriminaciju i ograničenje tržišne konkurencije jer u praksi ne postoji realna mogućnost izdavanja jednakovrijednog certifikata. Formalna jednakovrijednost dokaza nije dovoljna ako realno i suštinski nije ostvariva, a uvjetovanje izdavanja certifikata pristupom privatnom certifikacijskom sustavu ograničava pristup proizvođačima koji tehnički zadovoljavaju standard, ali nisu članovi konzorcija. Unatoč činjenici da postoji više članova Zhaga konzorcija, zahtjev ostaje nerazmjern jer uvjetuje dodatne resurse i poslovni status proizvođača, pa se naglasak sa sukladnosti proizvoda koji je predmet nabave prenosi na proizvođača i njegov poslovni status u konzorciju, čime se u praksi diskriminiraju svi ostali proizvođači čije su svjetiljke opremljene prema standardu, ali proizvođači nisu članovi konzorcija. Ističe nadalje da je zbog omogućavanja pristupa javnom nadmetanju samo jednoj skupini proizvođača – članovima jednog konzorcija, zahtjev za Zhaga certifikatom je diskriminatoran, suprotan načelu zabrane diskriminacije i jednakog tretmana ponuditelja iz članka 4., 205., 206. i 210. ZJN. Za osiguranje ravnopravnog pristupa tržištu i proporcionalnosti, naručitelj je mogao propisati tehničku specifikaciju na način: „Sučelje mora biti mehanički, električki i komunikacijski usklađeno sa standardom Zhaga Book 18 ili drugim jednakovrijednim otvorenim sučeljem, u kombinaciji s D4i protokolom ili jednakovrijednim, čime se osigurava interoperabilnost između svjetiljke i komunikacijskih modula različitih proizvođača te mogućnost jednostavne naknadne nadogradnje Smart City funkcionalnosti bez potrebe za zamjenom svjetiljke. Sukladnost se može dokazati tehničkom dokumentacijom proizvođača, ispitnim izvješćem ili certifikatom.“. Navodi da bi takva formulacija ostvarila bi cilj interoperabilnosti između svjetiljke i komunikacijskih modula različitih proizvođača bez nepotrebnog ograničavanja tržišnog natjecanja, bez prikrivenog upućivanja na jedan otvoreni standard unatoč deklarativnom prihvatanju jednakovrijednih standarda, bez diskriminatornog favoriziranja članova jednog konzorcija, a istodobno onemogućavanja pristupa svim ostalim proizvođačima koji su članovi drugog konzorcija ili nisu niti jednog, dakle omogućila bi svim gospodarskim subjektima jednak pristup postupku javne nabave, te sukladno čl.206 st.2 ZJN, čime bi bilo otvoreno i tržišno natjecanje, sve u skladu s odredbom članka 4. ZJN-a.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da žalitelj pogrešno interpretira dokumentaciju o nabavi i neutemeljeno tvrdi da postoji normativno proturječje ili prikriveno specificiranje ili diskriminaciju proizvođača. Ističe da dokumentacija jasno dopušta jednakovrijedna tehnička rješenja i jednakovrijedne dokaze, ne uvjetuje članstvo u bilo kojem konzorciju, ne ograničava pristup certificiranju i ne zatvara tržište, već je usmjerena na osiguranje interoperabilnosti, otvorenosti sustava i zaštite javnog interesa, u skladu s načelima jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, razmjernosti i osiguranja tržišnog natjecanja iz članka 4. ZJN 2016. Neosnovana je i neprihvatljiva tvrdnja žalitelja da je dokumentacija o nabavi normativno proturječna te da formalno dopušta jednakovrijednost, dok je istodobno faktično onemogućava zahtjevom za Zhaga-D4i certifikatom, ističe. Navodi da takvo tumačenje ne proizlazi iz sadržaja dokumentacije o nabavi niti je utemeljeno na odredbama ZJN 2016. Prije

svoga, navodi naručitelj, ne postoji normativno proturjeđe u predmetnoj tehničkoj specifikaciji. Dokumentacija o nabavi izričito i dosljedno propisuje: primjenu referentnog standarda Zhaga Book 18 ili jednakovrijednog otvorenog sučelja, primjenu referentnog protokola D4i ili jednakovrijednog komunikacijskog protokola, dostavu Zhaga-D4i certifikata ili jednakovrijednog dokaza sukladnosti. Smatra da je time jednakovrijednost dopuštena na svim relevantnim razinama: (i) na razini tehničkog rješenja sučelja, (ii) na razini komunikacijskog protokola i na (iii) razini dokaza sukladnosti. Iz takve formulacije jasno proizlazi da nije propisan isključivo Zhaga standard, niti isključivo D4i protokol, niti isključivo Zhaga-D4i certifikat, pa se ne može govoriti o normativnom zatvaranju prema jednom rješenju ili normativnom proturjeđu. Standard Zhaga Book 18 naveden je kao referentni međunarodno prihvaćeni standard otvorenog sučelja koji definira mehaničku, električnu i komunikacijsku kompatibilnost između svjetiljke i komunikacijskog modula, a u kombinaciji s D4i protokolom omogućuje interoperabilnost, razmjenu podataka i dugoročnu nadogradivost sustava, pojašnjava naručitelj. Naglasak na otvorenom sučelju usmjeren je na isključenje zatvorenih, proprietarnih rješenja i sprječavanje dugoročne ovisnosti o jednom proizvođaču, čime se štiti tržišno natjecanje u fazi nadogradnje i održavanja sustava. Obrazlaže da sama činjenica da je uz referentni standard naveden tipičan certifikacijski program za to rješenje ne čini normiranje proturječnim, već predstavlja uobičajenu i zakonitu tehniku definiranja referentnog dokaza uz istodobno dopuštanje jednakovrijednosti, sukladno članku 210. ZJN 2016. Nadalje, ističe, kvalifikacija Zhaga-D4i certifikata kao „vlasničkog certifikata interoperabilnosti unutar konkretnog industrijskog sustava“ nije točna. Zhaga Book 18 predstavlja industrijski standard otvorenog sučelja te se certifikacija provodi prema unaprijed definiranim i javno dostupnim tehničkim kriterijima, putem više ovlaštenih i akreditiranih neovisnih ispitnih laboratorija. Ne radi se o patentiranom tehničkom rješenju niti o ekskluzivnom pravu korištenja određene tehnologije, već o standardiziranom programu provjere sukladnosti prema jasno propisanim tehničkim zahtjevima interoperabilnosti, obrazložio je naručitelj. Certifikat stoga nije potvrda pripadnosti „zatvorenom ekosustavu“, već objektivizirani dokaz da je proizvod ispitan i verificiran u odnosu na definirane tehničke parametre interoperabilnosti. Navodi da dokumentacija o nabavi ne uvjetuje članstvo u bilo kojem konzorciju, ne ograničava certificiranje na određeni teritorij niti na određenu skupinu proizvođača te ne isključuje druga otvorena jednakovrijedna sučelja i druge jednakovrijedne dokaze sukladnosti. Ističe da žalitelj pritom ne navodi nijedan dokaz iz kojeg bi proizlazilo da je pristup certificiranju ograničen ili da je tržište zatvoreno za druge proizvođače. Žalitelj dalje navodi da za druga otvorena sučelja, poput sučelja prema normi ANSI C136.41 (NEMA), ne postoji certifikacijski sustav usporediv sa Zhaga-D4i programom, niti postoji „jedinstveni jednakovrijedan certifikat“ koji bi izdavala neovisna organizacija, pa zaključuje da traženi „jednakovrijedan certifikat“ objektivno ne postoji te da je jednakovrijednost samo formalna i neprovediva. Takav zaključak pravno i tehnički nije utemeljen, navodi naručitelj te pojašnjava da dokumentacija o nabavi ne propisuje da alternativno sučelje mora imati certifikacijski sustav identične organizacijske strukture ili istog naziva kao Zhaga-D4i program. Ona zahtijeva dokaz sukladnosti traženim tehničkim i funkcionalnim zahtjevima, a ne postojanje paralelnog certifikacijskog sustava iste formalne arhitekture. Pojam „jednakovrijedan“ odnosi se na razinu i sadržaj dokazivanja sukladnosti, a ne na identitet certifikacijskog tijela ili naziv certifikata. Načelo jednakovrijednosti ne podrazumijeva obvezu postojanja istovjetnog certifikacijskog mehanizma, već mogućnost dokazivanja ispunjenja traženih tehničkih

zahtjeva. Dokumentacija ne traži „certifikat istog tipa“, već dokaz koji objektivno i provjerljivo potvrđuje mehaničku, električnu i komunikacijsku interoperabilnost te funkcionalnu zamjenjivost modula, što predstavlja suštinu zahtjeva. Na žaliteljev navod da se usklađenost takvih sučelja „uobičajeno dokazuje izjavom proizvođača i tehničkom dokumentacijom“ naručitelj odgovara da takva općenita tvrdnja ne potvrđuje da je dokazivanje traženih funkcionalnosti nemoguće niti da je zahtjev nezakonit. Naručitelj navodi da je, s obzirom na predmet nabave i potrebu osiguranja dugoročne interoperabilnosti i nadogradivosti sustava javne rasvjete, ovlašten zahtijevati dokaz razine pouzdanosti koja omogućuje nedvojbenu provjeru ispunjenja traženih funkcionalnih kriterija. Sama činjenica da se određeni standard u praksi ponekad dokazuje proizvođačkom izjavom ne znači da je dužan prihvatiti isključivo takvu razinu dokaza niti da je zahtjev za objektivno provjerljivim dokazom nerazmjeran. Nadalje, tvrdnja da su gospodarski subjekti koji nude druga otvorena sučelja neopravdano isključeni nije učinjena vjerojatnom niti iz nje proizlazi da dokumentacija u praksi onemogućava ili ograničava primjenu načela jednakovrijednosti. Navod da „jednakovrijedan certifikat objektivno ne postoji“ ostaje na razini općenite tvrdnje, obrazlaže, bez stručne ili činjenične podloge koja bi upućivala na to da je jednakovrijednost, kako je normirana dokumentacijom, samo formalna, a ne stvarno provediva. Nije osnovana ni tvrdnja žalitelja da je predmetni zahtjev nerazmjeran predmetu nabave ili da nije tehnološki neutralan te da de facto uvjetuje posjedovanje certifikata vezanog uz točno određenog proizvođača. Suprotno tome, tehnička specifikacija formulirana je funkcionalno i jasno usmjerena na ispunjenje legitimnog cilja: osiguravanje mehaničke, električne i komunikacijske interoperabilnosti između svjetiljke i komunikacijskih modula različitih proizvođača te mogućnosti buduće nadogradnje bez zamjene svjetiljke, pojasnio je naručitelj. Navedeni zahtjev proizlazi iz potrebe osiguravanja dugoročne održivosti i otvorenosti sustava javne rasvjete kao infrastrukturnog sustava s dugim životnim vijekom. Budući da svjetiljke javne rasvjete u pravilu ostaju u uporabi više desetljeća (u dokumentaciji je predviđen očekivani životni vijek svjetiljki od minimalno 100.000h, što je ekvivalent oko 24 godine), za naručitelja je od ključne važnosti osigurati mogućnost buduće nadogradnje komunikacijskih i upravljačkih funkcionalnosti bez potrebe za zamjenom same svjetiljke. Propisivanjem otvorenog standardiziranog sučelja ili jednakovrijednog rješenja naručitelj navodi da upravo nastoji izbjeći ovisnost o zatvorenim ili proprietarnim sustavima pojedinih proizvođača te osigurati dugoročnu interoperabilnost i tržišno natjecanje u fazi nadogradnje i održavanja sustava. Uvjet izriekom dopušta „Zhaga Book 18 ili jednakovrijedno otvoreno sučelje“, „D4i ili jednakovrijedan protokol“ te „Zhaga-D4i certifikat ili jednakovrijedan“, čime je osigurana tehnološka neutralnost i otvorenost prema alternativnim rješenjima. Naručitelj ne propisuje određenog proizvođača, marku ili model, već tehnički standard otvorenog sučelja ili jednakovrijedno rješenje, istaknuo je. Zhaga Book 18 i D4i nisu proizvođači, već industrijski standardi primjenjivi na proizvode velikog broja različitih proizvođača, što je već obrazloženo. Stoga zahtjev ne pogoduje određenom gospodarskom subjektu, već vrednuje isključivo funkcionalne i interoperabilne karakteristike sučelja, što je u potpunosti u skladu s načelom razmjernosti i tehnološke neutralnosti iz ZJN 2016. Pri tome valja naglasiti, smatra, da dokumentacija o nabavi u uvodnom dijelu Priloga 2 izričito propisuje primjenu načela jednakovrijednosti za sva upućivanja na norme, standarde ili proizvode te jasno omogućuje ponuditeljima nuđenje jednakovrijednih rješenja, uz obvezu da u ponudi dokažu da ponuđeno rješenje na jednakovrijedan način ispunjava propisane tehničke zahtjeve i osnovna

obilježja predmeta nabave. Navedena odredba dokumentacije dodatno potvrđuje da predmetni tehnički zahtjev nije formuliran na način koji bi isključivao jednakovrijedna rješenja, već upravo suprotno – osigurava njihovu dopuštenost uz odgovarajuće dokazivanje sukladnosti. Slijedom navedenog, nije osnovana tvrdnja da se propisanom tehničkom specifikacijom jednakovrijednost svodi na prividnu i neprovedivu mogućnost niti da predmetna odredba predstavlja prikriveno uvjetovanje Zhaga Book 18 rješenja. Budući da žalitelj nije učinio vjerojatnim niti dokazao postojanje povrede načela jednakovrijednosti, tehnološke neutralnosti ili tržišnog natjecanja, žalbeni navodi iz ove točke nisu osnovani te se predlažu odbiti.

Nadalje naručitelj navodi da žalitelj neosnovano tvrdi da je zahtjev za dostavom Zhaga-D4i certifikata diskriminatoran jer je dobivanje tog certifikata uvjetovano članstvom u Zhaga Consortiumu te da se time pristup postupku javne nabave ograničava na članove privatnog udruženja, čime se navodno krši načelo jednakog tretmana i zabrane diskriminacije. Ističe da prije svega, dokumentacija o nabavi ne uvjetuje članstvo u Zhaga Consortiumu niti u bilo kojoj drugoj organizaciji. Ne propisuje se da ponuditelj mora biti član određenog konzorcija, niti se sudjelovanje u postupku veže uz poslovni ili organizacijski status proizvođača. Predmet ocjene u postupku javne nabave jest sukladnost proizvoda s jasno definiranim tehničkim i funkcionalnim zahtjevima interoperabilnosti, a ne organizacijski položaj proizvođača. Zhaga Book 18 i D4i nisu proizvođači niti komercijalni subjekti, već industrijski standardi otvorenog tipa. Certifikacija prema Zhaga-D4i programu predstavlja standardizirani postupak provjere sukladnosti proizvoda prema unaprijed definiranim tehničkim kriterijima interoperabilnosti, a sam postupak ne provodi Zhaga konzorcij, već se ispitivanja provode u više ovlaštenih i akreditiranih neovisnih laboratorija, što omogućuje dostupnost certificiranja proizvođačima globalno, bez teritorijalnih ili statusnih ograničenja (javno provjerljivo na linku: <https://www.zhagastandard.org/certification/certification-andtesting.html>), obrazložio je u nastavku. Ako i postoji članstvo kao administrativni preduvjet za korištenje certifikacijskog znaka, to samo po sebi ne predstavlja diskriminaciju, osobito kada je članstvo dobrovoljno i dostupno svim proizvođačima pod jednakim uvjetima. Suprotno tvrdnji žalitelja o „monopolskom položaju“ i „prikrivenom pritisku za plaćenim članstvom“, referentni standard primjenjuje se na velik broj certificiranih proizvoda različitih proizvođača. Javna baza certificiranih proizvoda pokazuje više od 500 certificiranih svjetiljki prema Zhaga Book 18, od strane više od 120 različitih proizvođača (javno provjerljivo na linku: www.zhagastandard.org/products.html). Među certificiranim proizvođačima nalaze se globalno priznati proizvođači rasvjetne opreme, uključujući Signify (Philips), Schreder, Siteco, Lug Light Company, Zumtobel Group (Thorn), Ledvance, MS Lux i druge međunarodne i regionalne proizvođače aktivne na tržištu Europske unije i Republike Hrvatske. Naručitelj obrazlaže da ova činjenica potvrđuje da standard primjenjuje velika većina relevantnih proizvođača rasvjetnih tijela te objektivno isključuje postojanje zatvorenog, selektivnog ili monopolskog sustava. Žalitelj nadalje tvrdi da se predmetnim zahtjevom nameće „plaćanje pristupa privatnom certifikacijskom mehanizmu“, umjesto da se interoperabilnost dokazuje tehničkom dokumentacijom ili uzorcima. U tom kontekstu, smatra da, valja naglasiti da je u području tehničke standardizacije uobičajeno da se sukladnost proizvoda potvrđuje putem ispitivanja u akreditiranim laboratorijima (ispitna izvješća, certifikati, atesti), pri čemu takva ispitivanja podrazumijevaju određene troškove i administrativne postupke. Sama činjenica da je pribavljanje takvih dokaza povezano s određenim troškovima ne predstavlja zapreku tržišnom natjecanju, već mehanizam osiguravanja provjerljivosti

i tehničke pouzdanosti ponuđenih rješenja. Certifikacija prema Zhaga Book 18 standardu ne provodi se za svaki pojedini natječaj, već predstavlja jednokratnu potvrdu sukladnosti proizvoda s definiranim tehničkim kriterijima interoperabilnosti, čime se osigurava dugoročna interoperabilnost i pravna sigurnost. Pri tome je ključno naglasiti da dokumentacija o nabavi ne zahtijeva isključivo Zhaga rješenje niti isključivo Zhaga-D4i certifikat. Tehnički se dopušta „Zhaga Book 18 ili jednakovrijedno otvoreno sučelje“ te „D4i ili jednakovrijedan protokol“, a dokazno „ZhagaD4i certifikat ili jednakovrijedan“. Time je omogućeno nuđenje alternativnih otvorenih rješenja i dokazivanje njihove sukladnosti. Sudjelovanje u postupku javne nabave nije ograničeno na članove Zhaga Consortiuma, već je uvjetovano ispunjenjem tehničkih zahtjeva interoperabilnosti i dostavom odgovarajućeg dokaza sukladnosti. Tvrdnja žalitelja da se time „naglasak sa sukladnosti proizvoda prenosi na poslovni status proizvođača“ nije utemeljena. Dokumentacija vrednuje isključivo funkcionalne i interoperabilne karakteristike proizvoda – mehaničku, električnu i komunikacijsku usklađenost te mogućnost zamjenjivosti komunikacijskih modula različitih proizvođača i buduće nadogradnje bez zamjene svjetiljke. Ne vrednuje se članstvo u udruženju, već tehnička sukladnost proizvoda. Slijedom navedenog, navodi žalitelja o diskriminaciji proizvođača i navodnom uvjetovanju poslovnog statusa nisu osnovani. Slijedom svega navedenog, žalitelj nije učinio vjerojatnim niti dokazao da predmetna tehnička specifikacija ima diskriminatorni učinak, da ograničava tržišno natjecanje ili da onemogućava primjenu načela jednakovrijednosti. Suprotno tome, dokumentacija o nabavi jasno dopušta jednakovrijedna tehnička rješenja i jednakovrijedne dokaze sukladnosti, temelji se na referentnom međunarodno prihvaćenom otvorenom standardu (ili jednakovrijednom) primjenjivom na velik broj proizvođača te je usmjerena na legitimni cilj osiguravanja interoperabilnosti i dugoročne održivosti sustava javne rasvjete. Stoga je predmetni zahtjev u potpunosti u skladu s člancima 4., 205., 206. i 210. ZJN 2016, razmjeran predmetu nabave i objektivno opravdan s aspekta zaštite javnog interesa, tehnološke neutralnosti i osiguranja otvorenog tržišnog natjecanja. Sukladno navedenom, predlaže se odbiti žalbeni navod u cijelosti kao neosnovan.

U žalbenom je postupku u svrhu ocjene osnovanosti žalbenih osporavanja utvrđeno da je naručitelj također u tehničkim specifikacijama predmeta nabave naveo: „Sučelje mora biti mehanički, električki i komunikacijski usklađeno sa standardom Zhaga Book 18 ili jednakovrijednim otvorenim sučeljem, u kombinaciji s D4i protokolom ili jednakovrijednim, čime se osigurava interoperabilnost između svjetiljke i komunikacijskih modula različitih proizvođača te mogućnost jednostavne naknadne nadogradnje Smart City funkcionalnosti bez potrebe za zamjenom svjetiljke. Kao dokaz je potrebno dostaviti Zhaga D4i certifikat ili jednakovrijedan.“.

Žalitelj smatra da je naručitelj samo formalno omogućio primjenu načela jednakovrijednosti propisivanjem zahtjeva da sučelje mora biti usklađeno sa standardom Zhaga Book 18 ili jednakovrijednim otvorenim sučeljem, dok je istodobnim zahtjevom za dostavu Zhaga D4i certifikata ili jednakovrijednog kao dokaza navedenom traženju, prema mišljenju žalitelja, faktično onemogućio nuđenje jednakovrijednih rješenja.

Međutim, neutemeljeni su takvi zaključci žalitelja. Naime, iz dokumentacije o nabavi proizlazi da je naručitelj propisao kako traženo sučelje mora biti mehanički, električki i komunikacijski usklađeno sa standardom Zhaga Book 18 ili jednakovrijednim otvorenim sučeljem, u kombinaciji s D4i protokolom ili

jednakovrijednim, radi osiguranja interoperabilnosti između svjetiljke i komunikacijskih modula različitih proizvođača te omogućavanja jednostavne naknadne nadogradnje Smart City funkcionalnosti bez potrebe za zamjenom svjetiljke. Nadalje, kao dokaz ispunjenja navedenog zahtjeva naručitelj je propisao dostavu Zhaga D4i certifikata ili jednakovrijednog. Dakle, suprotno žaliteljevim navodima, naručitelj nije propisao isključivu primjenu standarda Zhaga Book 18 niti isključivu dostavu Zhaga D4i certifikata, već je u oba slučaja izričito predvidio mogućnost nuđenja jednakovrijednog tehničkog rješenja odnosno dostave jednakovrijednog dokaza. Takvim određivanjem tehničkih specifikacija naručitelj nije isključio primjenu načela jednakovrijednosti, već je gospodarskim subjektima omogućio da, uz traženi standard i certifikat, ponude i druga tehnička rješenja te odgovarajuće dokaze kojima će dokazati njihovu jednakovrijednost.

Naručitelj je obrazložio da suprotno žaliteljevoj tvrdnji svrha predmetnog zahtjeva nije pogodovanje određenom proizvođaču ili certifikacijskom sustavu, već osiguravanje interoperabilnosti između svjetiljki i komunikacijskih modula različitih proizvođača te omogućavanje buduće nadogradnje sustava Smart City funkcionalnostima bez zamjene svjetiljki. Navedeni cilj predstavlja objektivnu potrebu naručitelja povezanu s predmetom nabave, a propisani zahtjev usmjeren je na osiguravanje funkcionalne kompatibilnosti i otvorenosti sustava tijekom njegova životnog vijeka.

Pri tome valja istaknuti da načelo jednakovrijednosti ne znači da naručitelj ne može zahtijevati određenu razinu funkcionalnosti, interoperabilnosti ili usklađenosti s tehničkim standardom, već da je dužan omogućiti gospodarskim subjektima dokazivanje kako i druga tehnička rješenja postižu istu funkcionalnost. Upravo je to naručitelj u konkretnom slučaju i učinio propisivanjem mogućnosti nuđenja jednakovrijednog otvorenog sučelja, jednakovrijednog komunikacijskog protokola te jednakovrijednog dokaza što i proizlazi iz zahtjeva „Sučelje mora biti mehanički, električki i komunikacijski usklađeno sa standardom Zhaga Book 18 ili jednakovrijednim otvorenim sučeljem...“, dakle naručitelj nije isključivo tražio određeni standard, standardom Zhaga Book 18, s obzirom da je već u zahtjevu odredio da se može raditi i o jednakovrijednom standardu.

Nadalje, žalitelj tijekom žalbenog postupka nije konkretizirao koje bi otvoreno sučelje ili koji komunikacijski protokol smatrao jednakovrijednim zahtijevanom standardu a da ne bi mogao biti ponuđen zbog isključivog traženja, niti je dokazao da za takvo rješenje nije moguće dostaviti jednakovrijedan dokaz kojim bi se potvrdilo ispunjavanje zahtijevane interoperabilnosti. Žalitelj također nije dokazao da na tržištu postoje proizvodi koji ispunjavaju funkcionalne zahtjeve naručitelja, ali su isključeni isključivo zbog osporene odredbe dokumentacije o nabavi. Njegovi navodi stoga su ostali na razini općih tvrdnji koje nisu potkrijepljene odgovarajućim dokazima.

Nedvojbeno je da je u konkretnom predmetu naručitelj doista propisao "standard Zhaga Book 18 ili jednakovrijedno otvoreno sučelje", te okolnost traženja dokaza Zhaga-D4i certifikat ili jednakovrijedan ne znači da je načelo jednakovrijednosti isključeno s obzirom da već postavljenim uvjetom naručitelj omogućuje nuđenje jednakovrijednog, dakle u konkretnom slučaju izraz „ili jednakovrijedan“ se ponajprije odnosi na dokazivanje istog funkcionalnog zahtjeva, a zatim i kod traženog dokaza propisanom uvjetu dopušta i jednakovrijedan dokaz. Sporna odredba dokumentacije o nabavi ne propisuje isključivo jedno tehničko rješenje, nego izričito dopušta: sučelje u skladu sa standardom Zhaga Book 18 (D4i), ili drugo jednakovrijedno sučelje.

Iz dokumentacije o nabavi proizlazi da naručitelj nije zahtijevao isključivo Zhaga Book 18 niti isključivo Zhaga-D4i certifikat, već je izričito dopustio i jednakovrijedno otvoreno sučelje, a zatim i jednakovrijedan dokaz. Slijedom navedenoga, dokumentacija o nabavi ne upućuje na obvezu nuđenja isključivo jednog tehničkog rješenja niti isključivo jednog certifikacijskog sustava. Stoga se ocjenjuje da je u konkretnom slučaju naručitelj omogućio nuđenje jednakovrijednog otvorenog sučelja te dostavu jednakovrijednog dokaza, a žalitelj nije dokazao da je takva mogućnost samo prividna ili da u praksi isključuje određene gospodarske subjekte ili proizvode.

Valja istaknuti da naručitelj može zahtijevati određeni tehnički standard ili odgovarajući dokaz njegove ispunjenosti, pod uvjetom da istodobno omogućuje nuđenje jednakovrijednih tehničkih rješenja i dokazivanje njihove jednakovrijednosti odgovarajućim dokazima. U konkretnom slučaju dokumentacija o nabavi upravo tako i glasi. Slijedom navedenoga, valja ocijeniti da žalitelj nije dokazao da osporena odredba dokumentacije o nabavi predstavlja samo formalno dopuštanje jednakovrijednosti niti da ima učinak neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja ili pogodovanja određenom proizvođaču te je stoga žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

Nadalje žalitelj upućuje na nepoštenu prednost na temelju posjedovanja IDA certifikata (international dark sky association) ističe da je naručitelj u kriterijima za odabir ponude postavio zahtjeve za funkcionalne i kvalitativne značajke svjetiljki, između ostalih pod oznakom A: „Sve dekorativne i urbane svjetiljke posjeduju certifikat „Dark Sky Approved“ izdan od Međunarodne organizacije za noćno nebo (eng. Dark-SKY Association (IDA) ili jednakovrijedan, koji služi za dokazivanje uvjeta ULOR = 0 Zahtijevani dokaz sukladnosti: IDA (International Dark-Sky Association) certifikat ili jednakovrijedan“. Žalitelj obrazlaže da je u predmetnom postupku javne nabave naručitelj dokumentacijom o nabavi propisao minimalni tehnički zahtjev da ponuđene svjetiljke moraju imati ULOR = 0, odnosno nultu emisiju svjetlosnog toka prema gore. Navodi da naručitelj pritom nije propisao posebno i izričito dokazno sredstvo kojim se ta tehnička karakteristika dokazuje, već je u dokumentaciji općenito zahtijevao dostavu svjetlotehničkih proračuna, fotometrijskih datoteka te fotometrijskih ispitnih izvješća, iz kojih se, po svojoj naravi, može nedvojbeno utvrditi i vrijednost ULOR-a svjetiljke. Istodobno, naručitelj je u kriterijima za odabir ponude predvidio dodjelu dodatnih 5 bodova za svjetiljke koje posjeduju oznaku odnosno certifikat „Dark Sky Approved“ (IDA) ili jednakovrijedan, navodeći kako isti služi za dokazivanje uvjeta ULOR = 0. Takvim postupanjem, navodi žalitelj, naručitelj ne boduje dodatnu tehničku kvalitetu proizvoda, već formalno posjedovanje određene oznake privatne organizacije, iako se ista tehnička karakteristika (ULOR = 0) ionako mora dokazivati kroz tehničku dokumentaciju koja je obvezni dio ponude, i naručitelj mora utvrditi sukladnost s navedenim zahtjevom i kod svjetiljki onih ponuditelja koji ne dostavljaju IDA certifikat. Obrazlaže da ULOR predstavlja mjerljivu svjetlotehničku karakteristiku svjetiljke koja proizlazi iz fotometrijskih podataka i standardiziranih ispitivanja te je objektivno provjerljiva iz svjetlotehničkih proračuna, fotometrijskih datoteka i fotometrijskih ispitnih izvješća. Slijedom toga, navodi, činjenica posjedovanja ili neposjedovanja određene oznake ne mijenja samu tehničku karakteristiku proizvoda, niti predstavlja dodatno funkcionalno ili kvalitativno svojstvo svjetiljke u odnosu na već propisani zahtjev ULOR = 0. Nije, naime, navodi žalitelj, posjedovanje certifikata samo po sebi tehnička karakteristika svjetiljke, već je certifikat potvrda sukladnosti svjetiljke s određenom tehničkom karakteristikom, jasno definiranom u okviru prihvaćene (harmonizirane)

norme prema kojoj se ispitivanje sukladnosti provodi. Dakle, naručitelj je obavezan definirati tehničke karakteristike svjetiljke koje treba dokazati (primjerice $ULOR=0$), a kada za potvrđivanje sukladnosti s određenom tehničkom specifikacijom zahtjeva dostavu određenog certifikata ili ispitnog izvješća, obavezan je navesti i važeću normu prema kojoj se traži dokazivanje sukladnosti, i prema kojoj (ili jednakovrijednoj) traženi certifikat ili ispitno izvješće treba potvrditi sukladnost, a sve kako bi zahtjev bio sukladan ZJN 2016, i kako bi ponuditelji imali priliku dokazivati traženu tehničku specifikaciju jednakovrijednim dokaznim sredstvima. Pri tom tijelo za ocjenu sukladnosti u smislu stavaka članka 213. ZJN 2016 je tijelo koje provodi aktivnosti ocjene sukladnosti, uključujući kalibriranje, testiranje, certificiranje i inspekciju, koje je akreditirano u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća. Naručitelj deklarativno dozvoljava jednakovrijedan certifikat kako bi zadovoljio zakonsku obavezu o navođenju jednakovrijednosti, međutim ne navodi osnovne kriterije jednakovrijednosti: nije poznato prema kojoj normi se traži da se certifikatom potvrdi sukladnost svjetiljke s zahtjevom $ULOR=0$, niti koje je to tijelo za ocjenu sukladnosti koje smatra jednakovrijednim udruzi građana DarkSky Association. IDA certifikat ne izdaje niti jedno certifikacijsko tijelo akreditirano od strane nacionalne akreditacijske agencije sukladno uredbi 765/2008, niti se primjenjuje bilo koja harmonizirana norma u EU niti međunarodno priznata norma, te se navedeno u smislu EU legislative i ZJN 2016 niti ne može zvati certifikatom. Naprotiv, navodi žalitelj nadalje, predmetni „certifikat“ izdaje privatna udruga građana, ljubitelja tamnog neba, uz određenu novčanu naknadu i prema kriterijima koje je sama utvrdila, bez bilo kakve priznate akreditacije i bez poznate harmonizirane EU norme u kojoj su definirani kriteriji za ocjenu sukladnosti, a time i bez neovisnog, provjerljivog i usporedivog procesa certificiranja. Zbog toga on nema pravnu snagu u smislu ZJN 2016 te ne može predstavljati kriterij na temelju kojeg bi se pojedinom ponuditelju davala prednost ili ga se stavljalo u nepovoljniji položaj u postupku javne nabave, jer to predstavlja nedopuštenu prednost i diskriminaciju ponuditelja čije svjetiljke ispunjavaju uvjet $ULOR=0$, a koji tu sukladnost dokazuju priznatim dokaznim sredstvima - izvješćima izrađenima prema EU harmoniziranim normama, izdanim od akreditiranih tijela za cijenu sukladnosti, u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća. Suprotno tomu, obrazlaže, DarkSky Association je udruga građana, a nije certifikacijsko tijelo akreditirano od strane Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) niti bilo koje druge nacionalne akreditacijske agencije u Europskoj uniji. Štoviše, naglašava žalitelj, nije akreditirano niti od strane bilo koje druge nacionalne akreditacijske institucije izvan EU koja je potpisnica međunarodnog sporazuma o međusobnom priznavanju akreditacija (IAF MLA – International Accreditation Forum Multilateral Agreement). Sukladno temeljnim načelima javne nabave, a osobito načelu jednakog tretmana, zabrane diskriminacije i razmjernosti, kriteriji za odabir ponude moraju biti objektivni, povezani s predmetom nabave te jasno i mjerljivo utvrditi. Bodovanje privatne, neakreditirane oznake, uz već propisan tehnički obavezan zahtjev $ULOR = 0$ koji je provjerljiv iz tehničke dokumentacije, nije razmjerno cilju nabave niti predstavlja objektivno mjerljivu dodatnu kvalitetu, već neopravdano pogoduje određenim gospodarskim subjektima i proizvođačima koji posjeduju takvu marketinšku oznaku. Slijedom svega navedenog, zaključuje, kriterij bodovanja koji se temelji na posjedovanju oznake IDA „Dark Sky Approved“ predstavlja nepoštenu i diskriminatornu prednost, jer se njime ne vrednuje viša tehnička kvaliteta svjetiljke u odnosu na onu koja se dokumentacijom traži kao minimalna ($ULOR=0$), nego vrednuje formalno posjedovanje oznake koja nije propisana kao obvezno dokazno sredstvo za

ULOR = 0, niti proizlazi iz sustava akreditirane ocjene sukladnosti u smislu ZJN 2016 i relevantnog prava Europske unije.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da se žalbeni navod temelji na pogrešnom tumačenju dokumentacije o nabavi, pogrešnoj pravnoj kvalifikaciji predmetnog kriterija te na neutemeljenim tvrdnjama o navodnoj diskriminaciji i ograničavanju tržišnog natjecanja. Prije svega smatra da je potrebno naglasiti da predmetna oznaka nije propisana kao minimalni tehnički zahtjev niti kao uvjet prihvatljivosti ponude. Minimalni tehnički zahtjev u dokumentaciji o nabavi jasno je definiran kroz uvjet ULOR = 0, odnosno zahtjev da svjetiljke ne emitiraju svjetlosni tok prema gore. Taj zahtjev predstavlja minimalnu tehničku specifikaciju i dokazuje se sukladno pravilima dokazivanja minimalnih tehničkih zahtjeva koja su izričito propisana dokumentacijom o nabavi. Dokumentacijom je jasno određeno da se sukladnost s minimalnim tehničkim zahtjevima dokazuje tehničkim listovima, katalogima proizvođača ili drugim tehničkim dokumentima, odnosno izjavom proizvođača ili ovlaštenog zastupnika ako određena karakteristika nije sadržana u tehničkoj dokumentaciji. Budući da za zahtjev ULOR = 0, obrazlaže nadalje, nije propisano posebno dokazno sredstvo poput certifikata ili ispitnog izvješća, isti se dokazuje upravo na taj način, odnosno tehničkom dokumentacijom proizvođača. Stoga je netočna tvrdnja žalitelja da dokumentacijom o nabavi nije jasno definirano kako se dokazuje ispunjenje tog tehničkog zahtjeva. Oznaka „Dark Sky Approved“ nije uvedena kao dokaz minimalnog tehničkog zahtjeva, nego kao dobrovoljni kriterij kvalitete u okviru kriterija za odabir ponude. Dokumentacijom o nabavi predviđeno je da ponuditelji koji za dekorativne i urbane svjetiljke posjeduju predmetnu oznaku ili jednakovrijednu oznaku mogu ostvariti dodatnih 5 bodova. Neispunjavanje tog kriterija ni na koji način ne utječe na prihvatljivost ponude niti predstavlja prepreku sudjelovanju u postupku javne nabave. Ponuditelj koji ne posjeduje predmetnu oznaku, naveo je naručitelj, može u potpunosti zadovoljiti sve minimalne tehničke zahtjeve, uključujući zahtjev ULOR = 0, i sudjelovati u postupku pod jednakim uvjetima kao i svi ostali gospodarski subjekti. Slijedom toga, predmetni kriterij ne predstavlja uvjet sudjelovanja niti uvjet prihvatljivosti ponude, nego isključivo dobrovoljni kriterij kvalitete koji se vrednuje kroz bodovni sustav. Dodatno treba istaknuti da predmetni kriterij nosi 5 bodova od ukupno 100 bodova, odnosno 5 % ukupne ocjene ponude. Takav ponder jasno pokazuje da se radi o razmjernom kriteriju koji ne može imati odlučujući utjecaj na ishod postupka javne nabave niti može dovesti do ograničavanja tržišnog natjecanja. U praksi javne nabave, uključujući praksu Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, razmjernost kriterija za odabir ponude predstavlja jedan od ključnih elemenata ocjene njihove zakonitosti. U konkretnom slučaju riječ je o dodatnom kriteriju kvalitete koji ima ograničen ponder i koji služi poticanju dodatnih ekoloških i tehničkih svojstava proizvoda iznad minimalno propisanog standarda. Žalitelj također pogrešno tvrdi da predmetni kriterij predstavlja diskriminaciju ponuditelja. Naime, žalitelj uopće ne dokazuje da je predmetna oznaka dostupna samo određenim proizvođačima ili da je pribavljanje takve oznake ograničeno. Naprotiv, oznaku „Dark Sky Approved“ posjeduje velik broj relevantnih proizvođača rasvjete koji djeluju na europskom tržištu, uključujući proizvođače poput Schröder, Signify (Philips) i Thorn Lighting, kao i druge međunarodne proizvođače dekorativne i urbane rasvjete. Riječ je o oznaci koja je široko rasprostranjena na tržištu te se često koristi u postupcima javne nabave rasvjete unutar Europske unije kao pokazatelj smanjenog svjetlosnog onečišćenja i zaštite noćnog okoliša. U takvim okolnostima ne

može se govoriti o ograničavanju tržišnog natjecanja niti o pogodovanju određenom proizvođaču. Teret dokazivanja diskriminacije ili ograničavanja tržišta je na žalitelju, a žalitelj takve okolnosti uopće nije dokazao. Smatra da je posebno važno naglasiti da se predmetni kriterij odnosi isključivo na dekorativne i urbane svjetiljke, dok se ne primjenjuje na cestovne svjetiljke koje također čine dio predmeta nabave. Dekorativne i urbane svjetiljke tipično se postavljaju u parkovima, pješačkim zonama, trgovima, povijesnim jezgrama i drugim urbanim prostorima, u kojima je zaštita noćnog okoliša i smanjenje svjetlosnog onečišćenja posebno važna. Upravo u takvim okruženjima standardi koji ograničavaju rasipanje svjetlosti prema nebu imaju posebnu funkcionalnu i okolišnu svrhu. Stoga je, ističe naručitelj, predmetni kriterij jasno povezan s predmetom nabave i s okolišnim aspektima rasvjete, što je u potpunosti u skladu s člankom 284. ZJN prema kojem se ekonomski najpovoljnija ponuda može utvrđivati na temelju kriterija koji uključuju kvalitativne i okolišne aspekte povezane s predmetom nabave. Žalitelj u svojoj argumentaciji pogrešno pokušava primijeniti odredbe članka 213. ZJN koje se odnose na izvješća o testiranju i potvrde tijela za ocjenu sukladnosti. Navedena odredba primjenjuje se u situacijama kada naručitelj zahtijeva izvješće o testiranju ili potvrdu tijela za ocjenu sukladnosti kao obvezno dokazno sredstvo za dokazivanje tehničkih zahtjeva ili kriterija. U konkretnom slučaju naručitelj nije zahtijevao potvrdu tijela za ocjenu sukladnosti u smislu članka 213. stavka 3. ZJN 2016 niti je propisao da predmetna oznaka mora biti izdana od tijela akreditiranog sukladno Uredbi (EZ) br. 765/2008. Predmetna oznaka nije propisana kao obvezno dokazno sredstvo tehničke specifikacije niti kao uvjet prihvatljivosti ponude, već kao dobrovoljni kriterij kvalitete koji nosi dodatne bodove u okviru modela ekonomski najpovoljnije ponude. Stoga se pravni režim članka 213. ZJN 2016 na predmetni kriterij ne može primijeniti na način kako to tumači žalitelj. Činjenica da predmetna oznaka uključuje potvrdu parametra ULOR = 0 ne znači da se njome dokazuje minimalni tehnički zahtjev, budući da se minimalni tehnički zahtjev dokazuje tehničkom dokumentacijom proizvođača sukladno pravilima dokazivanja iz dokumentacije o nabavi. Predmetna oznaka pritom ne predstavlja dokaz minimalnog tehničkog zahtjeva, već dodatnu potvrdu usklađenosti svjetiljke s kriterijima smanjenja svjetlosnog onečišćenja kroz međunarodno prepoznat sustav označavanja koji uključuje neovisnu provjeru tehničkih karakteristika proizvoda, za razliku od tehničke dokumentacije koja predstavlja podatke proizvođača. Dodatno je potrebno naglasiti da dokumentacijom o nabavi nije zahtijevana isključivo oznaka „Dark Sky Approved“, već je izričito dopuštena i dostava jednakovrijedne oznake ili drugog odgovarajućeg dokaza. Time je, navodi naručitelj, jasno otvorio mogućnost ponuditeljima da predmetni kriterij kvalitete dokažu i drugim odgovarajućim dokaznim sredstvima koja potvrđuju usporedivu razinu standarda zaštite od svjetlosnog onečišćenja i ograničenja svjetlosnog toka prema gore. Takva formulacija kriterija osigurava dodatnu širinu i fleksibilnost dokazivanja te sprječava vezivanje kriterija uz jednu organizaciju ili jedan specifični sustav označavanja. Slijedom toga, predmetni kriterij ne uvjetuje posjedovanje točno određene oznake, već omogućuje ponuditeljima dokazivanje jednakovrijednog standarda drugim odgovarajućim oznakama ili dokazima. Upravo činjenica da je dopuštena jednakovrijednost dodatno potvrđuje da predmetni kriterij ne ograničava tržišno natjecanje niti stavlja pojedine gospodarske subjekte u nepovoljniji položaj, nego omogućuje širi spektar načina dokazivanja dodatne razine kvalitete proizvoda. Time je u potpunosti poštovano načelo razmjernosti i načelo jednakog tretmana gospodarskih subjekata iz članka 4. ZJN. Nadalje, u postupcima javne nabave uobičajena je praksa da se određene tehničke

karakteristike proizvoda dokazuju tehničkom dokumentacijom proizvođača, dok se dodatni standardi kvalitete vrednuju kroz certifikate ili oznake koje potvrđuju višu razinu okolišnih ili funkcionalnih svojstava proizvoda. U konkretnom slučaju situacija je dodatno jasna jer predmetna oznaka nije propisana kao dokaz minimalnog tehničkog zahtjeva, već se njome u okviru kriterija za odabir ponude vrednuje dodatna razina standarda zaštite od svjetlosnog onečišćenja, dok je uvjet ULOR = 0 već propisan kao minimalni tehnički zahtjev koji mora biti ispunjen neovisno o ostvarivanju predmetnih bodova. Uzimajući u obzir sve navedeno, jasno je da predmetni kriterij predstavlja zakonit kriterij kvalitete u okviru modela ekonomski najpovoljnije ponude. Kriterij je povezan s predmetom nabave, razmjeran je s obzirom na svoj ponder, ne predstavlja uvjet sudjelovanja u postupku, ne ograničava tržišno natjecanje te je dostupan širokom krugu proizvođača rasvjete na europskom tržištu.

Povodom žalbenog osporavanja u žalbenom je postupku utvrđeno da je naručitelj u dokumentaciji o nabavi odredio kriterije za ocjenu ekonomski najpovoljnije ponude te je uz cijenu odredio i kriterij „Funkcionalne i kvalitativne značajke svjetiljki“. Navedeni je kriterij opisao navodeći: „kao dodatni kriterij za odabir ekonomski najpovoljnije ponude određuje funkcionalne i kvalitativne značajke ponuđene opreme (svjetiljki). Naručitelj će dodatnim bodovima nagraditi ponude koje budu udovoljavale, naručitelju bitnim, kriterijima ispod. Svrha ovog bodovanja je potaknuti ponuditelje da ponude najbolje moguće rješenje, koje će imati dodatnu vrijednost za naručitelja u smislu održavanja, vizualnog identiteta, sigurnosti i ekoloških standarda „sve dekorativne i urbane svjetiljke posjeduju certifikat „Dark Sky approved“ izdan od Međunarodne organizacije za noćno nebo ili jednakovrijedan koji služi za dokazivanje uvjeta ULOR=0“. Kao kriterij je navedeno „Sve dekorativne i urbane svjetiljke posjeduju certifikat „Dark Sky Approved“, izdan od Međunarodne organizacije za noćno nebo (eng. Dark-Sky Association (IDA) ili jednakovrijedan, koji služi za dokazivanje uvjeta ULOR=0.“ te je dokazom određeno „IDA (International Dark-Sky Association) certifikat ili jednakovrijedan“ te se može ostvariti maksimalno 5 bodova s osnove navedenog kriterija. Valja dodatno naglasiti da je naručitelj odredio i ostale kriterije za dodatnu dodjelu bodova ponudi osim navedenog: urbane dekorativne svjetiljke istog proizvođača; sve svjetiljke istog proizvođača; Dekorativne svjetiljke TIP 3 i TIP 4 pripadaju grupi fotobiološkog rizika RGO ili jednakovrijedno te se kao dokaz prilaže Ispitno izvješće izdano od strane laboratorija akreditiranog prema normi ISO 17025 (ili jednakovrijednoj), kojim se potvrđuje da svjetiljka ispunjava zahtjeve fotobiološke sigurnosti sukladno normi IEC/EN 62471:2006 (ili jednakovrijednoj) te da je razvrstana u grupu fotobiološkog rizika RGO ili jednakovrijedno.

U vezi žalbenog osporavanja valja prije svega uputiti na članak 284. ZJN 2016 koji određuje da se ekonomski najpovoljnija ponuda utvrđuje na temelju cijene ili troška, primjenom pristupa isplativosti, kao što je trošak životnog vijeka, u skladu s pododjeljkom 2. ovoga odjeljka, te može uključivati najbolji omjer između cijene i kvalitete, koji se ocjenjuje na temelju kriterija, uključujući kvalitativne, okolišne ili društvene značajke, povezanih s predmetom nabave. Kriteriji iz stavka 1. ovoga članka mogu obuhvaćati na primjer: 1. kvalitetu, uključujući tehničku vrijednost, estetske i funkcionalne značajke, pristupačnost, rješenje za sve korisnike, društvene, okolišne i inovativne značajke te trgovanje i uvjete trgovanja, 2. organizaciju, kvalifikacije i iskustvo osoblja angažiranog na izvršenju određenog ugovora, ako kvaliteta angažiranog osoblja može značajno utjecati na razinu uspješnosti izvršenja

ugovora, ili 3. usluge nakon prodaje i tehničku pomoć, uvjete isporuke kao što su datum isporuke, proces isporuke i rok isporuke ili rok izvršenja.

Također članak 285. ZJN 2016 određuje da kriteriji za odabir ponude ne smiju biti diskriminirajući, moraju biti povezani s predmetom nabave te moraju omogućiti učinkovito nadmetanje. Smatra se da su kriteriji za odabir ponude povezani s predmetom nabave ako se odnose na radove, robu ili usluge koji će se pružati u okviru tog ugovora u bilo kojem pogledu i u bilo kojoj fazi njihova životnog vijeka, uključujući čimbenike obuhvaćene u: 1. određenom postupku proizvodnje, izvedbe ili trgovine tim radovima, robom ili uslugama, ili 2. određenom postupku za drugu fazu njihova životnog vijeka, i onda kada takvi čimbenici nisu dio njihova materijalnog sadržaja. Javni naručitelj mora odrediti kriterije za odabir ponude na način koji mu omogućava učinkovit pregled i ocjenu ponuda te provjeru informacija dostavljenih od ponuditelja, a u slučaju dvojbe mora učinkovito provjeriti točnost dostavljenih podataka i dokaza u ponudi.

Prije svega valja istaknuti da žalitelj svoju argumentaciju u odnosu na propisani kriterij ekonomski najpovoljnije ponude temelji na pogrešnoj pretpostavci da se radi o dokazu ispunjavanja minimalne tehničke specifikacije ULOR=0, odnosno da naručitelj buduće isključivo formalno posjedovanje određene oznake za tehničko svojstvo koje svi ponuditelji ionako moraju zadovoljiti. Međutim, iz dokumentacije o nabavi proizlazi drukčije. Naime, naručitelj je u tehničkim specifikacijama propisao kao obvezni minimalni zahtjev da ponuđene svjetiljke moraju imati ULOR = 0, odnosno da ne emitiraju svjetlosni tok prema gore. Istodobno je način dokazivanja ispunjenja minimalnih tehničkih zahtjeva zasebno uredio odredbama dokumentacije o nabavi, propisujući da se sukladnost dokazuje tehničkim listovima, katalozima proizvođača, tehničkom dokumentacijom ili izjavom proizvođača odnosno ovlaštenog zastupnika, ukoliko pojedina karakteristika nije sadržana u tehničkoj dokumentaciji. Dakle, iz dokumentacije ne proizlazi da je za dokazivanje tehničkog zahtjeva ULOR=0 bilo propisano posjedovanje oznake "Dark Sky Approved" niti bilo kojeg drugog certifikata. S druge strane, predmetna oznaka (kako navedeni uvjet naziva žalitelj) propisana je isključivo u okviru kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude pod nazivom "Funkcionalne i kvalitativne značajke svjetiljki". U opisu navedenog kriterija naručitelj je naveo da će dodatnim bodovima nagraditi ponude koje budu udovoljavale dodatnim kriterijima koji za naručitelja predstavljaju dodatnu vrijednost u smislu održavanja, vizualnog identiteta, sigurnosti i ekoloških standarda, pri čemu je za dekorativne i urbane svjetiljke koje posjeduju oznaku "Dark Sky Approved" ili jednakovrijednu oznaku predvidio dodjelu pet bodova. Iz navedenoga proizlazi da predmetna oznaka nije uvjet sudjelovanja niti uvjet prihvatljivosti ponude, već predstavlja jedan od kriterija kvalitete na temelju kojeg naručitelj vrednuje dodatna svojstva ponuđenih svjetiljki iznad minimalno propisanih tehničkih zahtjeva. Ponuditelj koji ne raspolaže predmetnom oznakom može podnijeti valjanu i prihvatljivu ponudu, pod uvjetom da ispunjava sve propisane tehničke specifikacije, uključujući zahtjev ULOR=0, pri čemu jedino neće ostvariti dodatne bodove po predmetnom kriteriju.

Sukladno članku 284. stavku 2. i članku 285. ZJN 2016, kriteriji za odabir ekonomski najpovoljnije ponude mogu obuhvaćati kvalitativne, okolišne i druge značajke povezane s predmetom nabave, pod uvjetom da omogućuju učinkovito tržišno natjecanje, da nisu diskriminirajući te da su povezani s predmetom nabave. Povezanost kriterija s predmetom nabave postoji kada se isti odnosi na robu, usluge ili radove koji se nabavljaju, odnosno na njihova svojstva, funkcionalnost ili učinke tijekom njihova životnog vijeka. U konkretnom slučaju valja cijeliti da je predmetni

kriterij nedvojbeno povezan s predmetom nabave. Naime, predmet nabave obuhvaća rekonstrukciju sustava javne rasvjete isporukom i ugradnjom novih dekorativnih, urbanih i cestovnih svjetiljki, pri čemu je naručitelj izričito naveo da dodatnim bodovanjem želi potaknuti ponuditelje na nuđenje proizvoda koji osim ispunjavanja minimalnih tehničkih zahtjeva ostvaruju i višu razinu okolišnih te funkcionalnih svojstava, osobito u dijelu smanjenja svjetlosnog onečišćenja i zaštite noćnog okoliša. Takvo obrazloženje proizlazi kako iz opisa predmetnog kriterija sadržanog u dokumentaciji o nabavi, tako i iz odgovora naručitelja na žalbu, u kojem pojašnjava da se predmetni kriterij primjenjuje isključivo na dekorativne i urbane svjetiljke koje se postavljaju u parkovima, pješačkim zonama, trgovima, povijesnim jezgrama i drugim urbanim prostorima u kojima zaštita noćnog okoliša ima osobitu važnost.

Dalje, neutemeljeno žalitelj tvrdi da se predmetnim kriterijem vrednuje isključivo tehničko svojstvo ULOR=0 koje je već propisano kao minimalni tehnički zahtjev. Naime, činjenica da oznaka "Dark Sky Approved" između ostalog potvrđuje ispunjenje zahtjeva ULOR=0 ne znači da naručitelj predmetnim kriterijem ponovno vrednuje isto tehničko svojstvo. Iz zahtjeva dokumentacije o nabavi kao i obrazloženja naručitelja proizlazi da predmetnu oznaku ne vrednuje kao dokaz ispunjenja minimalne tehničke specifikacije, nego kao pokazatelj više razine okolišne kvalitete proizvoda, odnosno dodatne potvrde da svjetiljka udovoljava međunarodno prepoznatim kriterijima zaštite noćnog okoliša i ograničenja svjetlosnog onečišćenja. Stoga nije osnovan žalbeni navod da se predmetnim kriterijem dvostruko vrednuje ista tehnička karakteristika. Jednako tako, nisu osnovani ni žalbeni navodi kojima žalitelj osporava pravnu prirodu predmetne oznake pozivajući se na članak 213. ZJN 2016 i Uredbu (EZ) br. 765/2008. Naime, navedene odredbe uređuju situacije u kojima naručitelj kao dokaz ispunjavanja tehničkih specifikacija ili drugih zahtjeva zahtijeva izvješća o ispitivanju ili potvrde tijela za ocjenu sukladnosti. U konkretnom slučaju naručitelj predmetnu oznaku nije propisao kao obvezno dokazno sredstvo za dokazivanje tehničke specifikacije niti kao uvjet sudjelovanja u postupku javne nabave, već kao jedan od kriterija kvalitete u okviru modela ekonomski najpovoljnije ponude. Slijedom toga, okolnost što predmetnu oznaku ne izdaje akreditirano tijelo za ocjenu sukladnosti u smislu Uredbe (EZ) br. 765/2008 nije od odlučnog značaja za ocjenu zakonitosti osporenog kriterija.

Nadalje, suprotno žaliteljevim navodima, potrebno je razlikovati dvije okolnosti: s jedne strane, ispunjenje minimalnog tehničkog zahtjeva ULOR = 0 (kako navodi i sam žalitelj), a s druge strane, postojanje dodatne potvrde određenog svojstva proizvoda kroz neovisno označavanje, odnosno „certifikaciju“, koje naručitelj vrednuje kao dodatnu kvalitetu u okviru ekonomski najpovoljnije ponude. U tom smislu nije odlučno u odnosu na kriterij za odabir ponude to što se vrijednost ULOR može utvrditi iz fotometrijskih podataka, svjetlotehničkih proračuna, fotometrijskih datoteka ili druge tehničke dokumentacije proizvođača jer je navedena dokumentacija predviđena kao način dokazivanja ispunjenja minimalnog tehničkog zahtjeva. U tom smislu je neosnovan žaliteljev zaključak da se predmetnim kriterijem zapravo „formalno“ boduje samo posjedovanje oznake određene privatne organizacije jer iz dokumentacije o nabavi proizlazi da naručitelj nije zahtijevao isključivo određenu oznaku, već je izričito predvidio mogućnost dokazivanja jednakovrijednom oznakom odnosno dokazom, time predmetni kriterij nije vezan isključivo uz jedan konkretan certifikat ili jednu organizaciju, nego je otvoren i za druga dokazna sredstva kojima se može potvrditi usporediva razina predmetnog svojstva pri čemu je za takav dokaz odsudno da dokazuje traženo, odnosno potvrđuje uvjet ULOR=0.

Žaliteljeva argumentacija utemeljena na tvrdnji da IDA nije akreditirano certifikacijsko tijelo ne može se prihvatiti kao razlog nezakonitosti predmetnog kriterija. Sama činjenica da određena oznaka nije izdana od tijela za ocjenu sukladnosti akreditiranog u smislu Uredbe (EZ) br. 765/2008 ne znači da naručitelj takvu oznaku, pod uvjetima određenima dokumentacijom o nabavi, ne može koristiti kao jedan od načina dokazivanja dodatnog kvalitativnog svojstva ponude, osobito kada je istodobno dopušteno dokazivanje jednakovrijednim dokazom. Naručitelj je propisivanjem navedenog kriterija odredio da će, iznad minimalne razine prihvatljivosti tražene tehničke specifikacije ULOR=0, vrednovati i dodatnu okolnost koju smatra relevantnom za kvalitetu predmeta nabave, a to je potvrda/certifikat tijela/organizacije različitog od proizvođača kao izdavatelja traženih dokaza u odnosu na postavljenu tehničku specifikaciju (ULOR=0) koja je određena kao minimalno potrebna.

Dodatno valja istaknuti da je naručitelj, osim osporenog kriterija za odabir ponude, odredio i druge funkcionalne kriterije na osnovi kojih ponuditelji, ukoliko ne mogu dokazati udovoljavanje spornom kriteriju, mogu ostvariti dodatne bodove za svoju ponudu to tim više otpada prigovor žalitelja o restriktivnom/diskriminirajućem karakteru predmetnog kriterija za odabir ponude.

Nadalje, valja prihvatiti obrazloženje naručitelja da je predmetni kriterij razmjeran cilju koji se njime želi postići. Naime, predmetni kriterij nosi pet bodova od ukupno mogućih sto bodova, odnosno pet posto ukupne ocjene ponude, slijedom čega se radi o kriteriju ograničenog utjecaja na konačan rezultat postupka javne nabave. Istodobno je naručitelj omogućio dokazivanje jednakovrijedne oznake, čime nije vezao ostvarivanje bodova isključivo uz oznaku jedne organizacije, već je otvorio mogućnost dokazivanja usporedive razine okolišne kvalitete i drugim odgovarajućim dokazima. Konačno, žalitelj tijekom ovog žalbenog postupka nije dokazao da predmetni kriterij pogoduje isključivo određenim proizvođačima niti da jednakovrijednu razinu kvalitete objektivno nije moguće dokazati drugim odgovarajućim oznakama ili dokazima. Sama tvrdnja da predmetna oznaka predstavlja oznaku privatne organizacije nije dostatna za zaključak da je kriterij diskriminatoran, osobito imajući u vidu da se njime ne ograničava mogućnost sudjelovanja u postupku javne nabave niti mogućnost podnošenja valjane ponude, a pri čemu se isto može dokazati i drugom jednakovrijednom oznakom. Stoga slijedom prethodno navedenoga valja ocijeniti da je osporeni kriterij kvalitete povezan s predmetom nabave, razmjeran svrsi koju naručitelj njime želi postići te da je određen na način koji nije protivan člancima 284. i 285. ZJN 2016 niti načelima javne nabave iz članka 4. ZJN 2016, zbog čega je predmetni žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

Žalitelj nadalje u žalbi u žalbenom navodu upućuje na diskriminatorne tehničke specifikacije centralnog nadzorno-upravljačkog sustava (CNUS). Navodi da je naručitelj propisao tehničke specifikacije za Centralni nadzorno-upravljački sustav javne rasvjete (CNUS), uključujući opremu za električna mjerenja (digitalno brojilo ili mrežni analizator), komunikacijski modul te aplikacijski paket nadzorno-upravljačkog modula s nizom funkcionalnosti te ističe da je analizom propisanih tehničkih specifikacija i traženih dokaza sukladnosti utvrdio da specifikacije u cjelini nedvojbeno upućuju na specifično tehničko rješenje jednog proizvođača Iskraemeco IE.X(5) brojilo s Simbiot Elumia softverom baziranim na CLSM tehnologiji (algoritam sekvencijalnog paljenja) te da su propisane na način koji diskriminira sve ostale CNUS sustave dostupne na tržištu. U prilogu, navodi žalitelj, dostavlja usporednu tablicu ispunjenja tehničkih zahtjeva za niz brojila/analizatora mreže renomiranih proizvođača, koja jasno

pokazuje da jedino Iskraemeco brojilo kumulativno zadovoljava tražene specifikacije te također u nastavku dodatno pojašnjava sve pojedinosti koje razotkrivaju prikriveno upućivanje na jednog proizvođača i jednu tehnologiju, onemogućavajući ravnopravno tržišno nadmetanje svim ostalim proizvođačima. Ističe pod A) Prikriveno specificiranje rješenja koje koristi patentiranu tehnologiju jednog proizvođača, naime upućuje na sofisticirano izbjegavanje izravnog upućivanja uz prikriveno ograničavanje na jednog ponuditelja jer naručitelj formalno nigdje u dokumentaciji ne spominje specifičnu tehnologiju, patente niti proizvođače, čime na prvi pogled izbjegava izravnu povredu članka 205, 206. i 210. ZJN 2016 koji zabranjuje upućivanje na određenu marku ili izvor. Međutim, navodi nadalje, naručitelj je kroz sofisticiranu kombinaciju elemenata dokumentacije de facto stvorio specifikaciju koja upućuje na jedno specifično tehničko rješenje koje na tržištu nudi samo jedan proizvođač: propisao je specifičnu kombinaciju certifikata (PSA Certified Level 1, DLMS UA potvrda, DZM Rješenje) koja karakterizira opremu određenog proizvođača, formulirao je funkcionalnosti dvosmisleno tako da ih može ispuniti i ova jednostavna tehnologija bazirana na sekvencijalnom paljenju i algoritamskoj detekciji (koju posjeduje samo jedan proizvođač), premda logično tumačenje zahtijeva zapravo podrazumijeva izravnu komunikaciju sa svjetiljkama, kao u svim poznatim CNUS rješenjima, obvezao je sve ponuditelje na trošak izrade geodetskog snimka koji je potreban samo za rješenja bez ugrađene GPS geolokacije (što diskriminira napredna rješenja), izbjegavanjem spominjanja načina rada sustava na koji upućuje (sekvencijalno paljenje, algoritamska detekcija) prikrivio je činjenicu da specifikacija upućuje na patentiranu tehnologiju. Žalitelj navodi da ovakva kombinacija elemenata u cjelini upućuje na Iskraemeco IE.X(5) brojilo s Simbiot Elumia softverom koji se temelji na patentiranoj CLSM tehnologiji, dok istovremeno de facto isključuje gotovo sva druga CNUS rješenja dostupna na tržištu. Nadalje obrazlaže: Kombinacija zahtijeva koji upućuje na jedno tehničko rješenje: analizom tržišta CNUS sustava utvrđeno je da propisana kombinacija tehničkih zahtjeva, dokaza sukladnosti i funkcionalnosti odgovara isključivo jednom tehničkom rješenju: Rješenje o odobrenju tipa mjerila Državnog zavoda za mjeriteljstvo RH- zahtjev za Rješenjem DZM-a umjesto šire prihvaćenog MID certifikata (Direktiva 2014/32/EU o mjerilima) ili certifikata drugih nacionalnih mjeriteljskih institucija koje su potpisnice međunarodnih sporazuma (OIML, WELMEC) već ukazuje na nacionalno ograničavanje tržišta. PSA Certified Level 1 certifikat za sigurnosne funkcije: PSA Certified je specifična certifikacijska shema koju provodi organizacija PSA (Platform Security Architecture), a koja se prvenstveno koristi u IoT sektoru. Zahtjev za PSA Certified Level 1 certifikatom kao obveznim dokazom sukladnosti bez alternativnih jednakovrijednih certifikata sigurnosti (npr. Common Criteria, IEC 62443 certifikacija, ISO/IEC 15408) značajno ograničava tržište. DLMS UA potvrda o sukladnosti: "DLMS/COSEM protokol je razvijen za smart metering (očitanje brojila), a ne za upravljanje javnom rasvjetom. CNUS sustavi standardno koriste komunikacijske protokole optimizirane za M2M (Machine-to-Machine) komunikaciju i upravljanje uređajima, poput: Modbus (TCP/RTU) – industrijski standard za M2M komunikaciju, BACnet standard za automatizaciju zgrada i upravljanje uređajima, MQTT lightweight messaging protokol za IoT uređaje, CoAP Constrained Application Protocol za IoT, Vlasnički protokoli optimizirani za javnu rasvjetu s otvorenim API sučeljima. Zahtijevanje DLMS/COSEM protokola jasno upućuje na smart metering opremu s dodanom funkcijom monitoringa rasvjete (kao što je Iskraemeco brojilo s Elumia softverom), umjesto na specijalizirane CNUS sustave koji koriste protokole prikladne za upravljanje uređajima.

A1.1.4.) Zahtjev za integracijom Multi-utility, HAN, LAN, IO sučelja – žalitelj navodi da zahtjev za Multi-utility funkcionalnostima karakterističan je za smart metering rješenja koja se koriste za očitavanje više vrsta mjerila (električna energija, plin, voda), što nije primjenjivo niti potrebno u sustavu javne rasvjete. U kontekstu sustava javne rasvjete, Multi-utility funkcionalnost je: neprimjenjiva; sustav javne rasvjete mjeri isključivo potrošnju električne energije, ne postoje druga mjerila (plin, voda) koja bi trebalo očitavati; nerazmjerna; nepotrebna funkcionalnost koja povećava cijenu opreme bez ikakve dodane vrijednosti za predmet nabave; indikativna; jasno upućuje na smart metering opremu opće namjene koja se koristi u komunalnom sektoru, a ne na specijalizirani CNUS sustav. Navodi da zahtijevanje Multi-utility funkcionalnosti jasno ukazuje da naručitelj specificira smart metering opremu s dodatnom funkcijom monitoringa rasvjete (kao što je Iskraemeco brojilo s Elumia softverom), umjesto specijaliziranog CNUS sustava. Navedena kombinacija zahtjeva u cjelini nedvojbeno upućuje na Iskraemeco IE.X(5) brojilo s Simbiot Elumia softverom, dok istovremeno isključuje gotovo sve druge CNUS sustave dostupne na tržištu.

A1.2: Obrazloženje - Analiza dvosmislenih zahtjeva: A1.2.1. Mogućnost pregleda pojedine svjetiljke prema karakteristikama, s tehničkim detaljima, GPS lokacije.... Kako Iskraemeco rješenje formalno ispunjava zahtjev: Nakon što se na kartu u Simbiot Elumia softveru ručno unesu podaci o svakoj svjetiljki (lokacija, snaga, ID broj, tip) dobiveni iz geodetskog snimka, ti podaci postaju dostupni za pregled pojedine svjetiljke prikazane na karti. Tako se ovim rješenjem taj zahtjev zapravo svodi na čitanje podataka prepisanih s geodetskog snimka. Kako napredni CNUS sustavi ispunjavaju isti zahtjev: sustav izravno pristupa svakoj pojedinačnoj svjetiljki putem komunikacijskog modula, automatski očitava njene stvarne parametre (trenutno stanje uključeno/isključeno, razinu osvjetljenja, temperaturu, radne sate, potrošnju struje), automatski detektira GPS poziciju svjetiljke i prikazuje sve te podatke u realnom vremenu.

Diskriminatoran učinak propisanih dvosmislenih odredbi Dokumentacije o nabavi: zahtjev je formuliran tako da ga Iskraemeco rješenje može formalno zadovoljiti prikazom statičkih, ručno unesenih podataka, dok logično tumačenje zahtjeva podrazumijeva pristup svjetiljci i očitavanje stvarnih, dinamičkih parametara u realnom vremenu, što Iskraemeco rješenje ne može pružiti. Time se u istoj kategoriji pregleda izjednačavaju prikaz statičkih podataka (inferiornije rješenje) i pristup stvarnim parametrima svjetiljke (superiornije rješenje).

A1.2.2. Mogućnost detektiranja instalirane snage svake svjetiljke: Kako Iskraemeco rješenje formalno ispunjava zahtjev: prilikom sekvencijalnog paljenja svjetiljki, centralno brojilo bilježi porast ukupne snage linije pri paljenju svake svjetiljke. Iz tog porasta algoritamski se zaključuje snaga pojedine svjetiljke. Međutim, to detektiranje moguće je isključivo pri paljenju rasvjete. Rezultati su ograničeni samo na snagu pri paljenju, a bilo koja promjena snage koja se dogodi u toku rada (kvar, degradacija) ne može se pridružiti točno određenoj svjetiljci sve do ponovnog sekvencijalnog paljenja slijedeći dan. Kako napredni CNUS sustavi ispunjavaju isti zahtjev: sustav izravno pristupa svakoj svjetiljci i očitava njenu stvarnu potrošnju struje/snage u bilo kojem trenutku, u realnom vremenu, bez obzira na to kada je svjetiljka uključena. Promjene snage detektiraju se odmah kada nastanu. Diskriminatoran učinak propisanih dvosmislenih odredbi Dokumentacije o nabavi: zahtjev za detekcijom instalirane snage logično podrazumijeva mogućnost očitavanja snage svjetiljke u bilo kojem trenutku, što je osnovna funkcija modernih CNUS sustava. Međutim, nedorečena formulacija dopušta i algoritamsko zaključivanje snage isključivo

pri paljenju (Iskraemeco), što je znatno inferiornije rješenje koje ne omogućava monitoring snage u radu.

A1.2.3. Mogućnost automatskog slanja obavijesti o pojedinačnim svjetiljkama u kvaru prema identifikacijskom broju i geolokaciji...; Kako Iskraemeco rješenje formalno ispunjava zahtjev: kada se pokrene sekvencionalno paljenje i algoritam detektira da pri određenom kašnjenju nije došlo do očekivanog porasta ukupne snage linije, sustav zna koja je to svjetiljka (na temelju redoslijeda paljenja) i šalje obavijest o kvaru s identifikacijskim brojem i geolokacijom (koja je prethodno ručno unesena u sustav). Međutim, ovo automatsko slanje obavijesti ne događa se u trenutku kada svjetiljka zapravo otkáže, već tek slijedeći dan pri ponovnom sekvencijalnom paljenju kada sustav detektira da svjetiljka ne radi. Kako napredni CNUS sustavi ispunjavaju isti zahtjev: sustav kontinuirano komunicira s pojedinačnim svjetiljkama i detektira kvar odmah u trenutku kada nastane (pad komunikacije, prestanak rada, greška drivera), te automatski šalje obavijest u realnom vremenu s identifikacijskim brojem i GPS pozicijom svjetiljke. Diskriminatoran učinak propisanih dvosmislenih odredbi Dokumentacije o nabavi: zahtjev za automatskim slanjem obavijesti logično podrazumijeva slanje obavijesti u trenutku kada greška nastane, što omogućava brzu intervenciju. Međutim, nedorečena formulacija dopušta i odgođeno slanje obavijesti (tek pri sljedećem sekvencijalnom paljenju, što može biti i 24 sata kasnije), što Iskraemeco rješenje nudi. Time se u kategoriji automatske obavijesti izjednačavaju obavijest u realnom vremenu (superiornije) i odgođena dnevna obavijest (inferiornije).

A1.2.4. Dodatna fundamentalna ograničenja CLSM rješenja koja zahtjevi ne spominju, nema mogućnosti pojedinačnog upravljanja svjetiljkama: CLSM tehnologija ne omogućava paljenje, gašenje niti regulaciju svjetline pojedinačne svjetiljke. Upravljanje se svodi isključivo na paljenje i gašenje cijele linije rasvjete. Nema mogućnosti promjene intenziteta svjetla (dimming): sustav ne može daljinski mijenjati jačinu osvjetljenja, niti pojedinačne svjetiljke niti sustava ravjete općenito, što je standardna funkcionalnost čak i prosječnih CNUS sustava i ključna za fleksibilno programiranje svjetlostaja i postizanje energetske učinkovitosti. Nema ugrađene GPS geolokacije: svjetiljke ne sadrže GPS module, pa sustav nema mogućnost automatskog prikaza stvarnih pozicija svjetiljki. Upravo zbog ovog ograničenja naručitelj je propisao obvezni geodetski snimak za ručni unos pozicija. Nije pravi CNUS već samo sustav nadzora: CLSM tehnologija omogućava samo monitoring i dojavu kvara, ali ne omogućava upravljanje (control) svjetiljkama. U pravom smislu pojma, ne radi se o Centralnom nadzorno-upravljačkom sustavu već samo o sustavu nadzora s vrlo ograničenim mogućnostima. Naime, na tržištu Europske unije, gotovo svi CNUS sustavi za javnu rasvjetu funkcioniraju na jednom standardnom tehnološkom pristupu izravnoj dvosmjernoj komunikaciji sa svakom pojedinačnom svjetiljkom. Standardni pristup: Izravna komunikacija sa svjetiljkama (gotovo svi CNUS na tržištu) Napredni CNUS sustavi međunarodno priznatih proizvođača (Signify Interact, Schröder Exedra, Sundrax Qulon, Twilight, i brojni drugi) funkcioniraju na principu izravne dvosmjerne komunikacije sa svakom pojedinačnom svjetiljkom: svaka svjetiljka opremljena je komunikacijskim modulom (LoRaWAN, NB-IoT, LTE-M, Zigbee, Mesh), centralni sustav izravno komunicira s pojedinačnom svjetiljkom, omogućeno je pojedinačno upravljanje (paljenje, gašenje, dimming), očitavanje stvarnih parametara u realnom vremenu, automatska GPS geolokacija svjetiljki, trenutna detekcija kvara kada nastane. Žalitelj nadalje navodi da Iskraemeco IE5 s Elumia softverom ne spada u kategoriju CNUS sustava: Iskraemeco IE5 s Elumia softverom nije CNUS sustav jer ne omogućava upravljanje (control) svjetiljkama. Radi se o smart metering rješenju

(pametno brojilo) s dodatnom funkcijom monitoringa rasvjete baziranom na patentiranoj CLSM (Control Lighting System Monitoring) tehnologiji. Navodi nadalje princip rada CLSM tehnologije: Iskraemeco IE.X(5) brojilo s Simbiot Elumia softverom temelji se na CLSM tehnologiji koja funkcionira isključivo putem sekvencijalnog paljenja svjetiljki i algoritamskog monitoriranja promjena na razini cijele linije:

1. Svjetiljke se pale sekvencijalno, jedna po jedna, s unaprijed programiranim vremenskim kašnjenjem (npr. svjetiljka 1 u 0s, svjetiljka 2 u 5s, svjetiljka 3 u 10s, itd.),
2. Centralno brojilo na početku linije bilježi promjene u ukupnoj struji/snazi pri paljenju svake svjetiljke,

3. Algoritam uspoređuje očekivanu promjenu (na temelju poznatog redoslijeda i kašnjenja paljenja) sa stvarnom promjenom ukupne snage,

4. Ako se pri određenom kašnjenju ne registrira očekivani porast ukupne potrošnje, sustav zaključuje da ta konkretna svjetiljka (identificirana preko redoslijeda paljenja) ne radi i prijavljuje grešku. Ističe ključno ograničenje: sustav ne komunicira izravno s niti jednom pojedinačnom svjetiljkom. Sve informacije izvode se posredno iz promjena ukupne potrošnje cijele linije, a identifikacija svjetiljki temelji se isključivo na algoritamskom povezivanju vremenskog kašnjenja s poretком paljenja. Navodi osnovne značajke: svjetiljke nemaju komunikacijske module, pale se sekvencijalno s programiranim kašnjenjem, centralno brojilo prati promjene ukupne snage linije, algoritam iz tih promjena zaključuje status pojedine svjetiljke, nema komunikacije sa svjetiljom niti mogućnosti pojedinačnog upravljanja, nema ugrađene GPS geolokacije (potreban geodetski snimak), lociranje kvara nije moguće u realnom vremenu, već samo pri sljedećem sekvencijalnom paljenju (sljedeći dan). Žalitelj nadalje navodi da je ključna činjenica: CLSM tehnologija je patentirana i jedinstvena. Koristi je isključivo Iskraemeco. Ne postoji drugi proizvođač koji nudi taj pristup, niti postoji jednakovrijedno rješenje koje funkcionira na način sekvencijalnog paljenja i algoritamske detekcije. Iskraemeco rješenje predstavlja hibridno rješenje između običnog smart metara (pametnog brojila za očitavanje potrošnje) i sustava nadzora, ali ne ispunjava kriterije za Centralni nadzorno-upravljački sustav (CNUS) u pravom smislu pojma jer ne omogućava upravljanje (control) svjetiljkama. U nastavku žalbenog navoda žalitelj ističe zaključak: nedorečenim dvosmislenim formuliranjem funkcionalnih zahtjeva (detaljno objašnjeno u dijelu A.1.2.), naručitelj je omogućio da se tehnološki bitno inferiornije rješenje (CLSM) formalno smatra zadovoljavajućim, dok istovremeno propisana kombinacija specifikacija opreme i certifikata (detaljno objašnjeno u dijelu A.1.1) de facto isključuju napredna CNUS rješenja. Time se onemogućava prava usporedba tehnoloških mogućnosti različitih rješenja, prikriva stvarna razlika u kvaliteti usluge koju različita rješenja pružaju, a najvažnije: uskraćuje se mogućnost prijave naprednim CNUS rješenjima, dok se istovremeno upućuje na samo jedno inferiorno ali patentirano rješenje, kojeg ima samo jedan proizvođač.

Nadalje žalitelj u žalbenom navodu ističe pod B) Diskriminacija naprednih CNUS sustava: B.1. Napredni CNUS sustavi dostupni na tržištu: na tržištu Europske unije dostupan je velik broj naprednih CNUS sustava međunarodno priznatih proizvođača (Signify Interact, Schröder Exedra, Sundrax Qulon, Twilight, i brojni drugi) koji nude: pojedinačno upravljanje svakom svjetiljkom (paljenje, gašenje, regulacija intenziteta), automatsku GPS geolokaciju svjetiljki koja omogućava automatski prikaz na digitalnoj karti bez potrebe za geodetskim snimkom, monitoring u realnom vremenu s preciznom identifikacijom statusa svake pojedinačne svjetiljke, napredne funkcije upravljanja (raspored osvjetljenja po zonama, automatsko prilagođavanje, scenariji osvjetljenja), različite komunikacijske tehnologije (LoRaWAN, NB-IoT, LTE-M, Zigbee, Mesh

mreže), otvorene API sučelje za integraciju s drugim gradskim sustavima. Navodi da ovi napredni sustavi objektivno bolje ispunjavaju tražene funkcionalnosti od Iskraemeco tehničkog rješenja, nude značajno više mogućnosti upravljanja, veću funkcionalnost i bolju energetska učinkovitost, a onemogućen im je pristup ovom nadmetanju.

B.2. Diskriminacija kroz obvezni geodetski snimak, ističe da je naručitelj u dokumentaciji propisao posebnu stavku izradu geodetskog snimka cijelog sustava javne rasvjete s pozicijama svih svjetiljki. Razlog za ovaj zahtjev je tehnološko ograničenje Iskraemeco CLSM rješenja: budući da Iskraemeco sustav ne sadrži GPS module u svjetiljkama niti mogućnost automatske geolokacije, potreban je ručni unos pozicija svih svjetiljki u Simbiot Elumia softver kako bi se one mogle prikazati na karti. Taj ručni unos temelji se na geodetskom snimku koji mora biti prethodno izrađen. Međutim, napredni CNUS sustavi koji posjeduju ugrađenu GPS geolokaciju ili mrežnu triangulaciju automatski detektiraju i prikazuju pozicije svjetiljki na digitalnoj karti bez ikakve potrebe za geodetskim snimkom.

Nadalje u žalbi upućuje na diskriminatoran učinak propisanih dvosmislenih odredbi dokumentacije o nabavi: B.2.1. Dodatni nepotreban trošak za napredne CNUS sustave: ponuditelji koji nude napredne CNUS sustave s ugrađenom GPS geolokacijom prisiljeni su uključiti u ponudu trošak izrade geodetskog snimka koji im tehnološki uopće nije potreban. Geodetski snimak kompletnog sustava javne rasvjete predstavlja značajan trošak (u pravilu desetke tisuća eura, ovisno o opsegu sustava), što umjetno povećava cijenu njihove ponude. B.2.2. Izjednačavanje tehnološki različitih rješenja: obveznim geodetskim snimkom naručitelj de facto eliminira tehnološku prednost naprednih CNUS sustava koji posjeduju automatsku geolokaciju. Time se tehnološki superiornije rješenje (automatska GPS geolokacija) stavlja u jednak ili čak nepovoljniji položaj u odnosu na tehnološki inferiornije rješenje (ručni unos pozicija temeljem geodetskog snimka). B.2.3. Nemogućnost konkurentnosti naprednih rješenja: ponuditelji naprednih CNUS sustava stavljeni su u situaciju gdje moraju: ponuditi tehnološki superiorniji i funkcionalniji sustav (viša cijena opreme), plus dodatno snositi trošak nepotrebnog geodetskog snimka (dodatnih nekoliko desetaka tisuća eura) i natjecati se s ponudom Iskraemeco rješenja koja ionako zahtijeva geodetski snimak (pa ga je već uključila u cijenu). Žalitelj navodi da ovakvo osmišljeno postavljanje zahtjeva nepotrebno čini napredna rješenja cjenovno nekonkurentnima unatoč superiornim tehničkim karakteristikama, umjetno stvarajući mogućnost povećanja cijene CLMS rješenja isključivo jednom proizvođaču.

Nadalje ističe u B.2.4. Pravilno rješenje koje bi osiguralo ravnopravnost: naručitelj je trebao propisati geodetski snimak kao opcionalnu stavku potrebnu samo za CNUS sustave koji ne posjeduju automatsku geolokaciju, ili alternativno formulirati zahtjev: CNUS mora omogućiti prikaz svih svjetiljki na digitalnoj karti. Pozicije svjetiljki mogu biti automatski detektirane putem ugrađene GPS geolokacije u svjetiljkama ili komunikacijskim modulima, ili alternativno unešene na temelju geodetskog snimka koji će u tom slučaju biti dio ponude. Takva formulacija osigurala bi da ponuditelji naprednih sustava s GPS-om ne snose nepotrebne troškove, dok bi ponuditelji jednostavnijih rješenja uključili geodetski snimak u svoju ponudu. Umjesto toga, navodi žalitelj, naručitelj je obvezao sve ponuditelje na geodetski snimak, čime je diskriminirao one koji nude tehnološki naprednije CNUS sustave i umjetno osigurao cjenovnu konkurentnost inferiornog Iskraemeco rješenja.

U B.3. ističe diskriminaciju kroz specifične certifikate i protokole: B.3.1. PSA Certified Level 1 certifikat: zahtjev za PSA Certified Level 1 certifikatom ograničava

tržište na proizvođače koji su prošli specifičnu PSA certifikaciju. Većina naprednih CNUS sustava koristi druge priznate certifikacijske sheme sigurnosti (Common Criteria ISO/IEC 15408, IEC 62443 za industrijske sustave, ISO/IEC 27001 za sigurnost informacija), koje nisu eksplicitno navedene kao jednakovrijedne. Naručitelj nije definirao kriterije jednakovrijednosti niti naveo koje su druge certifikacijske sheme sigurnosti prihvatljive, što ostavlja prostor za diskrecijsku ocjenu i potencijalno odbijanje jednakovrijednih certifikata. B.3.2. DLMS UA potvrda o sukladnosti: DLMS/COSEM protokol je specifičan za smart metering sektor i nije standardni komunikacijski protokol za CNUS sustave javne rasvjete. Napredni CNUS sustavi koriste različite komunikacijske protokole i standarde: Modbus (TCP/RTU) industrijski standard za M2M komunikaciju, BACnet standard za automatizaciju zgrada i upravljanje uređajima, MQTT lightweight messaging protokol za IoT, CoAP Constrained Application Protocol za IoT, vlasnički protokoli optimizirani za javnu rasvjetu s otvorenim API sučeljima. Zahtjev za DLMS UA potvrdom sukladnosti, bez jasnog definiranja jednakovrijednih protokola, diskriminira sve CNUS sustave koji koriste druge komunikacijske protokole, uključujući i one široko prihvaćene u industriji upravljanja javnom rasvjetom.

Nadalje, ističe pod B.3.3. Rješenje o odobrenju tipa DZM-a umjesto šire priznatih certifikata: zahtjev za Rješenjem Državnog zavoda za mjeriteljstvo RH umjesto MID certifikata (Direktiva 2014/32/EU o harmoniziranju zakonodavstava država članica o stavljanju mjerila na raspolaganje na tržištu) ili certifikata drugih nacionalnih mjeriteljskih institucija ograničava tržište isključivo na opremu koja je prošla hrvatsku nacionalnu certifikaciju. MID direktiva osigurava da mjerila certificirana u bilo kojoj državi članici EU mogu slobodno cirkulirati na cijelom europskom tržištu. Zahtjev za nacionalnim certifikatom predstavlja prepreku slobodnom kretanju robe i ograničavanje tržišta suprotno načelima unutarnjeg tržišta EU.

Žalitelj nadalje u žalbenom navodu ističe povredu načela javne nabave: povreda načela jednakog tretmana i zabrane diskriminacije propisivanjem tehničkih specifikacija koje upućuju na jedno specifično rješenje (Iskraemeco IE.X(5) s Simbiot Elumia softverom) i obvezivanjem svih ponuditelja na geodetski snimak koji je potreban samo za to specifično rješenje, naručitelj je povrijedio članak 4. ZJN 2016 načelo zabrane diskriminacije jer su ponuditelji koji nude tehnološki superiornije CNUS sustave s ugrađenom GPS geolokacijom diskriminirani obvezom snošenja troška nepotrebnog geodetskog snimka, čime su stavljeni u nepovoljniji cjenovni položaj u odnosu na ponuditelja inferiornog rješenja koje ionako zahtijeva geodetski snimak. Nadalje je povrijeđeno i načelo jednakog tretmana jer ponuditelji nisu tretirani jednako jer se tehnološka prednost (automatska GPS geolokacija) de facto penalizira dodatnim troškovima, dok se tehnološka inferiornost (potreba za geodetskim snimkom) stavlja u povoljniji položaj. Ističe povredu načela razmjernosti i tehnološke neutralnosti, obvezivanje svih ponuditelja na geodetski snimak nije razmjerno cilju nabave. Cilj je osigurati prikaz svjetiljki na karti, što može biti postignuto i automatskom GPS geolokacijom. Naručitelj nije imao opravdan razlog za obvezivanje ponuditelja s GPS rješenjima na izradu geodetskog snimka. U odnosu na zahtjev za tehnološkom neutralnosti navodi da tehnička specifikacija mora biti sastavljena na tehnološki neutralan način, članak 206. stavak 2. ZJN 2016: (2) Tehničke specifikacije moraju svim gospodarskim subjektima omogućiti jednak pristup postupku javne nabave i ne smiju imati učinak stvaranja neopravdanih prepreka za otvaranje javne nabave tržišnom natjecanju. Propisivanjem specifične kombinacije certifikata (PSA Certified Level 1, DLMS UA potvrda, DZM Rješenje) i funkcionalnosti koje odgovaraju jednom

specifičnom rješenju, naručitelj je povrijedio načelo tehnološke neutralnosti i ograničio pristup tržištu drugih tehnoloških pristupa. Nadalje upućuje na ograničavanje tržišnog natjecanja kroz propisivanje specifične kombinacije tehničkih zahtjeva, certifikata i obveznog geodetskog snimka, te je naručitelj: de facto ograničio pristup tržištu na jednog ili vrlo mali broj ponuditelja, diskriminirao međunarodne proizvođače naprednih CNUS sustava, umjetno osigurao cjenovnu konkurentnost inferiornog rješenja, onemogućio stvarnu tržišnu konkurenciju između različitih tehnoloških rješenja. Na kraju žalbenog navoda žalitelj iznosi zaključak i prijedlog usklađenja: u odnosu na utvrđene povrede načela javne nabave: prikriveno specificiranje patentirane tehnologije (CLSM) koju na tržištu koristi isključivo jedan proizvođač (Iskraemeco), premda naručitelj formalno izbjegava izravno spominjanje tehnologije, kombinacija specifičnih certifikata, dvosmislenih funkcionalnosti i obveznog geodetskog snimka koja u cjelini upućuje na jedno tehničko rješenje, diskriminacija naprednih CNUS sustava obvezom izrade geodetskog snimka koji im tehnološki nije potreban, fundamentalna proturječnost između zahtijevanih funkcionalnosti i mogućnosti specificiranog rješenja, ograničavanje tržišnog natjecanja i pristupa međunarodnim proizvođačima kombinacijom zahtjeva koji upućuju na patentiranu tehnologiju jednog ponuditelja, povreda načela razmjernosti, tehnološke neutralnosti i transparentnosti, de facto ograničavanje na rješenje temeljeno na patentiranoj tehnologiji koja ne omogućava pravu jednakovrijednost. Žalitelj daje prijedlog usklađenja dokumentacije: Geodetski snimak treba biti opcionalan: CNUS mora omogućiti prikaz svih svjetiljki na digitalnoj karti s njihovim GPS koordinatama. Ponuditelj može ponuditi sustav s automatskom GPS geolokacijom svjetiljki ili alternativno priložiti geodetski snimak cijelog sustava javne rasvjete s pozicijama svih svjetiljki koji će se koristiti za ručni unos podataka u sustav. Certifikati sigurnosti trebaju biti otvoreniji: kao dokaz sigurnosti komunikacije potrebno je dostaviti PSA Certified Level 1 certifikat ili jednakovrijedan certifikat sigurnosti (npr. Common Criteria ISO/IEC 15408, IEC 62443, ISO/IEC 27001), komunikacijski protokoli trebaju biti tehnološki neutralni: CNUS mora osigurati sigurnu komunikaciju s šifriranjem, autentifikacijom i zaštitom podataka putem DLMS/COSEM protokola ili jednakovrijednog komunikacijskog protokola koji osigurava jednaku razinu sigurnosti (npr. Modbus TCP sa TLS, MQTT sa TLS, BACnet/SC); mjerila trebaju biti MID certificirana: oprema za električna mjerenja mora imati MID certifikat sukladno Direktivi 2014/32/EU ili Rješenje o odobrenju tipa mjerila izdano od Državnog zavoda za mjeriteljstvo ili jednakovrijedne nacionalne mjeriteljske institucije. Funkcionalnosti moraju biti jasno definirane i provjerljive: naručitelj mora jasno definirati koje funkcionalnosti su obvezne i na koji način će njihovo ispunjenje biti provjereno. Ako zahtijeva pojedinačno upravljanje svjetiljkama, to mora biti eksplicitno navedeno kao obvezna funkcionalnost s jasnim kriterijima provjere. Stoga žalitelj predlaže da Državna komisija naloži naručitelju temeljitu reviziju tehničkih specifikacija CNUS-a na način da se: 1. Ukloni obveza geodetskog snimka za sustave s automatskom GPS geolokacijom, 2. Prošire prihvatljivi certifikati sigurnosti na međunarodno priznate alternative, 3. Omogući uporaba različitih komunikacijskih protokola koji osiguravaju jednaku razinu sigurnosti, 4. Prihvate MID certifikati uz nacionalne certifikate za mjerila, 5. Osigura stvarna tehnološka neutralnost i jednaki pristup svim ponuditeljima CNUS sustava na tržištu EU. Zaključno navodi da je iz sveobuhvatne analize dokumentacije za nadmetanje razvidno da je specifikacija Centralnog nadzorno-upravljačkog sustava oblikovana na način koji prikriveno upućuje na jedno specifično tehničko rješenje - Iskraemeco IE5 brojilo s Elumia softverom baziranim na patentiranoj CLSM tehnologiji. Ponavlja ključne činjenice: 1. CLSM

tehnologija je patentirana i jedinstvena; koristi je isključivo Iskraemeco. Ne postoji drugi proizvođač koji nudi jednakovrijednu tehnologiju baziranu na sekvencijalnom paljenju i algoritamskoj detekciji. 2. Specifikacija kombinacijom elemenata (PSA Certified + DLMS UA + DZM Rješenje + Multi-utility + dvosmislene funkcionalnosti + obvezni geodetski snimak) de facto upućuje na CLSM tehnologiju, premda je naručitelj formalno izbjegao izravno spominjanje. 3. Upućivanje na patentiranu tehnologiju koja postoji kod samo jednog proizvođača izravno ograničava tržišno natjecanje i onemogućava pristup svim drugim gospodarskim subjektima. 4. Svi napredni CNUS sustavi na tržištu EU funkcioniraju na fundamentalno drugačijem tehnološkom principu (izravna komunikacija sa svjetiljkama), pa specifikacija koja upućuje na CLSM de facto isključuje cijelo tržište osim jednog ponuditelja. 5. Obvezni geodetski snimak dodatno diskriminira napredne CNUS sustave koji posjeduju automatsku GPS geolokaciju, čineći ih cjenovno nekonkurentnima unatoč superiornim tehničkim karakteristikama. Slijedom navedenog, navodi žalitelj, premda naručitelj formalno nigdje ne krši članak 206. stavak 2. ZJN 2016 izravnim upućivanjem na marku ili proizvođača, kombinacija svih elemenata dokumentacije predstavlja sofisticirano prikriveno specificiranje koje u konačnom učinku ima isti diskriminatorni rezultat: ograničavanje tržišnog natjecanja na jednog ponuditelja koji posjeduje patentiranu tehnologiju. Takvo postupanje naručitelja predstavlja tešku povredu temeljnih načela javne nabave: zabrane diskriminacije, jednakog tretmana ponuditelja, tehnološke neutralnosti, razmjernosti i osiguranja tržišnog natjecanja, te onemogućava mogućnost nuđenja drugih jednakovrijednih ili tehnološki superiornih CNUS rješenja. Traži da se naloži naručitelju temeljitu reviziju dokumentacije na način koji će osigurati stvarnu tehnološku neutralnost, omogućiti pristup svim ponuditeljima CNUS sustava dostupnim na tržištu EU, te osigurati pravu tržišnu konkurenciju između različitih tehnoloških rješenja.

U odgovoru na žalbu naručitelj na uvodni dio žalbenog navoda ističe da žalitelj u uvodnom dijelu žalbe polazi od tvrdnje da tehničke specifikacije za Centralni nadzornoupravljački sustav javne rasvjete (CNUS) u cjelini upućuju na jedno specifično tehničko rješenje, odnosno na digitalno brojilo određenog proizvođača povezano s određenim softverskim rješenjem. Međutim, takav zaključak ne proizlazi ni iz sadržaja dokumentacije o nabavi ni iz dokaza koje žalitelj prilaže, već iz žaliteljeve vlastite interpretacije tehničkih zahtjeva, pri čemu ih tumači selektivno i izolirano, izvan konteksta cjelovitog sustava koji je predmet nabave. Naime, naručitelj obrazlaže u nastavku, predmetni CNUS predstavlja integrirani nadzorno-upravljački sustav koji obuhvaća više međusobno povezanih komponenti i funkcionalnih cjelina. Sustav uključuje uređaje za mjerenje električnih parametara (digitalno brojilo ili mrežni analizator), komunikacijsku infrastrukturu za prijenos podataka, aplikativni sustav za nadzori upravljanje te pripadajuću podatkovnu i infrastrukturnu evidenciju sustava javne rasvjete (katastar infrastrukture). Dokumentacija o nabavi definira funkcionalnosti koje sustav mora omogućiti, dok je izbor tehnološke arhitekture, vrste uređaja i načina implementacije prepušten ponuditeljima. Navodi da polazeći od pogrešne pretpostavke, žalitelj svoju argumentaciju gotovo u cijelosti temelji na usporednoj analizi pojedinačnih uređaja, odnosno digitalnih brojila ili mrežnih analizatora. Međutim, takvi uređaji čine tek jedan segment CNUS-a te njihovo promatranje izolirano od cjeline sustava ne može biti osnova za zaključak da dokumentacija o nabavi upire na određenog proizvođača ili određeno tehnološko rješenje za CNUS u cjelini. Naručitelj navodi da će u nastavku pokazati da takvo tumačenje žalitelja ne proizlazi iz stvarnog sadržaja propisanih tehničkih zahtjeva.

Istodobno će naručitelj pokazati i da iz dokazne dokumentacije na koju se žalitelj poziva, konkretno iz dostavljenog tehničkog lista digitalnog brojila na koje žalitelj upućuje, ne proizlazi da navedeni uređaj zadovoljava tehničke zahtjeve propisane dokumentacijom o nabavi. Usporedbom sadržaja dostavljene tehničke dokumentacije s propisanim tehničkim zahtjevima naručitelj je utvrdio da iz dostavljenih dokaza nije moguće zaključiti da predmetni uređaj ispunjava tražene uvjete. Posebno valja istaknuti, smatra naručitelj, da žalitelj u potpunosti zanemaruje uvodnu odredbu dokumentacije o nabavi prema kojoj se, ukoliko se u dokumentaciji upućuje na hrvatske, europske ili međunarodne norme te na proizvode određene marke, tipa ili izvora, takva upućivanja smatraju referentnima te se uvijek čitaju uz odredbu „ili jednakovrijedno“. Ponuditelji pritom jednakovrijednost dokazuju bilo kojim prikladnim sredstvom, uključujući sredstva dokazivanja predviđena člankom 213. Zakona o javnoj nabavi 2016. Time je već na razini općeg dijela dokumentacije otklonjena svaka osnova za zaključak da je dokumentacija oblikovana kao zatvoreni tehnički opis proizvoda određenog proizvođača. Naprotiv, odredbe članaka 209. do 213. ZJN 2016 izričito predviđaju da se tehničke specifikacije mogu formulirati kroz funkcionalne zahtjeve, uz dopuštenje pozivanja na tehničke norme i obvezu prihvaćanja jednakovrijednih rješenja na način propisan Zakonom. Slijedom navedenog, uvodna tvrdnja žalitelja da tehničke specifikacije CNUS sustava upućuju na određeno tehnološko rješenje nije osnovana. Nadalje naručitelj odgovara na navod o prikrivenom specifikiranju patentirane tehnologije te na tvrdnju žalitelja da dokumentacija o nabavi formalno ne navodi proizvođača, ali da kombinacijom više tehničkih zahtjeva navodno „u prikrivenom obliku“ ipak upućuje na jednog proizvođača i jedno patentirano rješenje ističe da žalitelj pritom svoju cjelokupnu argumentaciju temelji na vlastitoj interpretaciji onoga što smatra „pravim“ ili „naprednim“ CNUS sustavom. Međutim, takva pretpostavka nije sadržana u dokumentaciji o nabavi, navodi naručitelj. Dokumentacija ne propisuje jednu zatvorenu arhitekturu sustava, već funkcionalne ishode koje sustav mora ostvariti. Slijedom toga, žalitelj u biti ne osporava sadržaj dokumentacije kakva jest, nego nastoji vlastitu tehnološku preferenciju predstaviti kao jedino dopušteno mjerilo zakonitosti tehničkih specifikacija. Takav pristup nije prihvatljiv u sustavu javne nabave. Žalitelj je bio dužan dokazati odlučne činjenice da dokumentacija o nabavi objektivno vodi isključivo prema jednom proizvođaču odnosno jednom rješenju te da dokumentacija, promatrana kao cjelina, ima učinak stvaranja neopravdanih prepreka tržišnom natjecanju, zaključuje naručitelj. Međutim, takvo što iz žalbe ne proizlazi. Naime, ZJN 2016 zabranjuje upućivanje na marku, izvor, patent, tip ili proizvodnju ako bi to imalo učinak pogodovanja ili isključenja, ali istodobno dopušta funkcionalno i tehničko oblikovanje zahtjeva kada su oni povezani s predmetom nabave i razmjerni njegovim ciljevima. U konkretnom slučaju dokumentacija ne sadrži upućivanje na patent, CLSM tehnologiju, sekvencijalno paljenje, Iskraemeco tehnološko rješenje niti bilo koji drugi individualizirani oznakovni element na koji žalitelj upire. Žalitelj stoga zapravo polazi od obrnutog zaključivanja: najprije pretpostavlja određeno tehnološko rješenje, a zatim nastoji cjelokupnu dokumentaciju tumačiti u svjetlu te pretpostavke. Takva argumentacija nije dostatna za zaključak o diskriminatornosti.

Nadalje u odnosu na točku A1.1. Odgovor na navod o kombinaciji zahtjeva koja navodno upućuje na jedno tehničko rješenje: u ovoj cjelini žalitelj tvrdi da kombinacija pojedinih tehničkih zahtjeva, dokaza sukladnosti i funkcionalnih karakteristika propisanih dokumentacijom o nabavi upućuje na jedno određeno tehničko rješenje, no takva tvrdnja ne proizlazi iz sadržaja dokumentacije o nabavi, što će, navodi naručitelj, pokazati u nastavku kroz osvrt na navode iz točaka A1.1.1. do A1.1.4. A1.1.1 Odgovor

na navod o Rješenju o odobrenju tipa mjerila Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske: žalitelj tvrdi da zahtjev dokumentacije o nabavi prema kojem uređaj mora imati Rješenje o odobrenju tipa mjerila Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske predstavlja nacionalno ograničenje tržišta te da bi umjesto toga trebalo prihvatiti MID certifikate ili certifikate drugih mjeriteljskih institucija. Takav navod nije osnovan. Osporeni zahtjev ne upućuje na proizvođača, marku, patent, tip proizvoda niti podrijetlo robe, već na regulatorno potvrđeno mjeriteljsko svojstvo uređaja koji se koristi za mjerenje električnih parametara u sustavu javne rasvjete. Time se ne traži proizvod određenog proizvođača iz RH, već uređaj koji za traženu namjenu ima formalno potvrđenu mjeriteljsku pouzdanost. Dodatno valja istaknuti da je žaliteljeva argumentacija u ovom dijelu i unutarne proturječna. Naime, žalitelj istodobno tvrdi da sporni zahtjev predstavlja nacionalno ograničenje tržišta, a pritom sam upućuje na uređaj proizvođača Iskraemeco, koji je gospodarski subjekt sa sjedištem izvan Republike Hrvatske. Ako bi takav proizvođač doista raspolagao traženim odobrenjem, tada sama ta činjenica potvrđuje da zahtjev nije ograničen na domaće proizvođače niti predstavlja nacionalnu prepreku pristupu tržištu. Neovisno o tome, žalitelj u žalbi ne dostavlja nikakav dokaz da uređaj na koji upućuje uopće posjeduje traženo Rješenje o odobrenju tipa mjerila Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske, zbog čega tvrdnja da predmetni zahtjev pogoduje određenom proizvođaču ostaje nedokazana. Suprotno tome, naručitelj uz ovaj odgovor dostavlja dokaz da traženo Rješenje o odobrenju tipa mjerila posjeduju i drugi proizvođači sa sjedištem izvan Republike Hrvatske, čime se izravno pobija žaliteljeva tvrdnja da sporni zahtjev predstavlja nacionalno ograničenje tržišta ili da je dostupan samo jednom proizvođaču. Slijedom navedenog, žaliteljev navod u tom dijelu je u neosnovan. Naručitelj kao dokaz prilaže Rješenje o odobrenju tipa mjerila Sagemcom - brojilo proizvođača iz Francuske. Nadalje daje u podtočkama A1.1.2 i A1.1.3 Odgovor na navode za PSA Certified Level 1 certifikat i DLMS UA potvrdu o sukladnosti: žalitelj tvrdi da zahtjevi dokumentacije o nabavi koji se odnose na PSA Certified Level 1 certifikat i DLMS UA potvrdu o sukladnosti ograničavaju tržište te upućuju na određeno tehnološko rješenje. Takav navod proizlazi iz pogrešnog tumačenja dokumentacije o nabavi. Kako proizlazi iz dokumentacije o nabavi, „ponuđeni sustav za nadzor i upravljanje javnom rasvjetom mora osigurati sigurnu komunikaciju, snažnu međusobnu autentifikaciju, šifriranje poruka, digitalno potpisivanje i razmjenu kriptografskih ključeva u skladu s DLMS Security Suite 1 ili jednakovrijednim“. Iz navedene formulacije jasno proizlazi da dokumentacija ne propisuje određeni komunikacijski protokol niti određenu tehnologiju sustava, već sigurnosni model komunikacije koji mora osigurati navedene sigurnosne funkcije. Radi dokazivanja implementacije takvog sigurnosnog modela dokumentacija o nabavi propisuje dostavu PSA Certified Level 1 certifikata ili jednakovrijednog dokaza, čime je ponuditeljima omogućeno dokazivanje tražene razine sigurnosti i drugim prikladnim dokaznim sredstvima. Jednako vrijedi i za zahtjev za DLMS UA potvrdom o sukladnosti ili jednakovrijednim dokazom, kojim se potvrđuje podrška DLMS/COSEM protokolu ili drugom komunikacijskom rješenju koje osigurava istu razinu funkcionalnosti i sigurnosti. DLMS/COSEM predstavlja međunarodno prihvaćen otvoreni komunikacijski standard razvijen od strane DLMS User Association, čija je svrha osiguravanje interoperabilnosti uređaja i sustava različitih proizvođača u energetske i komunalnim infrastrukturnim sustavima. Program certifikacije koji provodi DLMS User Association služi provjeri interoperabilnosti i sigurnosti razmjene podataka između uređaja različitih proizvođača te je dostupan proizvođačima neovisno o članstvu u toj

organizaciji. Primjena takvih otvorenih i međunarodno prihvaćenih standarda omogućuje interoperabilnost uređaja različitih proizvođača te smanjuje ovisnost sustava o jednom proizvođaču. Naručitelj navodi da žalitelj pritom uspoređuje DLMS/COSEM s protokolima poput Modbus, BACnet, MQTT ili CoAP, iako se radi o komunikacijskim protokolima različite namjene i različitih slojeva komunikacijskog modela koji se u praksi često koriste komplementarno unutar istog sustava. Nadalje, žalitelj pritom pogrešno zaključuje da zahtjev za DLMS UA potvrdom nužno upućuje na opremu iz područja smart meteringa. Činjenica da se DLMS/COSEM standard često koristi u energetske mjernim sustavima ne znači da se takav sigurnosni i komunikacijski okvir ne može primijeniti u drugim infrastrukturnim sustavima koji uključuju razmjenu energetske i operativne podatke. U predmetnom sustavu nadzora i upravljanja javnom rasvjetom mjerni i komunikacijski sloj čine sastavni dio CNUS sustava, zbog čega je zahtjev za standardiziranim i sigurnim modelom razmjene podataka tehnički opravdan. Naručitelj navodi da takav zahtjev stoga predstavlja razmjeran tehnički uvjet koji je izravno povezan s predmetom nabave, jer se odnosi na osiguranje sigurnosti i pouzdanosti komunikacije u sustavu nadzora i upravljanja javnom rasvjetom. Ističe da dokumentacija o nabavi pritom omogućuje dokazivanje jednakovrijednosti na više razina sigurnosnog modela sustava, uključujući sigurnosni model komunikacije, sigurnosnu certifikaciju uređaja, potvrdu interoperabilnosti protokola te sam komunikacijski protokol. Time je ponuditeljima omogućeno dokazivanje traženih sigurnosnih funkcionalnosti različitim tehničkim rješenjima, pod uvjetom da ponudeni dokazi potvrđuju istu razinu sigurnosti i interoperabilnosti sustava. Navedeni zahtjevi predstavljaju tehničku implementaciju šireg sigurnosnog koncepta CNUS sustava definiranog dokumentacijom o nabavi, koji uključuje i organizacijsku razinu upravljanja informacijskom sigurnošću kroz zahtjev da ponuditelj ima uspostavljen sustav upravljanja informacijskom sigurnošću prema normi HRN EN ISO/IEC 27001 ili jednakovrijednoj, uz nadzor implementacije sigurnosnih zahtjeva od strane odgovorne stručne osobe. Također valja istaknuti, navodi nadalje, da su PSA Certified Level 1 certifikat i DLMS UA potvrda o sukladnosti u dokumentaciji navedeni kao referentni dokazi funkcionalnosti, uz izričitu mogućnost dostave jednakovrijednih dokaza. Takvi certifikati i potvrde dostupni su svim proizvođačima pod jednakim uvjetima te sami po sebi ne upućuju na određenog proizvođača ili proizvod. Upiranje u diskriminatornost takvog zahtjeva bilo bi usporedivo s tvrdnjom da je diskriminatoran svaki zahtjev za određenim ispitnim izvješćem, certifikatom ili potvrdom kojom se dokazuje ispunjenje određene tehničke funkcionalnosti svjetiljke. Slijedom navedenog, iz dokumentacije o nabavi ne proizlazi da sporni zahtjevi upućuju na određenog proizvođača ili određeno tehnološko rješenje, već da se njima zahtjeva dokaz implementacije sigurnog komunikacijskog modela sustava uz izričitu mogućnost primjene jednakovrijednih rješenja, zaključio je naručitelj.

A1.1.4 Odgovor na navod o zahtjevu za integracijom Multi-utility, HAN, LAN i IO sučelja i žaliteljevu tvrdnju da zahtjev dokumentacije o nabavi koji se odnosi na integraciju Multi-utility, HAN, LAN i IO sučelja upućuje na smart-metering rješenja te da takva funkcionalnost nije primjenjiva u sustavu javne rasvjete. Takav navod proizlazi iz pogrešnog tumačenja dokumentacije o nabavi, naveo je naručitelj. Naime, obrazlaže nadalje, dokumentacijom o nabavi ne zahtijeva se multi-utility sustav niti očitavanje različitih komunalnih mjera. Propisano je da uređaj mora imati „mogućnost integracije Multi-utility, HAN, LAN, IO sučelja ili slično“. Iz citiranog uvjeta proizlazi da dokumentacija ne propisuje određeni tehnološki koncept niti funkcionalnost očitavanja drugih komunalnih mjera, već mogućnost integracije uređaja u nadzornoupravljački

sustav putem odgovarajućih komunikacijskih i integracijskih sučelja, obrazložio je naručitelj. Naglasak zahtjeva stoga nije na primjeni multi-utility scenarija, već na integracijskoj sposobnosti uređaja u okviru CNUS sustava. Takva integracijska fleksibilnost predstavlja uobičajen tehnički zahtjev u sustavima nadzora i upravljanja infrastrukturom, jer omogućuje povezivanje mjernih, komunikacijskih i upravljačkih komponenti te interoperabilnost između različitih sustava i platformi. Dodatno, navodi nadalje, formulacija „ili slično“ izričito potvrđuje da dokumentacija ne propisuje određenu vrstu sučelja niti određenu tehnološku arhitekturu, već omogućuje primjenu različitih tehničkih rješenja koja ostvaruju istu funkcionalnu svrhu integracije. Slijedom navedenog, iz dokumentacije o nabavi ne proizlazi da sporni zahtjev upućuje na multi-utility smart-metering sustav niti na određeni proizvod ili proizvođača. Sama činjenica da pojedina tehnička rješenja na tržištu posjeduju takvu integracijsku mogućnost ne znači da dokumentacija o nabavi upućuje na ta rješenja, već samo da ona predstavljaju jedan od mogućih načina ispunjenja traženih funkcionalnosti sustava.

A1.2. Odgovor na navod o dvosmislenim funkcionalnim zahtjevima: naručitelj navodi da je dokumentacijom o nabavi definirao jasne i nedvojbene funkcionalne zahtjeve CNUS-a u skladu s operativnim potrebama sustava javne rasvjete. Dokumentacija pritom definira funkcionalnosti koje sustav mora omogućiti, dok način njihove tehničke implementacije nije unaprijed propisan. Takav pristup predstavlja uobičajen način definiranja tehničkih specifikacija za složene informacijsko-komunikacijske sustave jer omogućuje gospodarskim subjektima da različitim tehnološkim rješenjima ostvare tražene funkcionalnosti sustava. Sama činjenica da se pojedine funkcionalnosti mogu ostvariti različitim tehnološkim pristupima ne znači da je dokumentacija dvosmislena ili diskriminatorna, već potvrđuje njezinu tehnološku neutralnost.

A1.2.1) Odgovor na navod o uvjetu mogućnosti pregleda pojedine svjetiljke s tehničkim detaljima i GPS lokacijom: žalitelj tvrdi da zahtjev za mogućnošću pregleda pojedine svjetiljke prema karakteristikama, s tehničkim detaljima i GPS lokacijom, navodno logično podrazumijeva izravnu komunikaciju sa svakom svjetiljkom i automatsko očitavanje svih podataka u realnom vremenu, naručitelj ističe da takvo tumačenje nema uporišta u tekstu dokumentacije. Predmetni zahtjev odnosi se na funkcionalnost aplikativnog i GIS sloja sustava, odnosno na to da sustav mora omogućiti pregled pojedine svjetiljke kao identificirane infrastrukturne jedinice s pripadajućim atributima i informacijama. Dokumentacija pritom ne propisuje da svaki pojedini atribut mora biti pribavljen istim tehničkim kanalom ili jednim komunikacijskim mehanizmom. Priroda traženih podataka pokazuje da oni ni po svojoj logici nisu iste vrste. Dio podataka je statičan ili polustatičan, primjerice tip svjetiljke, tvornički broj, lokacija, adresa, instalirana snaga ili identifikacijska oznaka. Drugi dio podataka je operativan i promjenjiv, poput statusa rada, kvara ili drugih operativnih informacija. Dokumentacija upravo zato kombinira funkcionalnosti GIS prikaza, pregleda atributa, nadzora ispravnosti sustava i automatskih notifikacija. Žalitelj, naprotiv, sve te razine sustava svodi na jednu pretpostavku o nužnosti izravne telemetrije sa svakom svjetiljkom. Dokumentacija takav tehnološki model nigdje ne propisuje. Istodobno, dokumentacija izričito predviđa dostavu identifikacijskog broja svjetiljke zajedno s operativnim statusom sustavu za upravljanje, prikaz statusa u GIS okruženju te automatske obavijesti o kvarovima. Time je jasno da sustav mora objediniti i statičke i operativne informacije o svjetiljkama. Slijedom navedenog, zahtjev nije dvosmislen. Njegov funkcionalni smisao je jasan: svaka svjetiljka mora biti identificirana, pregledna i upravljiva u okviru sustava s pripadajućim atributima i relevantnim statusnim

podacima. Žalitelj u tekst zahtjeva pokušava unijeti stroži tehnološki model koji dokumentacija o nabavi ne propisuje, naveo je naručitelj.

A1.2.2 Odgovor na navod o uvjetu mogućnosti detektiranja instalirane snage svake svjetiljke: žalitelj tvrdi da zahtjev za detektiranjem instalirane snage svake svjetiljke navodno podrazumijeva kontinuirano i izravno mjerenje snage svake pojedine svjetiljke u realnom vremenu. Takvo tumačenje nema uporišta u tekstu dokumentacije o nabavi. Dokumentacija o nabavi svjesno razlikuje zahtjeve na razini linije potrošnje i na razini pojedine svjetiljke. Za liniju potrošnje dokumentacija izričito propisuje: »mogućnost mjerenja instalirane snage i potrošnje električne energije na svakoj liniji potrošnje u realnom vremenu«. Nasuprot tome, obrazlaže naručitelj, za pojedinu svjetiljku propisan je zahtjev: „mogućnost detektiranja instalirane snage svake svjetiljke“. Iz navedenog proizlazi da je dokumentacija jasno razlikovala real-time mjerenje na razini linije potrošnje od detektiranja instalirane snage na razini pojedine svjetiljke. Kada je, navodi naručitelj, želio propisati real-time mjerenje, to je izričito naveo. Pojam instalirane snage po svojoj prirodi označava nazivnu odnosno ugrađenu snagu pojedinog elementa sustava, a ne nužno kontinuirano mjerenje trenutačne radne snage u realnom vremenu. Žalitelj stoga miješa kategoriju instalirane snage s kategorijom trenutačne radne snage, pojašnjava naručitelj. Dokumentacija o nabavi pritom definira funkcionalni zahtjev sustava, odnosno mogućnost detektiranja instalirane snage svjetiljke, dok način njegove tehničke implementacije nije unaprijed propisan. Različita tehnološka rješenja mogu takvu funkcionalnost ostvariti različitim metodama, ovisno o arhitekturi sustava. Slijedom navedenog, zahtjev dokumentacije o nabavi nije dvosmislen niti upućuje na određeni tehnološki model, već definira funkcionalni ishod koji sustav mora omogućiti.

A1.2.3) Odgovor na navod o uvjetu mogućnosti automatskog slanja obavijesti o pojedinačnim svjetiljkama u kvaru: naručitelj navodi u odnosu na žaliteljevu tvrdnju da zahtjev za automatskim slanjem obavijesti o pojedinačnim svjetiljkama u kvaru navodno logično podrazumijeva detekciju kvara u realnom vremenu neposredno u trenutku nastanka, da takvo tumačenje nema uporišta u tekstu dokumentacije o nabavi. Dokumentacija o nabavi propisuje funkcionalni zahtjev sustava, odnosno mogućnost automatskog slanja obavijesti o pojedinačnim svjetiljkama u kvaru prema identifikacijskom broju i geolokaciji svjetiljke putem notifikacijskih sustava (npr. e-mail ili GSM). Iz tog zahtjeva proizlazi da kvar mora biti individualiziran, povezan s konkretnom svjetiljkom i njezinom lokacijom te da sustav mora automatski generirati obavijest. Međutim, dokumentacija pritom ne koristi izraz „u realnom vremenu“ za ovaj zahtjev, iako ga izričito koristi ondje gdje je to željela propisati, primjerice kod mjerenja po linijama potrošnje. Kada je naručitelj želio propisati real-time mjerenje, to je jasno i naveo. Kod obavijesti o kvaru takav zahtjev nije postavljen. To ne znači, pojašnjava naručitelj, da bi bio dopušten bilo kakav neoperativan ili ručno vođen model prijave kvarova. Dokumentacija izričito zahtijeva automatsku individualiziranu obavijest o kvaru konkretne svjetiljke s pripadajućim identifikacijskim brojem i geolokacijom. Slijedom navedenog, zahtjev dokumentacije o nabavi nije nedorečen niti diskriminatoran. Njime je jasno propisan funkcionalni ishod sustava, dok žalitelj u tekst zahtjeva pokušava ugraditi dodatni tehnički kriterij koji dokumentacija o nabavi ne propisuje. Ponuditeljima je pritom omogućeno da traženu funkcionalnost ostvare različitim tehnološkim pristupima i arhitekturama sustava.

A1.2.4) Odgovor na navod o dodatnim fundamentalnim ograničenjima CLSM rješenja, nadalje naručitelj u odnosu na žaliteljevu opširnu analizu navodnih tehnoloških ograničenja sustava koji koristi CLSM tehnologiju te ih uspoređuje s

funkcionalnostima koje prema njegovom mišljenju imaju tzv. „napredni CNUS sustavi“, navodi da takva argumentacija nije relevantna za ocjenu zakonitosti dokumentacije o nabavi s obzirom da ista nigdje ne propisuje CLSM tehnologiju, ne spominje sekvencijalno paljenje, ne upućuje na patentirani model rada niti navodi proizvođača koji bi takvo rješenje nudio. Žalitelj stoga polemizira s tehnologijom koju je sam odabrao kao referentnu točku svoje žalbe, a ne sa stvarnim tekstom dokumentacije o nabavi. Nadalje, žalitelj kao „fundamentalna ograničenja“ navodi nepostojanje pojedinačnog upravljanja svjetiljkama, dimminga ili GPS modula u svakoj svjetiljci. Međutim, obrazlaže naručitelj, dokumentacija o nabavi takve funkcionalnosti ne propisuje kao obvezne minimalne zahtjeve. Žalitelj stoga kao nedostatke označava upravo ono što naručitelj u ovom postupku nije ni tražio. Drugim riječima, žalitelj zaključuje da je dokumentacija diskriminatorna zato što ne zahtijeva tehnološki koncept koji on smatra poželjnim. Takva argumentacija nije pravno održiva. Naručitelj navodi da nije obavezan oblikovati tehničke specifikacije prema tehnološkim preferencijama pojedinog gospodarskog subjekta, već prema vlastitim operativnim potrebama i ciljevima sustava. ZJN 2016 ne obavezuje naručitelja da propiše zahtjeve sukladno preferencijama određenih ponuditelja, već da tehničke specifikacije budu povezane s predmetom nabave i da neopravdano ne ograničavaju tržišno natjecanje. U ovom slučaju dokumentacija definira naručitelju bitne i korisne funkcionalne zahtjeve sustava, dok tehnološki model njihove implementacije nije unaprijed određen. Slijedom navedenog, navodi žalitelja predstavljaju isključivo njegovo vrednovanje različitih tehnoloških koncepata, a ne dokaz diskriminatornosti dokumentacije o nabavi. Zaključno naručitelj navodi da žalitelj nije dokazao da osporeni zahtjevi upućuju isključivo na jednog proizvođača ili jedno tehničko rješenje. Njegova argumentacija u bitnome počiva na: izoliranom tumačenju pojedinih zahtjeva izvan cjeline predmeta nabave, vlastitoj tehnološkoj preferenciji koju pokušava prikazati kao jedini dopušteni standard, unošenju dodatnih kriterija u tekst dokumentacije koji u njoj nisu propisani, pretpostavci da određena tehnologija i jedan proizvođač imaju privilegiran položaj. Suprotno tome, naručitelj pojašnjava, iz dokumentacije o nabavi proizlazi da je naručitelj predmet nabave opisao funkcionalno, kroz zahtjeve koji su povezani s predmetom nabave, uz opću odredbu o jednakovrijednosti i bez upućivanja na proizvođača, marku, patent ili zatvoreni proces. Slijedom navedenog, iz žalbe ne proizlazi da osporeni zahtjevi imaju diskriminatorni učinak niti da stvaraju neopravdane prepreke tržišnom natjecanju u smislu ZJN 2016.

U odnosu na prigovor o diskriminaciji „naprednih CNUS-ova“ dostupnih na tržištu naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da žalitelj neutemeljeno tvrdi da je određenim sustavima onemogućen pristup ovom nadmetanju. Naprotiv, dokumentacija o nabavi propisuje funkcionalne zahtjeve koji predstavljaju minimalni funkcionalni okvir sustava, bez određivanja jednog tehnološkog modela njihove implementacije. Time je omogućeno da različita tehnološka rješenja, uključujući sustave koje žalitelj opisuje kao „napredne“, ostvare tražene funkcionalnosti. Upravo činjenica da dokumentacija ne propisuje stroži tehnološki model na koji se žalitelj poziva znači da je naručitelj omogućio širi krug tehnoloških pristupa i potencijalnih rješenja na tržištu. Slijedom navedenog, iz žalbe ne proizlazi da dokumentacija o nabavi diskriminira tzv. „napredne CNUS sustave“ niti da ima ograničavajući učinak na tržišno natjecanje. U odnosu na navod o diskriminaciji kroz zahtjev za izradu geodetske podloge te žaliteljevu tvrdnju da obveza izrade geodetske podloge sustava javne rasvjete diskriminira tzv. napredne CNUS sustave koji raspolažu automatskom GPS geolokacijom svjetiljki te da takav zahtjev predstavlja nepotreban trošak za takva

rješenja naručitelj navodi da takav navod proizlazi iz pogrešnog tumačenja svrhe predmetnog zahtjeva. Dokumentacijom o nabavi propisana je izrada geodetske podloge cjelokupne infrastrukture sustava javne rasvjete, koja obuhvaća postojeće i nove stupove, svjetiljke, stupove bez svjetiljki, mjesta napajanja odnosno ormariće javne rasvjete (OMM) te njihovu međusobnu povezanost u sustavu. Geodetska podloga pritom ne predstavlja samo evidenciju koordinata pojedinih svjetiljki, već uspostavlja prostorni i atributni model infrastrukture sustava, uključujući identifikaciju stupova, tipove svjetiljki, njihovu snagu, povezivanje s pripadajućim OMM-ovima te povezivanje mrežnih analizatora s mjestima napajanja. Takva evidencija predstavlja referentni prostorni model infrastrukture sustava javne rasvjete koji omogućuje upravljanje imovinom sustava, planiranje održavanja, analizu energetske podataka i integraciju s GIS sustavima te drugim informacijskim sustavima. Dokumentacijom je pritom izričito propisano da svi prikupljeni geodetski, prostorni i tehnički podaci moraju biti integrirani u ponuđeni CNUS sustav radi prostornog prikaza elemenata infrastrukture, pretraživanja podataka i daljnjeg razvoja sustava. Žalitelj pritom pogrešno svodi svrhu geodetske podloge na određivanje lokacije pojedine svjetiljke. Međutim, predmetni projekt obuhvaća cjelokupnu infrastrukturu sustava javne rasvjete, uključujući elemente koji u pravilu nemaju ugrađene uređaje za automatsko određivanje lokacije, poput postojećih stupova na kojima neće biti instalirane svjetiljke, mjesta napajanja i drugih infrastrukturnih komponenti. Njihova prostorna evidencija može se uspostaviti jedino geodetskim snimkom. Automatska GPS geolokacija pojedinih uređaja može predstavljati operativni izvor informacija o lokaciji uređaja, ali ne predstavlja zamjenu za geodetsku evidenciju infrastrukture koja obuhvaća širi skup prostornih i atributnih podataka potrebnih za upravljanje sustavom javne rasvjete i u pravilu ima veću točnost. Stoga okolnost da određeni sustavi koriste GPS module ne znači da je geodetski snimak nepotreban niti da takav zahtjev predstavlja diskriminatoran uvjet. Nadalje, eventualni trošak izrade geodetske podloge proizlazi iz infrastrukturnog zahtjeva projekta i jednako se primjenjuje na sve ponuditelje, neovisno o tehnološkom rješenju koje nude. Slijedom navedenog, iz dokumentacije o nabavi ne proizlazi da zahtjev za izradom geodetske podloge ima diskriminatorni učinak, da omogućuje cjenovnu prednost za pojedina rješenja niti da onemogućuje primjenu drugih CNUS rješenja na tržištu.

U odnosu na žaliteljev navod o diskriminaciji kroz različite certifikate, naručitelj navodi da žalitelj pogrešno tumači prirodu certifikata i standarda koji su propisani dokumentacijom o nabavi. Certifikati poput PSA Certified Level 1 ili potvrde o sukladnosti s DLMS standardom ne predstavljaju tehničko svojstvo određenog proizvoda niti tehnološki ekskluzivitet pojedinog proizvođača, već dokaz da određeni uređaj zadovoljava propisane sigurnosne i komunikacijske standarde. Sustavi certificiranja u pravilu su javno dostupni i otvoreni svim proizvođačima koji žele potvrditi sukladnost svojih proizvoda s određenim standardom. Sama činjenica da dokumentacija o nabavi zahtijeva dokaz sukladnosti s određenim standardom stoga ne može predstavljati upućivanje na određenog proizvođača niti ograničavanje tržišnog natjecanja. Glede PSA certifikata i DLMS UA potvrda o sukladnosti naručitelj navodi da žalitelj ponovno iznosi prigovor koji se odnosi na zahtjev za PSA Certified Level 1 certifikatom. Riječ je o sadržajno istom navodu koji je žalitelj već iznio u ranijem dijelu žalbe u okviru poglavlja A.1.1, samo promatranom iz drugog kuta. Dok je u tom dijelu žalbe tvrdio da propisivanje navedenog certifikata navodno pogoduje određenom rješenju, u ovom dijelu isti zahtjev prikazuje kao navodnu prepreku za druga rješenja. Budući da se radi o istom prigovoru koji se temelji na istim činjeničnim i pravnim

pretpostavkama, naručitelj u cijelosti upućuje na obrazloženje iz prethodnog dijela ovog očitovanja. Na isti način žalitelj ponovno osporava zahtjev koji se odnosi na DLMS UA potvrdu o sukladnosti, zbog čega naručitelj upućuje na razloge iznesene u prethodnom dijelu ovog očitovanja. Dokumentacijom o nabavi izričito je propisana „DLMS UA potvrda o sukladnosti (ili jednakovrijedan) kojim se potvrđuje podrška DLMS/COSEM protokolu (ili jednakovrijednom) i pripadajućim sigurnosnim paketima“, iz čega jasno proizlazi da dokumentacija ne propisuje jedan određeni komunikacijski protokol niti jednu tehnologiju, već traži dokaz odgovarajuće razine sigurnosti i interoperabilnosti komunikacije. Slijedom toga, dokumentacija omogućuje primjenu različitih komunikacijskih rješenja koja ostvaruju istu funkcionalnost. U odnosu na Rješenje o odobrenju tipa DZM-a umjesto šire priznatih certifikata naručitelj ističe da žalitelj u ovom dijelu žalbe ponovno osporava zahtjev koji se odnosi na Rješenje o odobrenju tipa mjerila Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske. Budući da je riječ o sadržajno istom prigovoru koji je žalitelj već iznio u ranijem dijelu žalbe, naručitelj upućuje na obrazloženje iz prethodnog dijela ovog očitovanja u kojem je detaljno pojašnjena svrha i pravna narav predmetnog zahtjeva. Dokumentacijom o nabavi pritom nije propisan nacionalno ograničavajući certifikat, već je predviđena dostava Rješenja o odobrenju tipa mjerila Državnog zavoda za mjeriteljstvo ili jednakovrijednog dokaza. Rješenje o odobrenju tipa mjerila predstavlja regulatorno odobrenje koje se izdaje za uređaje koji zadovoljavaju propisane mjeriteljske i tehničke zahtjeve te ne predstavlja tehnološki ekskluzivitet određenog proizvođača. Postupak odobrenja tipa mjerila provodi se u skladu s propisima iz područja mjeriteljstva i dostupan je svim proizvođačima čiji uređaji zadovoljavaju propisane uvjete, bez obzira na zemlju podrijetla. Stoga sam zahtjev za takvim rješenjem ne može predstavljati upućivanje na određenog proizvođača niti ograničavanje tržišta. Slijedom navedenog, iz dokumentacije o nabavi ne proizlazi da predmetni zahtjev ograničava slobodno kretanje robe niti da ima diskriminatorni učinak na tržišno natjecanje.

Nadalje naručitelj u odnosu na navodne povrede načela javne nabave ističe da takvi navodi ne predstavljaju samostalne nove argumente, već pravnu kvalifikaciju tvrdnji koje je žalitelj već iznio u prethodnim dijelovima žalbe. Naručitelj navodi da u cijelosti upućuje na razloge iznesene u ranijim dijelovima ovog očitovanja gdje je detaljno obrazloženo da dokumentacija o nabavi ne propisuje određeni proizvod, proizvođača ili tehnološki model CNUS sustava, već definira funkcionalne zahtjeve koje sustav mora omogućiti. Dokumentacija pritom omogućuje primjenu različitih tehnoloških rješenja i jednakovrijednih dokaza te ne ograničava način tehničke implementacije traženih funkcionalnosti. Jednako tako, žalitelj nije dokazao da osporeni zahtjevi imaju diskriminatorni učinak niti da stvaraju neopravdane prepreke tržišnom natjecanju u smislu članka 4. i članka 206. stavka 2. ZIN 2016. Zahtjevi dokumentacije povezani su s predmetom nabave i predstavljaju razmjerni funkcionalni okvir sustava koji ponuditelji mogu ostvariti različitim tehnološkim pristupima. Slijedom navedenog, navodi žalitelja o navodnoj povredi načela javne nabave nemaju uporište u sadržaju dokumentacije o nabavi.

Nadalje naručitelj ističe da žalitelj u završnom dijelu žalbe sažima navode koje je već iznio u prethodnim dijelovima žalbe te na temelju njih iznosi vlastitu ocjenu da dokumentacija o nabavi navodno prikriveno upućuje na jedno tehnološko rješenje i da bi zbog toga trebalo izmijeniti tehničke specifikacije. Takav zaključak nema uporište u sadržaju dokumentacije o nabavi niti u argumentaciji iznesenoj u žalbi. Kao što je već obrazloženo u prethodnim dijelovima ovog očitovanja, dokumentacija o nabavi ne propisuje CLSM tehnologiju, sekvencijalno paljenje, određeni komunikacijski model niti

određenog proizvođača. Navodi da tehničke specifikacije definiraju funkcionalne zahtjeve sustava koji su povezani s predmetom nabave i koji se mogu ostvariti različitim tehnološkim pristupima. Žalitelj pritom u završnom dijelu žalbe ponovno iznosi iste tvrdnje koje je prethodno pokušao neuspješno potkrijepiti u dijelovima A i B žalbe, osobito tvrdnje o navodnom pogodovanju jednom rješenju, navodnoj diskriminaciji tzv. Naprednih CNUS sustava te navodnoj neprimjerenosti pojedinih tehničkih zahtjeva. Međutim, u žalbi nije dokazano da dokumentacija o nabavi upućuje na određenog proizvođača tehnološkog rješenja, niti da tehničke specifikacije onemogućuju primjenu drugih tehnoloških rješenja dostupnih na tržištu. Žalitelj također predlaže izmjene dokumentacije o nabavi koje se temelje na njegovim tehnološkim preferencijama, primjerice u pogledu GPS geolokacije, sigurnosnih certifikata ili komunikacijskih protokola. Takav prijedlog ne predstavlja dokaz nezakonitosti dokumentacije o nabavi. Naručitelj nije obavezan oblikovati tehničke specifikacije prema tehnološkom modelu koji pojedini gospodarski subjekt smatra poželjnim, nego prema vlastitim potrebama i funkcionalnim zahtjevima sustava. Naručitelj pojašnjava da je dokumentacija o nabavi u ovom postupku oblikovana funkcionalno, uz izričitu mogućnost primjene jednakovrijednih rješenja, te ne sadrži upućivanje na marku, proizvođača, patent ili određeni tehnološki model u smislu članka 206. stavka 2. ZJN 2016. Slijedom navedenog, iz žalbe ne proizlazi da dokumentacija o nabavi ima diskriminatorni učinak niti da stvara neopravdane prepreke tržišnom natjecanju. Stoga žalbeni navodi iz završnog dijela žalbe ne dovode u pitanje zakonitost dokumentacije o nabavi niti predstavljaju osnovu za njezinu izmjenu.

U žalbenom je postupku u cilju ocjene žalbenih osporavanja zaključeno da iz žalbenog osporavanja proizlazi da žalitelj osporava tehničke specifikacije Centralnog nadzorno-upravljačkog sustava (CNUS) tvrdeći da su iste oblikovane na način koji, iako formalno ne upućuje na određenog proizvođača ili proizvod, kumulativnim propisivanjem tehničkih zahtjeva, certifikata, komunikacijskih protokola, funkcionalnosti i obveze izrade geodetskog snimka de facto pogoduje jednom konkretnom tehničkom rješenju te isključuje druga, prema navodima žalitelja, tehnološki naprednija i jednakovrijedna rješenja dostupna na tržištu. Smatra da su time povrijeđena načela jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, razmjernosti, tehnološke neutralnosti i osiguranja tržišnog natjecanja iz ZJN-a. Stoga predlaže izmjenu dokumentacije o nabavi na način da se tehnički zahtjevi formuliraju tehnološki neutralno, uz prihvaćanje jednakovrijednih certifikata, komunikacijskih protokola i tehničkih rješenja te uklanjanje obveze geodetskog snimka za sustave koji omogućuju automatsku geolokaciju.

U svezi s takvim žaliteljevim osporavanjem valja navesti da naručitelj nabavlja rekonstrukciju javne rasvjete - modernizacija sustava i prelazak na LED tehnologiju uz napomenu kako se radi o mješovitoj nabavi radova i robe koja je potrebna kako bi se ostvario projekt zamjene postojeće javne rasvjete novom rasvjetom te da nabava uključuje: dobavu i ugradnju svjetiljki i ostale opreme, demontaža postojećih svjetiljki, izmještanje postojećih OJR i ugradnja novih OJR te je predviđena implementacija inovativnog centralno nadzorno – upravljačkog sustava (CNUS). Predmet nabave je dodatno opisan u dokumentu Prilog 2- Tehnički zahtjevi te u Prilog 1- Troškovnik.

Tako je za CNUS sustav navedeno „4. CENTRALNI NADZORNO - UPRAVLJAČKI SUSTAV (CNUS) - Pametni sustavi rasvjete predstavljaju napredni način kontrole i upravljanja javnom rasvjetom u kojima se tradicionalni izvori svjetlosti povezuju s inteligentnim upravljačkim tehnologijama. Integracijom | automatiziranih

algoritama i komunikacijskih platformi s integriranim protokolima za kibernetičku sigurnosti, korištenjem pametnih senzora i ostale sofisticirane opreme i softvera, omogućuje se dugoročna racionalizacija troškova, kvalitetnija kontrola i značajno povećanje sigurnosti sustava javne rasvjete, koja spada u kritičnu javnu infrastrukturu. Osim toga, ovakav sustav pomaže da se optimizira potrošnja energije, smanjuju emisije CO₂ i značajno ograničava svjetlosno onečišćenje. Središnji element ovakvih rješenja je nadzorno-upravljačka aplikacija koja prati stanje svjetiljki i upravljačke opreme u sustavu javne rasvjete. Sustav omogućuje preciznu vizualizaciju lokacija, radnog statusa i operativnih parametara svake pojedine svjetiljke i svakog upravljačkog ormara. Zahvaljujući kontinuiranom prikupljanju podataka i inteligentnoj analitici, moguće je jako brzo otkriti kvarove, točno identificirati mjesto neispravnosti te značajno smanjiti vrijeme intervencije i troškove održavanja. U okviru ovog projekta predviđena je implementacija inovativnog centralno nadzorno – upravljačkog sustava (CNUS) s funkcionalnostima kako slijedi. Predviđeni CNUS se sastoji od: nadzorno-upravljačko sučelje, nadzorno-upravljačkog modula, i pametnih kontrolera. Tražene karakteristike svih navedenih dijelova CNUS-a su detaljno opisane u troškovniku. Na cijelom sustavu javne rasvjete (sve svjetiljke i svi ormari javne rasvjete) će biti implementiran sustav za nadzor i upravljanje čime će se u potpunosti digitalizirati svi elementi sustava javne rasvjete, osigurati daljinski nadzor, upravljanje i identifikacija statusa svih ormara javne rasvjete te identifikacija ispravnosti svake svjetiljke u sustavu javne rasvjete Općine Baška Voda. Napredni upravljački modul omogućuje preciznu identifikaciju svake svjetiljke u slučaju kvara, uz prikaz relevantnih podataka kao što su jedinstveni identifikacijski broj (ID) te točna pozicija u prostoru, uključujući i sve druge pridružene tehničke atribute. Dodatno, na dijelu sustava, sukladno troškovničkim stavkama, implementirati će se sustav kontrole i upravljanja putem vanjskih pametnih kontrolera koji se ugrađuje u Zhaga utičnicu ili jednakovrijednu na svjetiljkama, što će služiti za prikupljanje i analizu šireg opsega podataka koji će povećati kvalitetu života i sigurnost na području općine. Traženi sustav za nadzor i upravljanje mora, biti skalabilan, kako bi naručitelj u slučaju proširenja sustava javne rasvjete s novim svjetiljkama i/ili ormarima javne rasvjete i/ili pametnim kontrolerima mogao iste jednostavno integrirati u postojeći CNUS s punim funkcionalnostima.“.

Također je u odnosu na „Nadzorno-upravljačko sučelje“ traženo: „Modul za upravljanje korisničkim računima: upravljanje korisničkim ulogama/pravima, dodavanje, uređivanje i brisanje korisnika“, „GIS modul za prikaz podataka na karti: Interaktivna karta za dinamički prikaz objekata/uređaja smještenih u prostor s točnošću do pola metra, sa svim atributima i statusom led svjetiljki (u kvaru/uredno radi/izgašen sustav javne rasvjete)“, „Modul za nadzor postojećih ormara javne rasvjete: prikaz svih OJR s pripadajućim ID-om te GPS koordinatama, prikaz aktivan/neaktivan“, „Modul za nadzor i upravljanje ormarima putem kontrolera (mrežnog analizatora): prikaz svih kontrolera s pripadajućim ID-om te GPS koordinatama, prikaz trenutnog statusa uz mogućnost ažuriranja i daljinskog paljenja, grafički prikaz potrošnje po kontroleru (uz mogućnost biranja vremenskog perioda), prikaz svih trošila koji pripadaju pojedinom kontroleru u prostoru, uz mogućnost intervencije, prikaz svih aktivnosti kontrolera - slanje statusa i sl., prikaz svih aktiviranih programa paljenja/gašenja, kao i mogućnost intervencije u iste“, „Modul za upravljanje programima paljenja/gašenja: prikaz aktivnih i neaktivnih programa, mogućnost intervencije u zadane programe na nivou sustava i na nivou OMM-a“, „Modul za upravljanje izvještajima: Grafovi i trendovi potrošnje, tablični i grafički prikaz opterećenja (W) i potrošnje (kWh), Skupna analiza na cijelom sustavu i parcijalno po OMM-u, Analiza energetske pokazatelja po

danima/mjesecima/godini", "Modul za prikaz svih trošila u sustavu: Prikaz svih trošila na jednom mjestu - sa svim mogućim atributima, mogućnost uveza i izvoza csv datoteke te mogućnost pojedinačnog unosa novih trošila", "Modul za upravljanje notifikacijama: prikaz svih mogućih izvještaja kojima se pridjeljuje elektronska pošta korisnika (ili više njih) kojem se šalju izvještaji prema odabiru: Izvještaji o promjeni statusa led svjetiljki, potrošnji električne energije i sl."

Minimalni zahtjevi za aplikacijski paket nadzorno-upravljačkog modula: mogućnost pregleda pojedine svjetiljke prema karakteristikama, s tehničkim detaljima, GPS lokacije, snage, tipa, tvorničkog broja, adresa, ID čvora, te ostalim relevantnim informacijama..., mogućnost detektiranja instalirane snage svake svjetiljke, mogućnost ručne zabilježbe statusa svjetiljke i unosa komentara, te promjena statusa, mogućnost mjerenja instalirane snage i potrošnje električne energije na svakoj liniji potrošnje u predmetnom sustavu javne rasvjete u realnom vremenu; mogućnost mjerenja svih ostalih elektrotehničkih parametara u mreži; mogućnost prikaza mjerenih parametara u realnom vremenu; mogućnost grafičkog i tabelarnog izvješća o postignutoj snazi pojedinog mjernog mjesta i sustava u kompletu, mogućnost direktnog pregleda svih faza pojedinačno i skupno u obliku prikaza vrijednosti prema OBIS standardu – IEC 62056-61:2017; mogućnost arhiviranja relevantnih podataka prikupljenih mjerenjem; mogućnost pregleda arhiviranih relevantnih podataka, te primjena filtera za lakše pretraživanje, mogućnost izrade izvješća o provedenim mjerenjima za potrebe praćenja, mjerenja i verifikacije stanja sustava i svjetiljki; mogućnost izvoza podataka u .csv obliku za potrebe korištenja s postojećim geoprostornim informacijskim sustavom (GIS) ukoliko se koristi; mogućnost slanja identifikacijskog broja svjetiljke zajedno s operativnim statusom sustavu za upravljanje, koji te informacije prikazuje na nadzornoj ploči (dashboardu), mogućnost lociranja svih svjetiljki u GIS sustavu, te pretraga na GIS mapi; mogućnost daljinskog ili NFC očitavanja postavki svjetiljke na samoj lokaciji s native Android i iOS aplikacije, mogućnost nadzora ispravnosti svih svjetiljki u GIS sustavu; mogućnost automatskog slanja obavijesti o pojedinačnim svjetiljkama u kvaru prema identifikacijskom broju i geolokaciji svjetiljki u kvaru putem notifikacijskih sustava poput emaila i GSM-a; mogućnost komunikacije putem GSM, LAN, Wifi, WLAN, LoRaWAN, NB-Io ili jednakovrijedne tehnologije mreža, mogućnost daljinskog osvježavanja podataka za funkcioniranje ugrađenog mikrouređaja (eng. firmware, software update); mogućnost izrade profila rada javne rasvjete na način kreiranja vremenskih i kalendarskih događaja po kojima se sustav rasvjete pali ili gasi unaprijed, mogućnost korištenja unutarnjeg softverskog astro-kalendaru kako bi se izradili različiti obrasci paljenja ili gašenja rasvjete u skladu s astro satom, mogućnost kombiniranja kalendarskih događaja s astro kalendarom u neoganiračenom broju događaja, mogućnost odabira i kreiranja različitih profila za vrijeme unaprijed bez obzira na status rasvjete, mogućnost daljinske promjene profila, i načina rada za svaki period, mogućnost ažuriranja kompletne rasvjete s unaprijed napravljenim profilima za paljenje i gašenje bez potrebe za ažuriranje svakog pojedinog mjesta, mogućnost direktne intervencije u status kompletne rasvjete, na način mogućnosti direktnog paljenja ili gašenja pojedine sekcije rasvjete, kao i mogućnost daljinskog gašenja kompletne rasvjete u slučaju hitne potrebe (viša sila i slično), automatska nadogradnja softverskih paketa u realnom vremenu bez potrebe za interakcijom administratora, tzv „auto-update“, mogućnost direktnog pregleda svih faza pojedinačno i skupno u obliku prikaza, mogućnost daljinskog osvježavanja ugrađenog mikroprograma, mogućnost upravljanja sa

minimalno 2x ulazni signal i 3 relejna-izvršna izlaza radi mogućnosti paljenja i gašenja prema programu i odabiru naručitelja“.

"Oprema za električna mjerenja (digitalno brojilo ili mrežni analizator): mora imati Rješenje o odobrenju tipa mjerila izdano od strane Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske. Klasa točnosti mjerenja: Aktivna energija: Klasa 1 prema IEC 62053-21 ili B EN 50470-3, EN 50470-1 ili jednakovrijedno, Reaktivna (jalova) energija: Klasa 2 prema IEC 62053-23 ili jednakovrijedno; Kategorija uporabe uređaja prema EN 62052-31 ili jednakovrijednoj: UC2; Referentni nazivni napon: 3×230/400V, uz prošireni raspon tolerancije -20% / +15%; Referentna struja: 5 A; Nazivna struja (za direktno trofazno priključenje – $U_n = 3 \times 230/400V$): minimalno 85 A; Izdržljivost na kratki spoj: minimalno $30 \times I_{max}$; Kategorija prenapona prema IEC 60664-1 ili jednakovrijedno: minimalno OVC III; Minimalna probojna čvrstoća: 4 kV u krugu za mjerenje, 1 kV u ostalim krugovima uređaja, prema IEC 61000-4-5 ili jednakovrijedno. Maksimalna potrošnja u naponskom krugu: do 0,6 W i 3 VA. Radni temperaturni raspon u kojem je zajamčena točnost mjerenja: od -10°C do +40°C, prema IEC 62053-21 i IEC 62053-23 ili jednakovrijedno. Klasa zaštite od dodira: dvostruka izolacija, klasa II. Zaštita od prodora prašine i vlage: minimalno IP54 prema IEC 60529 ili jednakovrijedno. Otpornost na vibracije prema IEC 60068-2-6 ili jednakovrijedno. Otpornost na elektromagnetske smetnje: prema IEC 61000-4-6 ili jednakovrijedno. Interni sat ugrađen u uređaje mora omogućiti neprekidan rad minimalno sedam (7) dana bez vanjskog napajanja. Time se osigurava da, u slučaju prekida napajanja, prilikom ponovnog uključanja sustava, svjetiljke automatski zauzmu ispravan operativni status uključeno/isključeno u skladu s programiranim stanjem prije prekida. U slučaju prekida komunikacije s nadzornim sustavom, uređaji moraju imati mogućnost lokalnog memoriranja svih relevantnih operativnih parametara za razdoblje od najmanje sedam (7) dana. Po ponovnoj uspostavi komunikacije, svi zabilježeni podaci moraju se automatski prenijeti u Centralni nadzorno-upravljački sustav (CNUS), čime se osigurava kontinuitet nadzora i analiza svih operativnih događaja i energetske parametara tijekom prekida veze. Uz navedeno, oprema mora imati sljedeće funkcionalnosti: Modularni dizajn s mogućnošću daljinskog osvježavanja softvera ("Firmware update"). Integrirani VPN za sigurnu komunikaciju sa serverskim sustavom. Mogućnost integracije Multi-utility, HAN, LAN, IO sučelja ili slično. Ugrađenu podršku za komunikacijske tehnologije NB-IoT, LTE-M i 2G, uključujući eSIM tehnologiju ili slično. Zamjenjivi komunikacijski modul na terenu s antenskim spojnica. Dokaz sukladnosti mora biti u skladu s RED Direktivom 2014/53/EU ili jednakovrijedno. Projektirani životni vijek opreme mora biti minimalno 15 godina.

Ponuđeni uređaj treba biti usklađen s normama i direktivama (ili jednakovrijednim): EN 50470-1:2006, EN 50470-3:2006, EN 62059-32-1:2012, CLC/TR 50579:2012, EMC – Direktiva 2014/30/EU (Elektromagnetska kompatibilnost). Dokazi sukladnosti: Izjava EU o sukladnosti za gore navedene norme ili jednakovrijedna.

Uređaj treba biti usklađen s normama i direktivama: IEC 62052-11 (otpornost na ekstremne klimatske uvjete) IEC 62053-21 (točnost mjerenja aktivne energije), IEC 62053-23 (točnost mjerenja jalove energije). Ponuđeni sustav za nadzor i upravljanje javnom rasvjetom mora osigurati sigurnu komunikaciju, snažnu međusobnu autentifikaciju, šifriranje poruka, digitalno potpisivanje i razmjenu kriptografskih ključeva u skladu s DLMS Security Suite 1 ili jednakovrijednim. Kao dokaz usklađenosti ponuditelj je obavezan dostaviti:

a) PSA Certified Level 1 certifikat (ili jednakovrijedan) za uređaje i komponente koje implementiraju navedene sigurnosne funkcije te

b) DLMS UA potvrdu o sukladnosti (ili jednakovrijedan) kojim se potvrđuje podrška DLMS/COSEM protokolu (ili jednakovrijednom) i pripadajućim sigurnosnim paketima. Napomena: Ponuditelji moraju nuditi i ugraditi cjeloviti sustav za nadzor i upravljanje koji uključuje svu opremu za električna mjerenja i komunikaciju te nadzornu - upravljačku aplikativnu razinu. U cijenu je potrebno uključiti trošak kompletne opreme, troškova instalacije, edukacije naručitelja, trošak licenci, trošak uspostave i osiguranja komunikacije te svega ostalog što ide uz ponuđeni sustav za prvih pet godina. Napredni nadzorno-upravljački modul mora u potpunosti digitalizirati svih devetnaest OJR-ova i sve svjetiljke u sustavu te omogućiti sve tražene minimalne tehničke zahtjeve i funkcionalnosti. Nakon pet godina, naručitelj plaća licencu i održavanje na godišnjoj razini, u što su uključeni troškovi održavanja i podrške."

„Pametni kontroleri“, „Izrada geodetske podloge sustava javne rasvjete: Potrebno je izraditi geodetsku podlogu sustava javne rasvjete za sve postojeće i novougrađene stupove, sve nove LED svjetiljke te geodetsku podlogu mjesta napajanja javne rasvjete (OMM) za svih 19 ormara. Geodetska podloga mora sadržavati najmanje podatke navedene u daljnjim poglavljima, izrađene u .shp formatu ili jednakovrijednom, uz grafički prikaz svih pozicija s jedinstvenim oznakama u Excel formatu ili jednakovrijednom. Sve datoteke moraju biti dostavljene naručitelju bez ograničenja u korištenju. Geolociranje mora biti izvedeno uređajem koji podržava RTK/CORS način rada (ili jednakovrijedan) te omogućuje točnost pozicioniranja od najmanje $\pm 0,5$ m. Ponuditelj je obavezan dokazati navedene tehničke zahtjeve tehničkim listom ili katalogom ponuđenog uređaja. Svi geodetski, prostorni i tehnički podaci prikupljeni u sklopu ovog projekta moraju biti integrirani u ponuđeno CNUS rješenje. Podaci moraju biti organizirani prema naprijed definiranom modelu atributa i prostorne strukture, kako bi se omogućilo: prikaz svih elemenata javne rasvjete u prostoru, pretraživanje i filtriranje podataka po svim atributima (stup, svjetiljka, OMM, izlaz, lokacija, itd.), povezivanje svjetiljki i stupova s odgovarajućim OMM-ovima, daljnje nadogradnje sustava i Smart City funkcionalnosti".

Prije svega kako je već prethodno navedeno predmet nabave je rekonstrukcija sustava javne rasvjete, koja osim isporuke i ugradnje LED svjetiljki obuhvaća i uspostavu cjelovitog centralnog nadzorno-upravljačkog sustava (CNUS) kojim se digitalizira cjelokupan sustav javne rasvjete naručitelja. Iz dokumentacije o nabavi kako je prethodno navedeno proizlazi da je naručitelj detaljno opisao svrhu i funkcionalnosti koje namjerava postići implementacijom predmetnog sustava, pri čemu zahtijeva jedinstveno rješenje koje omogućuje nadzor svih svjetiljki i ormara javne rasvjete, upravljanje radom sustava, prikupljanje i obradu energetskih podataka, geolokacijski prikaz svih elemenata sustava, upravljanje korisnicima, izvještavanje, daljinsku dijagnostiku, sigurnu komunikaciju te mogućnost budućih proširenja sustava.

U svezi sa žalbenim osporavanjima valja navesti da nije ovlast ovog tijela određivati koje će tehničko rješenje naručitelj nabavljati niti ocjenjivati je li na tržištu dostupno naprednije ili učinkovitije rješenje, već isključivo ispitati jesu li tehničke specifikacije objektivno povezane s predmetom nabave i jesu li sastavljene na način koji neopravdano ograničava tržišno natjecanje.

Stoga u svezi sa žalbenim osporavanjima usmjerenima na tehničke specifikacije Centralnog nadzorno-upravljačkog sustava (CNUS), te žaliteljevu tvrdnju da su iste oblikovane na način da kumulativnim propisivanjem pojedinih funkcionalnosti, certifikata, komunikacijskih protokola i ostalih tehničkih zahtjeva de facto upućuju na

tehničko rješenje jednog proizvođača te onemogućavaju tržišno natjecanje valja prije svega uputiti na članak 203. stavak 1. ZJN 2016 koji određuje da se tehničkim specifikacijama određuju karakteristike koje se zahtijevaju za radove, robu ili usluge koje su predmet nabave. Nadalje, člankom 209. stavkom 1. ZJN-a 2016 propisano je da tehničke specifikacije moraju svim gospodarskim subjektima omogućiti jednak pristup postupku javne nabave i ne smiju imati učinak stvaranja neopravdanih prepreka otvaranju javne nabave tržišnom natjecanju. Istodobno, člankom 210. ZJN-a 2016 propisano je da, kada naručitelj tehničke specifikacije upućuje na određene norme, tehnička odobrenja ili tehničke referencije, mora prihvatiti i jednakovrijedna rješenja.

Iz navedenih zakonskih odredbi proizlazi da je naručitelj ovlašten samostalno odrediti predmet nabave i tehničke karakteristike koje smatra potrebnima za ostvarenje svrhe nabave, pod uvjetom da su iste objektivno povezane s predmetom nabave, razmjerne njegovim potrebama te da neopravdano ne ograničavaju tržišno natjecanje. Drugim riječima, ZJN 2016 ne obvezuje naručitelja da tehničke specifikacije prilagodi svim proizvodima koji postoje na tržištu niti da odabere tehničko rješenje koje pojedini gospodarski subjekt smatra tehnološki naprednijim ili ekonomičnijim, već samo da tehnički zahtjevi budu objektivno opravdani potrebama koje naručitelj namjerava zadovoljiti.

U konkretnom slučaju iz dokumentacije o nabavi proizlazi da predmet nabave nije ograničen isključivo na isporuku LED svjetiljki, već obuhvaća rekonstrukciju cjelokupnog sustava javne rasvjete, uključujući implementaciju jedinstvenog centralnog nadzorno-upravljačkog sustava kojim se digitalizira kompletna infrastruktura javne rasvjete naručitelja. U tehničkim zahtjevima naručitelj je detaljno opisao svrhu takvog sustava, navodeći da isti mora omogućiti kontinuirani nadzor svih svjetiljki i ormara javne rasvjete, upravljanje radom sustava, prikupljanje i obradu energetskih podataka, vizualizaciju svih elemenata u GIS okruženju, upravljanje korisnicima, izradu izvještaja, automatsku dojavu kvarova, sigurnu razmjenu podataka te mogućnost budućeg proširenja sustava i implementacije dodatnih Smart City funkcionalnosti. Slijedom navedenoga, valja ocijeniti da su zahtjevi koje žalitelj osporava međusobno funkcionalno povezani te predstavljaju sastavne elemente jedinstvenog informacijskog i upravljačkog sustava koji naručitelj namjerava uspostaviti. Okolnost da naručitelj nije zahtijevao samo pojedinačne proizvode, već potpuno integrirano tehničko rješenje, opravdava propisivanje većeg broja međusobno povezanih tehničkih zahtjeva koji zajedno omogućuju ostvarenje željene funkcionalnosti sustava.

U odnosu na žalbene navode kojima žalitelj osporava zahtjeve vezane uz PSA Certified Level 1 certifikat ili jednakovrijedan, DLMS UA potvrdu o sukladnosti ili jednakovrijednu, komunikacijske protokole, sigurnosne zahtjeve, zahtjeve za geolokaciju te izradu geodetske podloge, žalitelj nije dokazao da navedeni zahtjevi nisu povezani s predmetom nabave ili da su objektivno neopravdani. Naime, iz dokumentacije o nabavi te odgovora naručitelja proizlazi da je naručitelj predmetne zahtjeve propisao radi osiguravanja kibernetičke sigurnosti sustava koji predstavlja dio kritične javne infrastrukture, interoperabilnosti svih sastavnica sustava, pouzdanog prikupljanja i razmjene podataka, mogućnosti daljnjeg proširenja sustava te preciznog prostornog evidentiranja svih elemenata javne rasvjete. Jednako tako, za većinu tehničkih zahtjeva naručitelj je izričito predvidio mogućnost dostave jednakovrijednih certifikata, komunikacijskih tehnologija, normi i tehničkih rješenja, čime nije ograničio mogućnost nuđenja samo jednog proizvođača ili jednog proizvoda.

Nadalje, žalitelj tijekom postupka pravne zaštite nije dostavio objektivne dokaze iz kojih bi proizlazilo da predmetne tehničke zahtjeve može ispuniti isključivo sustav proizvođača Iskraemeco ili drugog pojedinačno određenog proizvođača. Sama tvrdnja žalitelja da određene funkcionalnosti postoje i kod drugih proizvođača ili da postoje tehnološki naprednija rješenja ne dokazuje da su osporavani zahtjevi diskriminatorni niti da neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje. Žaliteljeve tvrdnje svode se na iznošenje vlastitog stručnog stava da postoje druga, prema njegovoj ocjeni tehnološki naprednija rješenja te da bi naručitelj svoje potrebe mogao zadovoljiti i drugačije. Međutim, takvi navodi sami za sebe ne dokazuju da su tehničke specifikacije sastavljene protivno članku 209. ZJN-a 2016 niti da imaju učinak neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja.

Jednako tako, nije osnovan žalbeni navod kojim žalitelj osporava zahtjev za izradom geodetske podloge sustava javne rasvjete. Naime, iz tehničkih specifikacija proizlazi da predmetna geodetska podloga nije propisana isključivo radi određivanja položaja pojedinih svjetiljki, već radi uspostave cjelovitog geoprostornog modela sustava javne rasvjete koji uključuje postojeće i novoizgrađene stupove, svjetiljke, mjesta napajanja, njihove prostorne odnose i tehničke atribute te njihovu integraciju u CNUS. Takvi podaci predstavljaju osnovu za pretraživanje, filtriranje, upravljanje sustavom, planiranje održavanja te buduće nadogradnje sustava i razvoj Smart City funkcionalnosti. Stoga činjenica da pojedini proizvođači raspolažu tehnologijama automatskog određivanja lokacije svjetiljki ne znači da naručitelj nije ovlašten zahtijevati izradu jedinstvene geodetske podloge kao službene baze prostornih podataka.

U odnosu na žaliteljevu tvrdnju da je izrada geodetske podloge nepotrebna jer pojedini sustavi automatski određuju položaj svjetiljki, ipak valja uvažiti okolnost da naručitelj ima pravo odrediti način na koji će uspostaviti jedinstvenu bazu prostornih podataka sustava javne rasvjete. Iz dokumentacije o nabavi proizlazi da geodetska podloga ne služi isključivo određivanju položaja svjetiljki, već predstavlja sastavni dio cjelovitog geoprostornog modela sustava koji obuhvaća stupove, svjetiljke, mjesta napajanja, njihove međusobne veze i tehničke atribute te omogućuje daljnju nadogradnju sustava i razvoj Smart City funkcionalnosti. Stoga sama činjenica da pojedini proizvođači raspolažu alternativnim načinima određivanja lokacije ne čini predmetni zahtjev neopravdanim. Stoga ponovno valja istaknuti kako nije ovlast ovog tijela određivati koje će tehničko rješenje naručitelj nabavljati niti ocjenjivati koje je od više raspoloživih rješenja tehnički naprednije ili gospodarski svrsishodnije. Državna komisije treba ocijeniti jesu li tehničke specifikacije objektivno povezane s predmetom nabave te jesu li sastavljene uz poštovanje načela jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, razmjernosti i tržišnog natjecanja iz članka 4. ZJN-a 2016. Budući da je naručitelj za osporene zahtjeve dao razumno i logično obrazloženje povezano s predmetom nabave, a žalitelj nije dokazao da su isti neopravdani ili da ih objektivno može ispuniti samo jedan proizvođač, ocijenjeno je da osporene tehničke specifikacije nisu protivne odredbama ZJN-a 2016. Naime, kako je već navedeno, naručitelj je ovlašten samostalno odrediti tehničke specifikacije predmeta nabave, vodeći računa o svojim stvarnim potrebama i svrsi koju predmet nabave treba ostvariti, pri čemu je ograničen jedino obvezom osiguranja jednakog pristupa gospodarskim subjektima te zabranom neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja. Okolnost da određeni proizvođač ili proizvod u većoj mjeri odgovara propisanim zahtjevima sama po sebi ne znači da su tehničke specifikacije diskriminatorne. U postupcima pravne zaštite nije dovoljno učiniti vjerojatnim da određeni zahtjevi odgovaraju proizvodu pojedinog

proizvođača, već je potrebno dokazati da su zahtjevi neopravdani, da nisu povezani s predmetom nabave ili da ih objektivno ne mogu zadovoljiti drugi gospodarski subjekti. Takve okolnosti žalitelj nije dokazao. Naručitelj je ovlašten definirati način na koji će se uspostaviti baza podataka i geolokacijski prikaz elemenata sustava javne rasvjete, a činjenica da pojedina rješenja na tržištu raspolažu dodatnim funkcionalnostima koje omogućuju ostvarenje istog cilja na drugačiji način ne čini predmetni zahtjev diskriminatornim.

Iz žalbenih osporavanja proizlazi da žalitelj u biti izražava neslaganje s tehničkim konceptom koji je naručitelj odabrao za potrebe realizacije projekta. Samo postojanje alternativnih tehnoloških pristupa, koje žalitelj smatra naprednijima ili učinkovitijima, ne znači da je naručitelj obavezan prilagoditi tehničke specifikacije upravo takvim rješenjima.

Slijedom navedenoga, Državna komisija ocjenjuje da žalitelj nije dokazao da predmetne tehničke specifikacije imaju učinak neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja niti da su sastavljene protivno načelima jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, razmjernosti i tehnološke neutralnosti, stoga je u prethodno navedenom dijelu žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.

U odnosu na žaliteljevo osporavanje traženja Rješenja o odobrenju tipa DZM-a umjesto šire priznatih certifikata s obzirom da žalitelj šire i sadržajnije navedeni zahtjev osporava u sljedećem žalbenom navodu stoga će ocjena tog dijela žalbenog osporavanja biti dana u okviru ocjene sljedećeg žalbenog navoda radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja i jasnoće rješenja.

Žalitelj zaključno u žalbi upućuje na diskriminatoran i nerazmjeran zahtjev za rješenjem Državnog zavoda za mjeriteljstvo. Navodi da je naručitelj tehničkim specifikacijama propisao da „oprema za električna mjerenja (digitalno brojilo ili mrežni analizator) mora imati Rješenje o odobrenju tipa mjerila izdano od strane Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske“. Smatra da je takav zahtjev pravno neosnovan, tehnički kontradiktoran i tržišno ograničavajući te kao takav protivan načelima jednakog tretmana, razmjernosti, tehnološke neutralnosti i osiguranja tržišnog natjecanja iz ZJN 2016. Navodi da, prije svega, predmetna oprema, kako proizlazi iz funkcionalnih zahtjeva dokumentacije o nabavi, služi za nadzor, analizu i upravljanje sustavom javne rasvjete (praćenje napona, struje, snage, energije i operativnih parametara), a ne za obračun potrošnje električne energije prema krajnjem korisniku. Obračunsko mjerenje električne energije u sustavu javne rasvjete osigurava operator distribucijskog sustava, dok se tražena oprema koristi isključivo za interne potrebe nadzora, optimizacije rada i analize mreže. Slijedom toga, takva oprema ne predstavlja mjerilo koje se koristi za zakonski uređene transakcije u smislu mjeriteljskog zakonodavstva. Ističe da sukladno Zakonu o mjeriteljstvu i Direktivi 2014/32/EU (MID), postupci odobrenja tipa mjerila i ocjene sukladnosti primjenjuju se na mjerila koja se koriste u zakonski uređenim mjerenjima, osobito onima koja služe kao osnova za financijski obračun. Oprema za analizu mreže i upravljanje sustavom javne rasvjete ne spada u tu kategoriju jer ne predstavlja temelj za obračun potrošnje, niti se koristi u regulatorno propisanim mjerenjima. Stoga zahtjev za Rješenjem o odobrenju tipa mjerila nema stvarnu pravnu ni funkcionalnu povezanost s predmetom nabave, čime je protivno načelu razmjernosti iz ZJN 2016. Nadalje, navodi žalitelj, dokumentacija izričito dopušta dva tipa opreme – „digitalno brojilo ili mrežni analizator“. Međutim, mrežni analizatori po svojoj pravnoj i tehničkoj naravi nisu mjerila obuhvaćena MID Direktivom, niti podliježu postupku odobrenja tipa mjerila od strane

nacionalnih mjeriteljskih tijela. Zahtijevanjem DZM rješenja za svu opremu naručitelj de facto onemogućava ponudu mrežnih analizatora, iako ih formalno dopušta, čime dokumentacija postaje proturječna i netransparentna te se krši načelo tehnološke neutralnosti, zaključuje. Istodobno, predmetni zahtjev neopravdano ograničava i tržište digitalnih brojila. Pojašnjava da mjerila električne energije koja su ocijenjena sukladno MID Direktivi i označena CE i dodatnom metrolozijskom oznakom mogu se slobodno stavljati na tržište i uporabu u svim državama članicama Europske unije, sukladno načelu uzajamnog priznavanja i slobodnog kretanja robe. Zahtijevanje isključivo nacionalnog rješenja Državnog zavoda za mjeriteljstvo, bez jasnog priznavanja MID sukladnosti ili odobrenja drugih država članica, uvodi dodatnu administrativnu prepreku i sužava tržište na ograničen broj proizvoda koji su prošli nacionalni postupak odobrenja u Republici Hrvatskoj, što nije objektivno opravdano svrhom nabave. Dodatno je bitno naglasiti, navodi žalitelj u nastavku žalbenog navoda, da naručitelj istovremeno detaljno propisuje tehničke karakteristike uređaja (klase točnosti, radni uvjeti, komunikacijske i sigurnosne funkcionalnosti) te zahtijeva dokaze sukladnosti prema relevantnim IEC i EN normama i ispitnim izvješćima akreditiranih laboratorija. Time je kvaliteta i točnost mjerenja već osigurana kroz tehničke i normativne zahtjeve. Uvođenje dodatnog nacionalnog mjeriteljskog odobrenja, koje nije nužno za funkciju analize i upravljanja sustavom, predstavlja neopravdano dupliciranje zahtjeva i prekomjerno ograničavanje tržišta bez tehničkog opravdanja. Kombinacija zahtjeva „digitalno brojilo ili mrežni analizator“ s obveznim DZM rješenjem stoga ima učinak prikrivenog ograničavanja tržišnog natjecanja jer: faktično isključuje mrežne analizatore koji ne podliježu mjeriteljskom odobrenju, sužava krug prihvatljivih brojila na uređaje s nacionalnim odobrenjem jednog tijela, uvodi zahtjev koji nije nužan za funkcionalnost CNUS sustava niti za svrhu analize mreže. Takvo postupanje protivno je člancima 4., 206. i 207. ZJN 2016, budući da tehnička specifikacija nije oblikovana na funkcionalan i tehnološki neutralan način, nije razmjerna predmetu nabave te dovodi do neopravdane diskriminacije gospodarskih subjekata koji nude tehnički odgovarajuću opremu za analizu mreže, ali ne raspolažu nacionalnim rješenjem DZM-a koje za ovu vrstu opreme nije ni pravno ni tehnički nužno. Navodi da zahtjev za Rješenjem Državnog zavoda za mjeriteljstvo predstavlja višestruku diskriminaciju i povredu temeljnih načela javne nabave i europskog prava: 1. Pravno neutemeljeno: oprema se ne koristi za obračun potrošnje prema krajnjem korisniku već za analizu mreže, pa nije u nadležnosti Zakona o mjeriteljstvu. 2. Diskriminira mrežne analizatore: mrežni analizatori nisu obuhvaćeni MID Direktivom pa ne mogu pribaviti DZM Rješenje, čime se de facto isključuju unatoč deklarativnom dopuštanju. Krši europsko pravo: nepriznavanje MID certifikata drugih država članica EU krši MID Direktivu i članak 34. UFEU. 4. Ograničava tržište: favorizira manji broj proizvođača koji posjeduju DZM Rješenje u RH, dok isključuje međunarodne proizvođače s MID certifikatima. 5. Dio prikrivenog specificiranja: u kombinaciji s ostalim zahtjevima (PSA Certified, DLMS UA, Multi-utility) dodatno sužava izbor na Iskraemeco IE5 brojilo, što se jasno vidi i iz dostavljene usporedne tablice brojila. Slijedom svega navedenog, navodi žalitelj, zahtjev za Rješenjem o odobrenju tipa mjerila Državnog zavoda za mjeriteljstvo predstavlja nerazmjeran i diskriminatoran uvjet koji nije povezan s predmetom nabave te de facto ograničava tržišno natjecanje i upućuje na uski krug proizvoda, zbog čega je nužno njegovo brisanje ili izmjena na način da se zahtjev uskladi s funkcionalnom svrhom opreme i načelima javne nabave, uz priznavanje tehničkih normi i dokaza sukladnosti koji su relevantni za opremu za analizu i nadzor mreže, a ne za zakonska obračunska mjerila. Ističe da slijedom svega navedenog kombinacija svih elemenata

dokumentacije predstavlja specificiranje predmeta nabave koje u konačnici ima isti diskriminatorni rezultat: ograničavanje tržišnog natjecanja na jednog ponuditelja koji posjeduje patentiranu tehnologiju. Takvo postupanje naručitelja predstavlja ozbiljnu povredu temeljnih načela javne nabave, osobito načela zabrane diskriminacije, jednakog tretmana svih ponuditelja, tehnološke neutralnosti, razmjernosti i osiguranja učinkovitog tržišnog natjecanja. Posljedično, predmetna dokumentacija ne osigurava stvarnu tržišnu konkurenciju, već dovodi do neopravdanog sužavanja kruga potencijalnih ponuditelja, čime se narušava svrha i smisao postupka javne nabave.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da žalitelj svoju argumentaciju temelji na pogrešnoj pretpostavci da se zahtjev za Rješenjem o odobrenju tipa mjerila Državnog zavoda za mjeriteljstvo može postaviti isključivo za mjerila koja služe kao neposredna osnova za obračun potrošnje prema krajnjem korisniku. Takvo tumačenje nema uporište ni u ZJN 2016 ni u mjerodavnom mjeriteljskom zakonodavnom okviru. ZJN 2016 dopušta naručitelju da tehničke specifikacije definira funkcionalno i tehnički te da propiše karakteristike robe koje smatra potrebnima za uredno izvršenje ugovora, pod uvjetom da su povezane s predmetom nabave i da nemaju učinak stvaranja neopravdanih prepreka tržišnom natjecanju. U ovom postupku osporena oprema predstavlja središnji element mjernog sloja centralnog nadzorno-upravljačkog sustava javne rasvjete (CNUS). Dokumentacijom o nabavi zahtijeva se mjerenje električnih veličina, praćenje parametara rada sustava, arhiviranje i obrada podataka, izvještavanje te integracija s nadzorno-upravljačkim sustavom, zbog čega je riječ o komponenti koja ima ključnu ulogu u nadzoru rada sustava i analizi opterećenja infrastrukture javne rasvjete. Sama činjenica da operator distribucijskog sustava obavlja obračunsko mjerenje električne energije ne znači da naručitelj ne smije zahtijevati dodatnu razinu formalno potvrđene pouzdanosti uređaja koji koristi za nadzori analizu sustava. Pri tome treba naglasiti da mjerni uređaj koji koristi naručitelj ima širu funkcionalnu svrhu od obračunskog brojila operatora distribucijskog sustava, jer služi za kontinuirani nadzor rada sustava javne rasvjete, praćenje električnih parametara, analizu opterećenja mreže te verifikaciju stanja infrastrukture. Dokumentacijom o nabavi predviđeno je i izmještanje postojećih ormara javne rasvjete u izdvojene ormariće s odvojenim odjeljcima za brojilo operatora distribucijskog sustava i za mjerni uređaj naručitelja, upravo kako bi naručitelj mogao osigurati neovisan i pouzdan nadzor nad infrastrukturom sustava javne rasvjete. U takvom sustavu logično je i razmjerno da mjerni uređaj koji ugrađuje naručitelj raspolaže visokom razinom pouzdanosti mjerenja, budući da se podaci koje generira koriste za nadzor i upravljanje infrastrukturom sustava. Neosnovan je i navod da mrežni analizatori ne mogu ispuniti predmetni uvjet. Formulacija „digitalno brojilo ili mrežni analizator“ dopušta dvije funkcionalne koncepcije mjernog uređaja, dok se prihvatljivost konkretnog proizvoda ocjenjuje prema svim kumulativno propisanim tehničkim i dokaznim zahtjevima. Žalitelj pritom ne navodi nijedan konkretan proizvod koji bi ispunjavao sve zahtjeve dokumentacije o nabavi, a bio isključen isključivo zbog osporenog uvjeta. Jednako je neosnovan navod da zahtjev predstavlja povredu MID Direktive ili članka 34. UFEU. MID Direktiva uređuje uvjete stavljanja mjerila na tržište i postupke ocjene sukladnosti, dok ZJN 2016 uređuje način definiranja tehničkih specifikacija u postupku javne nabave. Ta dva pravna režima ne uređuju ista pitanja. Hrvatski Zakon o mjeriteljstvu predviđa priznavanje potvrda o sukladnosti i ispitivanja tipa mjerila provedenih u drugim državama članicama Europske unije ako predstavljaju jamstvo jednakovrijednog ispitivanja. Pravilnik o načinu na koji se provodi ispitivanje

tipa mjerila te članak 3. Pravilnika o postupku ispitivanja brojila električne energije (NN 4/2019) potvrđuju da mjeriteljski okvir prepoznaje i europske režime tipnog odobrenja. Iz toga proizlazi da hrvatski mjeriteljski sustav nije zatvoren nacionalni režim. Dodatno, praksa izdavanja rješenja Državnog zavoda za mjeriteljstvo pokazuje da postupci tipnog odobrenja nisu ograničeni na proizvođače iz Republike Hrvatske. Primjerice, rješenje o odobrenju tipa mjerila izdano je i za jednofazno statičko kombi brojilo tipa CX1000-6 S proizvođača Sagemcom (Francuska), što potvrđuje da se ne radi o zatvorenom nacionalnom sustavu koji diskriminira internacionalne proizvođače brojila. Argumentacija žalitelja u ovom dijelu je i unutarne proturječna jer s jedne strane tvrdi da se radi o zatvorenom nacionalnom sustavu, dok s druge strane navodi da se kombinacijom spornih zahtjeva pogoduje brojilu Iskraemeco IE.(X)5 proizvođača iz Republike Slovenije. Time žalitelj implicitno tvrdi da proizvođač iz druge države članice može raspolagati traženim rješenjem, iako za to ne dostavlja nikakav dokaz. Neosnovan je i navod o dupliciranju zahtjeva. Tehničke norme, klase točnosti i laboratorijska ispitivanja dokazuju pojedina tehnička svojstva uređaja, dok s druge strane postupak tipnog odobrenja potvrđuje mjeriteljski status uređaja i njegovu prikladnost za uporabu. Riječ je o komplementarnim, a ne dupliciranim dokazima sukladnosti. Žalitelj također nije dokazao da predmetni uvjet može ispuniti samo jedan proizvođač niti da uvjet ima učinak stvaranja neopravdanih prepreka tržišnom natjecanju. Sama činjenica da određeni proizvodi na tržištu ne ispunjavaju propisani uvjet ne znači da je uvjet diskriminatoran ako je povezan s predmetom nabave i razmjernan njegovim ciljevima. Slijedom navedenog, žalitelj nije dokazao da sporni zahtjev predstavlja povredu prava Europske unije niti da ima diskriminatorni učinak ili neopravdano ograničava tržišno natjecanje, zbog čega predmetni žalbeni navod nije osnovan.

U žalbenom je postupku kao što je već prethodno navedeno utvrđeno da je naručitelj predmet nabave Rekonstrukcija javne rasvjete - modernizacija sustava i prelazak na LED tehnologiju osim u dokumentu „Prilog 2.- Tehnički podaci.pdf“ opisao i u dokumentu „Prilog 1. Troškovnik JR Baška Voda.xlsx“ te je tako u istome u odnosu na "Oprema za električna mjerenja (digitalno brojilo ili mrežni analizator)" navedeno da „Mora imati Rješenje o odobrenju tipa mjerila izdano od strane Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske.“.

Žalitelj smatra navedeni zahtjev naručitelja pravno neutemeljenim, nerazmjernim i diskriminatornim s obzirom da se predmetna oprema koristi isključivo za nadzor, analizu i upravljanje sustavom javne rasvjete, a ne za zakonski uređeno obračunsko mjerenje električne energije, zbog čega ne podliježe zahtjevima mjeriteljskog zakonodavstva niti postoji stvarna povezanost između traženog odobrenja i predmeta nabave. Ističe da je zahtjev proturječan jer dokumentacija formalno dopušta i mrežne analizatore, iako oni po svojoj pravnoj i tehničkoj naravi ne podliježu postupku odobrenja tipa mjerila, čime ih se de facto isključuje iz postupka. Dodatno tvrdi da zahtjev neopravdano ograničava tržišno natjecanje jer ne priznaje uređaje koji su ocijenjeni sukladno MID Direktivi i zakonito stavljeni na tržište Europske unije, već pogoduje proizvodima koji posjeduju nacionalno odobrenje Državnog zavoda za mjeriteljstvo. Smatra da je kvaliteta i točnost opreme već osigurana drugim tehničkim zahtjevima i dokazima sukladnosti propisanim dokumentacijom, pa traženje dodatnog nacionalnog odobrenja predstavlja neopravdano dupliciranje zahtjeva. Zaključno navodi da predmetni zahtjev, osobito u kombinaciji s ostalim tehničkim specifikacijama, predstavlja prikriveno ograničavanje tržišnog natjecanja i

pogodovanje uskom krugu proizvoda odnosno jednom proizvođaču, čime su povrijeđena načela jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, razmjernosti, tehnološke neutralnosti i osiguranja tržišnog natjecanja iz ZJN 2016.

Naručiteljev protuargument iz odgovora na žalbu na takve žaliteljeve tvrdnje je da je sporni mjerni uređaj ključna komponenta centralnog nadzorno-upravljačkog sustava javne rasvjete jer služi kontinuiranom praćenju električnih parametara, analizi opterećenja, arhiviranju podataka i upravljanju infrastrukturom, zbog čega je opravdano zahtijevati visoku razinu formalno potvrđene pouzdanosti mjerenja, neovisno o tome što obračunsko mjerenje provodi operator distribucijskog sustava. Smatra neosnovanim i tvrdnje o povredi MID Direktive i prava Europske unije, ističući da hrvatski mjeriteljski propisi predviđaju priznavanje jednakovrijednih odobrenja i ispitivanja iz drugih država članica te da postupci odobrenja tipa nisu ograničeni na domaće proizvođače. Također navodi da zahtjev za odobrenjem tipa mjerila potvrđuje mjeriteljski status i prikladnost za uporabu. Zaključno ističe da žalitelj nije dokazao da sporni uvjet pogoduje samo jednom proizvođaču niti da neopravdano ograničava tržišno natjecanje, slijedom čega smatra da je osporeni zahtjev povezan s predmetom nabave, razmjernan njegovoj svrsi i zakonit.

Međutim u svezi s predmetnim zahtjevom naručitelja u odnosu na digitalno brojilo ili mrežne analizatore valja navesti da se rješenje o odobrenju tipa mjerila izdaje u postupku ispitivanje tipa mjerila odnosno modela mjerila koje izdaje Državni zavod za mjeriteljstvo samo za ona zakonita mjerila na koje se ne odnose Pravilnik o tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima koji se odnose na mjerila i Pravilnik o mjeriteljskim i temeljnim zahtjevima za neautomatske vage. Nadalje Pravilnik o načinu na koji se provodi ispitivanje tipa mjerila (Narodne novine, broj 24/2017) u članku 1. stavku 2. propisuje da se tim Pravilnikom propisuje i postupak prihvaćanja isprava o odobrenju tipa mjerila izdanih na temelju nacionalnih propisa drugih država članica Europske unije, Turske i država potpisnica Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru. Članak 12. istog Pravilnika propisuje da se prihvaćanje isprava o odobrenju tipa mjerila provodi u skladu s odredbama članka 33. Zakona o mjeriteljstvu (Narodne novine broj 74/2014). Zakon o mjeriteljstvu (Narodne novine, broj 74/2014) u članku 33. stavku 1. propisuje da se u Republici Hrvatskoj priznaju potvrde o sukladnosti i oznake sukladnosti, koje su izdane u nekoj drugoj državi članici Europske unije ili u Turskoj, u državi potpisnici Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru ili u državi koja je u tom smislu sklopila sporazum o međusobnom priznavanju s Republikom Hrvatskom. Stavak 2. istog zakona propisuje da se ispitivanja tipa mjerila provedena u državama navedenim u stavku 1. toga članka prihvaćaju u Republici Hrvatskoj, ako predstavljaju jamstvo jednakovrijednog ispitivanja propisanog u Republici Hrvatskoj te ako rezultati ispitivanja mogu biti stavljeni na raspolaganje tijelu nadležnom za odobrenje tipa mjerila. Stavak 3. istog Zakona propisuje da se tim Zakonom neće sprječavati stavljanje na tržište i/ili na raspolaganje na tržištu zakonitih mjerila iz neusklađenog područja koja pružaju istu razinu zaštite, ali nisu u potpunosti usklađena s hrvatskim tehničkim normama ili specifikacijama, a koja su na propisan način proizvedena i/ili stavljena na raspolaganje na tržištu u drugoj državi članici Europske unije ili u Turskoj ili u državi potpisnici Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru ili državi koja 3 je u tom smislu sklopila sporazum o međusobnom priznavanju s Republikom Hrvatskom.

Nadalje, odredbom članka 4. stavka 1. ZJN 2016 propisano je da je naručitelj u primjeni tog Zakona u odnosu na sve gospodarske subjekte obavezan poštovati načelo slobode kretanja robe, načelo slobode poslovnog nastana i načelo slobode pružanja

usluga te načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, načelo razmjernosti i načelo transparentnosti. Dakle, odredbama ZJN 2016 protivno je ograničiti tržišno natjecanje i nejednako tretirati gospodarske subjekte, što u konkretnom slučaju znači da naručitelj ne može ograničiti odnosno onemogućiti sudjelovanje u postupku javne nabave onim gospodarskim subjektima koji posjeduju važeće potvrde u odnosu na predmet nabave koje su izdane u nekoj drugoj državi članici Europske unije ili u Turskoj, u državi potpisnici Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru ili u državi koja je u tom smislu sklopila sporazum o međusobnom priznavanju s Republikom Hrvatskom. S obzirom na navedeno, odredba dokumentacije o nabavi kojom se prihvatljivost tipnih odobrenja (odobrenja tipa mjerila) ograničava samo na isprave (rješenja) o tipnom odobrenju izdane od strane nadležnog tijela Republike Hrvatske, to jest Državnog zavoda za mjeriteljstvo, protivna je obvezi naručitelja da opiše predmet nabave i potrebne dokaze na način kojim se ne ograničava tržišno nadmetanje.

Posebice pri tome treba uvažiti da i sam naručitelj navodi da Zakon o mjeriteljstvu predviđa priznavanje potvrda o sukladnosti i ispitivanja tipa mjerila provedenih u drugim državama članicama Europske unije ako predstavljaju jamstvo jednakovrijednog ispitivanja te da hrvatski mjeriteljski sustav nije zatvoren nacionalni režim. Pravilnik o načinu na koji se provodi ispitivanje tipa mjerila te članak 3. Pravilnika o postupku ispitivanja brojila električne energije (Narodne novine 4/2019) potvrđuju da mjeriteljski okvir prepoznaje i europske režime tipnog odobrenja. Iz toga proizlazi da hrvatski mjeriteljski sustav nije zatvoren nacionalni režim. Međutim, unatoč takvom stajalištu, naručitelj predmetni zahtjev nije oblikovao na način koji bi omogućio dostavu jednakovrijednih isprava iz drugih država, već je izričito zahtijevao isključivo rješenje Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske.

U konkretnom slučaju naručitelj je kao jedini prihvatljivi dokaz propisao isključivo rješenje o odobrenju tipa mjerila izdano od strane Državnog zavoda za mjeriteljstvo Republike Hrvatske, pri čemu dokumentacija o nabavi ne predviđa mogućnost prihvaćanja odgovarajućih isprava o odobrenju tipa mjerila ili jednakovrijednih ispitivanja provedenih u drugim državama članicama Europske unije odnosno drugim državama obuhvaćenima člankom 33. Zakona o mjeriteljstvu. Takvim propisivanjem naručitelj je ograničio prihvatljivost tipnih odobrenja isključivo na nacionalna rješenja Državnog zavoda za mjeriteljstvo, iako mjerodavni mjeriteljski propisi izričito predviđaju priznavanje jednakovrijednih isprava i ispitivanja iz drugih država.

Slijedom svega navedenoga, Državna komisija ocjenjuje da je dokumentacija o nabavi u dijelu u kojem prihvatljivost odobrenja tipa mjerila ograničava isključivo na rješenje Državnog zavoda za mjeriteljstvo protivna odredbama članka 4. stavka 1. ZJN 2016, odnosno načelu jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, uzajamnog priznavanja i slobode kretanja robe. Stoga je žalbeni navod u ovom dijelu ocijenjen osnovanim.

Međutim, Državna komisija nije prihvatila žaliteljeve navode u dijelu u kojem tvrdi da naručitelj uopće nije bio ovlašten zahtijevati dokaz o odobrenju tipa mjerila ili da je sam zahtjev kao takav nerazmjeran zbog funkcionalne namjene uređaja. Naime, naručitelj je ovlašten, u okviru svojih potreba i odgovornosti za izvršenje ugovora, propisati tehničke zahtjeve kojima osigurava pouzdanost i kvalitetu opreme, pod uvjetom da su oni povezani s predmetom nabave i oblikovani u skladu s temeljnim načelima javne nabave. U konkretnom slučaju nezakonitost proizlazi iz činjenice da je naručitelj prihvatljivost dokaza ograničio isključivo na nacionalno rješenje Državnog

zavoda za mjeriteljstvo, bez omogućavanja dostave odgovarajućih jednakovrijednih isprava predviđenih mjerodavnim propisima.

Postupajući po službenoj dužnosti temeljem članka 404. ZJN 2016, a u odnosu na osobito bitne povrede postupka javne nabave iz članka 404. stavka 2. toga Zakona, ovo državno tijelo nije utvrdilo postojanje osobito bitnih povreda.

U skladu s navedenim, a temeljem odredbe članka 425. stavka 1. točke 4. ZJN 2016 odlučeno je kao pod točkom 1. izreke ovog rješenja.

Žalitelj je postavio zahtjev za naknadom troškova žalbenog postupka u ukupnom iznosu od 2.700,00 eura i to na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka iznos od 2.600,00 eura te na ime troška sastava žalbe po odvjetniku s pripadajućim iznosom poreza na dodanu vrijednost iznos od 100,00 eura.

Članak 431. stavak 2. ZJN 2016 propisuje da Državna komisija odlučuje o troškovima žalbenog postupka, određuje tko snosi troškove žalbenog postupka i njihov iznos te kome se i u kojem roku moraju platiti. Stavak 3. tog članka propisuje da je stranka, na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su joj nastali sudjelovanjem u žalbenom postupku.

S obzirom na to da je žalbeni zahtjev kojim je traženo poništenje dokumentacije o nabavi u dijelu zahvaćenom nezakonitošću osnovan, osnovan je i žaliteljev zahtjev za naknadom troškova žalbenog postupka stoga žalitelj ima pravo na naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od iznosu od 2.700,00 eura, i to iznos od 2.600,00 eura na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka te iznos od 100,00 eura na ime sastava žalbe po odvjetniku u skladu sa zahtjevom i specifikacijom troška navedenog u žalbi te je odlučeno kao u točki 2. izreke ovog rješenja.

Naručilac je sukladno odredbi članka 425. stavka 6. ZJN 2016 obavezan postupiti sukladno izreci odluke Državne komisije, najkasnije u roku od 30 dana od dostave izvršne odluke, pri čemu je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama Državne komisije.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave. Tužba se predaje neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

ZAMJENIK PREDsjednice

Zvonimir Jukić

